

TRONDHEIM KOMMUNE

Årsrapport 2014

INNHold

Forord	4
Sammendrag	6
Økonomi.....	11
Arbeidsgiverpolitikken	33
Barnehager	51
Grunnskolen.....	59
Barne- og familietjenesten.....	67
Forvaltningstjenester helse og velferd.....	75
Oppfølgingstjenester helse og velferd.....	79
Bo- og aktivitetstilbud.....	85
Helse og omsorg.....	87
Flyktninger og innvandrere.....	93
Kultur.....	97
Idrett og friluftsliv.....	103
Næring og samfunn	107
Plan- og bygningstjenester.....	111
Miljø-, landbruks- og laboratorietjenester	119
Tekniske tjenester	123
Eiendomstjenester.....	131
Vedlegg.....	139

FORORD

I kommunal sammenheng er ett år kort tid. Når årsrapporten skal utarbeides, kan vi ikke forvente beskrivelser av dramatiske endringer sammenlignet med året før. Endringer skjer ikke med stormskritt i en kommune, men gjennom de små skritt. Det er heller ikke grunn til å hevde at kommunen står overfor det samme trusselbildet for sin eksistens som en bedrift som er aktør på et marked. Hvis vi ser bort fra at det pågår en prosess med å redusere antall kommuner i landet, så er ikke kommunen som institusjon på noe vis truet i ordets direkte betydning. Det er imidlertid viktig å påpeke at dette ikke gir mindre grunn til å være opptatt av at det som utføres skal treffe de behovene som skal dekkes, i samsvar med mål som er satt og med ressurser som er stilt til rådighet. Og det er dette årsrapporten handler om; dekker vi behovene etter fastsatte mål og innenfor ressursrammer som er vedtatt?

Selv om det ikke skjer dramatiske endringer fra ett år til et annet i den kommunale verden, så må vi likevel evne å kunne formidle om vi er på riktig vei ved hjelp av den kunnskapen vi har og de verktøyene vi har til rådighet.

Denne årsrapporten er et vell av informasjon om hva som er utført og oppnådd av alle kommunens virksomheter i 2014, og hva som er status for en rekke langsiktige mål ved inngangen til et nytt år.

Det er umulig å gi et sammenfattende bilde i noen få setninger om hva som var de mest vesentlige resultatene og utviklingstrekkene i 2014. Som rådmann vil jeg likevel trekke frem noen resultater og utviklingstrekk som jeg mener vil være viktig for den videre utviklingen av kommunen de nærmeste årene.

Det første jeg vil trekke frem er den økonomiske utviklingen. Nok et regnskap er avlagt i balanse, og dette er det sjettede i rekken. I motsetning til de foregående årene kunne vi ikke gjøre opp regnskapet for 2014 med en pluss på bunnlinja. Alle midler som var budsjettet, og vel så det, gikk med til å dekke de planlagte utgiftene. Det bekymringsfulle er at flere store tjenesteområder brukte mer penger enn de hadde til rådighet gjennom sitt budsjett. Dette er en ubalanse vi delvis tar med oss inn i 2015. At skatteinntektene ble lavere enn budsjettet, noe som gjelder hele landet, forsterker behovet for økt oppmerksomhet på økonomistyringen.

Vi har to virkemidler som organisasjon; folk og penger. Penger som ressursfaktor er vesentlig, men de har liten verdi uten at de omsettes til konkrete handlinger og fysiske hjelpemidler for å dekke behovet for

velferdstjenester hos befolkningen. Våre medarbeidere er den andre vesentlige ressursfaktoren. Arbeidsinnsatsen i 2014 var på nærmere 11 000 årsverk fordelt på 13 500 medarbeidere. Lønnsutgifter, inkludert sosiale utgifter, utgjorde 61 prosent av totale driftsutgifter i 2014.

Det fremgår av rapporteringen fra tjenesteområdene at det ytes en betydelig innsats i å oppdatere medarbeideres kunnskap og kompetanse, rekruttere nye medarbeidere, utvikle arbeidsmiljøet og organisere arbeidet på en mest mulig hensiktsmessig måte både for de som skal ha tjenesten og de som yter den.

Kapitlet om arbeidsgiverpolitikken viser at vi har ambisiøse mål på dette området. Vi er på vei mot å nå mange av målene, men vi har fortsatt en del utfordringer. Vi har for eksempel kommet langt på vei i å nå målene for andel menn i både barnehager og omsorgsyrker, men det kreves fortsatt betydelig innsats for å nå periodemålet. Vi har større utfordringer når det gjelder målet om økt andel heltidsansatte i helse og velferd, og reduksjon i sykefraværet. Antallet heltidsansatte har også økt gjennom 2014, men ikke så mye som vi ønsket oss. Sykefraværet var på samme nivå i 2014 som i 2013, og dermed vesentlig høyere enn målet. Her har vi åpenbart en betydelig jobb å gjøre. I 2014 gjennomførte vi viktige organisatoriske tiltak for å styrke organisasjonens lederskap og styringskraft.

Vi jobber med å utvikle modeller for tidlig innsats i hele organisasjonen. Å ta tidlige grep er en høyt prioritert oppgave for å nå viktige velferdsmål, og bidrar til innovative prosesser i tjenestene. Samhandling på tvers kan gi bedre velferdstjenester og på sikt bedre resultater for de som innsatsen rettes mot. Årsrapporten for 2014 viser at dette arbeidet er godt i gang på mange områder.

Vi har tatt små skritt i retning av våre langsiktige mål også i 2014, men redegjørelsene i de etterfølgende kapitlene om både økonomi, arbeidsgiverpolitikk og tjenesteyting viser at vi står overfor utfordringer som krever vilje til nytenkning og omstilling hos både medarbeidere og ledere i kommunen.

Til slutt vil jeg takke alle medarbeidere for vel utført arbeid i 2014, og alle kommunens samarbeidspartnere for et godt samarbeid i året som har gått.

Stein A. Ytterdahl
rådmann

SAMMENDRAG

Regnskapet avlagt i balanse

Regnskapet viser at kommunens økonomi ved utgangen av 2014 er i tilfredsstillende balanse, men at situasjonen er noe mer anstrengt enn ved utgangen av de foregående årene. Kommunens regnskap har vært avlagt i balanse hvert år siden 2009. For perioden 2009-2013 ble regnskapet hvert år avlagt med et positivt resultat, mens vi har et nullresultat for 2014. Tjenesteområdene hadde et merforbruk på 81 millioner kroner, mens summen av overordnede inntekts- og utgiftsposter bidro til at regnskapet ble avlagt i balanse.

De samlede brutto investeringsutgiftene var på 2 406 millioner kroner. Siden 2012 har investeringsutgiftene økt med 35 prosent. Investeringsutgiftene var 210 millioner kroner lavere enn budsjettet. Årsaken til avviket skyldes at investeringene ikke ble gjennomført så raskt som planlagt.

Arbeidsgiverpolitikken

De viktigste prioriteringene innen arbeidsgiverområdet i 2014 var rekruttering, organisasjonsutvikling og kvalitetssikring. Rekruttering dreide seg både om å beholde medarbeidere som allerede var i organisasjonen; tilby flere heltidsstillinger, hindre utstøting og kompetansetap fra arbeidslivet ved å redusere antall nye uføretilfeller og uttak av avtalefestet pensjon (AFP). Gjennom nyrekruttering skal kommunen sikres en kvalifisert og mer mangfoldig arbeidsstokk, slik at befolkningssammensetningen blir speilet.

Digital kompetanse og digitalt førstevalg har vært grunnleggende i organisasjonsutviklingen. Kvalitetssikring og brudd på personopplysningsloven skulle avverges. Etikkarbeidet har vært høyt prioritert i løpet av året.

Rekruttering

Andelen heltidsansatte økte i løpet av 2014. I alt ble det 207 flere faste heltidsstillinger.

Andelen menn i omsorgstjenesten økte fra 2013 til 2014. Andelen menn i barnehager viste også en liten oppgang. Det samme gjorde andelen menn i kommunen totalt. Flere enheter tilsatte medarbeidere med innvandrerbakgrunn i løpet av 2014.

Sykefraværet var det i samme i 2014 som i 2013. SINTEF ga kommunen gjennom sin følgeforskning av oppfølging av sykefravær og uførhet, åtte ulike anbefalinger for å redusere potensielt unødvendig sykefravær og uførhet. Rådmannen har fulgt opp anbefalingene med ulike tiltak.

Andelen som tar ut uførepensjon, har holdt seg stabilt de senere årene. I 2014 var det like mange nye uførepensjonister som i 2013. Andelen som tok ut AFP i 2014 var uendret fra 2013. Fortsatt er det flere kvinner enn menn som tar ut AFP.

Organisasjonsutvikling

Med innføringen av nytt lønns- og personalsystem i 2014 ble en viktig milepæl nådd og et nødvendig hjelpemiddel i arbeidet med utviklingen av organisasjonen tatt i bruk. I forkant hadde vi en omfattende skolering i organisasjonen for å lære opp medarbeiderne til å bruke systemet.

I løpet av 2014 har arbeidet i Digitalt førstevalg både dreid seg om å forberede nye digitale tjenester og videreføre andre prosjekter; blant annet "Minside" for innbyggerne.

I 2014 gjennomførte rådmannen programmet styringskraft; et kompetanseutviklingsprogram for medarbeidere i rådmannens fagstab og de interne tjenestene. Målet er å styrke kommunens ledelse på strategisk og operativt nivå.

Etikk

I 2013 reviderte Trondheim kommune de etiske retningslinjene. Arbeidet med innarbeidingen av de nye retningslinjene fortsatte i 2014. Det er utarbeidet rutiner for å følge opp etikkarbeidet med risikovurderinger, tiltak og kontrollrutiner.

Oppvekst og utdanning

Barnehage, skole og barne- og familietjenesten (BFT) har i 2014 arbeidet grundig med å samles om fire felles periodemål for perioden 2015-2018:

1. Barn og unge utvikler tilfredsstillende grunnleggende ferdigheter
2. Barn og unge har gode læringsmiljøer
3. Flere barn og unge får hjelp og støtte i de ordinære tilbudene
4. Samarbeidet med foresatte styrkes, herunder samhandling for å sikre koordinert innsats i et familieperspektiv

Hensikten med de fire felles målene er å skape et felles fokus i arbeidet med å gi barn og unge et helhetlig læringsløp. Motivasjonen for å arbeide med disse målene er stor blant medarbeidere, og målene oppleves som relevante og viktige.

Barnehagene jobber systematisk og målrettet med utviklingsarbeid og deltar aktivt i prosjekt- og nettverksarbeid. Det legges til rette for gode arbeidsprosesser der refleksjon, vurdering og dokumentasjon av barns læring og utvikling i barnehagen har høy prioritet. Dette gir gode resultater og viser at barnehagene er i positiv utvikling.

Trondheimsskolene melder om god måloppnåelse i 2014. Resultatene er jevnt over gode på læringsmiljø, og læringsutbyttet er godt sammenlignet med landsgjennomsnittet. Alle skoler er godkjent etter Forskrift om miljørettet helsevern. Skolenes medarbeidere er positive til de kunnskapsbaserte satsingene som gjennomføres og de kollektive tilnærmingene.

Barne- og familietjenesten (BFT) har hatt sitt første driftsår i ny organisasjon. Medarbeidere har vist stort engasjement, tatt initiativ og deltatt i faglig utviklingsarbeid og forbedring av arbeidsprosesser. Avvikling av bestiller-utførermodellen har ført til at barn og unge og deres familier får raskere hjelp enn tidligere. Det tverrfaglige samarbeidet mellom BFT, barnehagene og skolene er også forbedret. Dette har ført til gode faglige og økonomiske resultater.

Oppvekst og utdanning har brukt om lag 595 millioner kroner til investeringer i 2014. Det meste er brukt til bygging av nye skoler og barnehager. Fire kommunale barnehager ble ferdigstilt og åpnet: Kristiansten, Aastahagen, Ilsvika og Tiriltoppen. Nye Spongdal skole er tatt i bruk til skolestart i august, mens nye Åsveien skole var nesten ferdig ved årets slutt. Arbeidene ved Brundalen skole og nytt tilbygg for 1.-4. trinn ble satt i gang i juni. BFT har kjøpt én leilighet til en enslig mindreårig flyktning, og har på grunn av stor befolkningsvekst flyttet en modul-helsestasjon til Østbyen.

Helse og velferd

Forvaltningstjenestene skal legge til rette for at flest mulig klarer å mestre eget liv gjennom tidlig innsats. Arbeidet med å skaffe aktive tiltak til sosialhjelpsmottakere har vært prioritert, og vi er på vei til å nå målet om at alle skal være i aktive tiltak. Utbetalingene til økonomisk sosialhjelp økte i 2014 etter en nedgang og stabil utvikling i sosialhjelpsutbetalingene i perioden 2009-2013. Veksten skyldes en økning i antall sosialhjelpsmottakere, og det er første gang på lenge at antall yngre sosialhjelpsmottakere øker.

Mangel på kommunale boliger har vært en utfordring i mange år. Vi ønsker at kommunale leietakere skal få hjelp til å kjøpe den kommunale leiligheten og at flere får hjelp til å leie eller kjøpe bolig i det private boligmarkedet. I 2014 var det 39 personer som kjøpte den kommunale leiligheten sin, og 39 som flyttet fra kommunal bolig til eid eller leid bolig i det private boligmarkedet. I tillegg ble 67 flyktninger bosatt i det private boligmarkedet. Prosjekt "Housing-First" bosatte 25 bostedsløse personer med rus og / psykiske lidelser i ordinære kommunale leiligheter.

Antall utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern er gradvis redusert til gjennomsnittlig 9,1 pasienter per måned, og den gjennomsnittlige ventetiden er 2,8 måneder.

22 personer med psykisk utviklingshemming som stod på venteliste før 1. februar 2013 fikk et bo- og tjenestetilbud.

I 2014 var det i snitt 70 pasienter som til en hver tid hadde behov for sykehjemsplass. Av disse ventet 19 i eget hjem, mens de resterende hadde tilbud i helsehus eller på et helse- og velferdssenter mens de ventet. De aller fleste fikk tildelt plass i løpet av kort tid, og i snitt var det 2,4 av pasientene som bodde hjemme som hadde ventet mer enn seks uker.

Samarbeidsavtalene med St. Olavs Hospital er i ferd med å sette seg og det er opprettet faglige samar-

beidsutvalg som skal følge opp avtalene. Vi har fortsatt for mange utskrivningsklare pasienter på sykehuset, og vi nådde ikke målet om nullvekst i 2014.

Elektroniske meldinger mellom sykehus og kommunale enheter er tatt i bruk, og de fleste rutine- og helhetlige pasientforløp er revidert.

Åtte sykehjem ble sertifisert som Livsgledesykehjem, og de resterende 17 sykehjemmene er i gang med arbeidet mot sertifisering.

Enhetene utarbeidet kompetanse- og rekrutteringsplaner, og andelen medarbeidere med høgskoleutdanning i hjemmetjenester og institusjoner ble økt fra 39 til 41 prosent fra siste kvartal 2013 til siste kvartal 2014.

Medio 2014 ble Ladesletta helse- og velferdssenter tatt i bruk med 76 sykehjemsplasser.

Trondheim kommune gir introduksjonsprogram til alle flyktninger i alderen 18-55 år som bosettes i kommunen. Av 171 personer som avsluttet kommunens introduksjonsprogram, var 47 prosent i arbeid eller utdanning og målet om 55 prosent ble derfor ikke nådd. 51 personer var i jobb, 26 i videregående opplæring og tre personer i høyere utdanning. Av de resterende var blant annet 39 personer arbeidssøkere hos NAV, 18 personer hadde sosial stønad og seks personer var meldt ut av helsemessige årsaker.

Vi har nådd bystyrets vedtak om å bosette 250 flyktninger, da det ble bosatt 340 flyktninger i 2014. Vi er på god vei til å nå målet om bosetting av flere flyktninger i det private boligmarkedet, og gjennomføring av kontrollert selvbosetting. Målet for 2014 var 30 prosent selvbosetting, mens resultatet ble 38 prosent.

Kultur, idrett og næring

I 2014 har Trondheims posisjon som studie- og kunnskapsby med tyngdepunkt for kultur, teknologi og forskning blitt styrket. Satsing på kultur, idrett, næring og kunnskap er viktig for byen og regionen. Trondheims betydning som studieby og tyngdepunkt for kultur, teknologi og forskning gir gode muligheter for en bærekraftig framtid.

Norsk kulturindeks 2014 fra Telemarksforskning viser at Trondheim, som året før, rangeres som landets sjette beste kulturkommune. I 2014 ble det nyrestaurerte Steinmeyerorgelet innviet, og dette befestet Trondheims posisjon som orgel- og kirkemusikkby. Kunsthall Trondheim skal lokaliseres i den gamle hovedbrannstasjonen i sentrum, og tilskudd til driften er sikret fra kommunen og fylket. Bydelene har fått styrket kulturtilbud gjennom etablering av musikkbinge og utvikling av bibliotekene som arena for kulturformidling.

I 2014 har vi jobbet intensivt med campusarbeidet for å få rask realisering av de ulike prosjektene. Studentsamskipnaden fikk statstilskudd til 174 enheter, og dette bidro til fullfinansiering av Lerkendal Studentby. Organiseringen av studieby samarbeidet i byen ble utredet, og samarbeidet reorganiseres under visjonen *Nordens beste studieby*. Trondheim kommune har bidratt til at Trondheim Makers er etablert, og det er etablert ny flyrute til Barcelona.

Gjennom året har vi også jobbet for å få lagt internasjonale konferanser og større arrangement til byen. *Årets døråpner* ble gjennomført for første gang, og i 2014 var Trondheim vertskap for i alt fire større internasjonale konferanser. Vi fikk beslutning på at UEFA SuperCup-finalen skal arrangeres i Trondheim i 2016, og at håndball-EM for både herrer og damer skal spilles i Trondheim i 2020. I tillegg besluttet Norges Skiforbunds ting at Trondheim er Norges neste søkerby for å arrangere ski-VM i nordiske grener.

Vi fikk flere nye idrettsanlegg i 2014. Det er bygget fem nye kunstgressbaner, to nye idrettshaller (Heimdalshallen og Byneshallen), ny hurtigløpsbane for skøyter på Leangen, ny rullerløype og skiskytterstadion i Granåsen, anlegg for bueskyting på Saupstad og anlegg for bryting i helse- og velferdsbygget på Lade. I tillegg er flere turstier, skiløyper og stier i marka oppgradert. Byens mange anlegg gir befolkningen gode muligheter for utøvelse av idrett og friluftsliv. Dette bidrar til styrket folkehelse.

Byutvikling

Kommuneplanmeldingen om byvekst fram mot 2050 tar form. Ny grønn strek skal legges til grunn for langsiktig byvekst og jordvern. Fortettingspolitikken er videreført i kommuneplanens arealdel 2012-2024. Undersøkelser viser at arbeids- og besøksintensiv virksomhet nå lokaliseres til sentrum langs hovedårene for kollektivtrafikk.

Tverrfaglig samarbeid bidrar til at Trondheim blir en mer bærekraftig by:

- Personbiltrafikken stagnerer og bruk av kollektivtransport, sykkel og gange øker.
- Riksantikvaren roser kulturminnearbeidet. Bryggerekka i Kjøpmannsgata, Gamle Bybro, Elgeseter gate 30b, sykkelveg Baklandet, ombygging Olavshallen engasjerer befolkningen.
- Nye Åsveien skole har gitt ny kunnskap om hvilke tiltak som gir bærekraftige bygg. Trondheim kommune skal redusere sitt klimafotavtrykk framover, blant annet innen bygg og infrastruktur.
- Virkningen av klimaendringer og havstigning på avløpsnett er kartlagt. Nye – og eldre anlegg utformes nå etter ny kunnskap. Det tas hensyn til flomveier og havstigning i saksbehandlingen.

St Olavs hospital er kåret til Europas mest moderne sykehus og fikk Bolig - og byplanprisen 2014 sammen med blant annet kommunen. Et godt eksempel på bærekraftig byutvikling og til inspirasjon for kommende bydeler. Kommunedelplan for Nyhavna er vedtatt og lagt ut på høring.

Samarbeidet med Midtbyen Management om Midtbyen som identitetsbærer for hele byens befolkning er styrket. Strategien for mer byliv med enkle tiltak er et viktig bidrag. Opparbeiding av Torvet pågår, og den nye hverdagsscenen ble innviet under julemarkedet. Sentrum fikk også 125 meter mer gågate, og hele Thomas Angels gate er nå bilfri. Flere gategulv er reparert og renholdet er intensivert.

Trebyen Trondheim var vertskap for trebyggkonferansen Forum Holzbau-Nordic med besøk fra 11 nasjoner. Bryggerekka i Kjøpmannsgata ble vist fram gjennom aktiviteter inne og ute, og studentarbeidene på Treningen (pir og tapp) ble hedret av Byggekikkprisen 2014. Forprosjektet for vitalisering av bryggene er ferdig og foreslår flere tiltak i og utenfor bryggene.

Trondheim tilfredstilte alle forskriftskrav til luftkvalitet. Resultatene er så gode at nasjonale mål for luftkvalitet er innen rekkevidde med fortsatt intensivt renhold og lav trafikkvekst.

Trafikkulykker med personskader i Trondheim er redusert med om lag syv prosent siden 2013. Målet er 30 prosent innen 2016. Forholdene for myke trafikkanter er blitt vesentlig bedret de siste årene. Bare i Midtbyen har gående økt med mer enn 20 prosent og syklende med mer enn 40 prosent siden 2010.

Ti utendørs rekreasjonstilbud og sju scateanlegg er etablert og tatt i bruk. Og endelig kan folk møte fjorden langs den sammenhengende turvegen fra Skansen til Brattøra.

ØKONOMI

ØKONOMI

Regnskapsresultat 2014

- Regnskapet for 2014 er avlagt i balanse
- Netto driftsresultat er på 33 millioner kroner, noe som utgjør 0,27 prosent av driftsinntektene.
- Driftsinntektene var på 12 211 millioner kroner, en økning på 2,45 prosent.
- Driftsutgiftene eksklusive avskrivninger ble 11 740 millioner kroner, en økning på 5,85 prosent.
- Avkastningen i Trondheim kommunes kraftfond ble 296 millioner kroner, tilsvarende 5,0 prosent av aktiv forvaltet kapital. Den samlede kapitalen i kraftfondet var på 6 838 millioner kroner.
- Kommunens gjeld til investeringsformål ved utgangen av 2014 var på 12 905 millioner kroner. 4 826 millioner kroner av dette betjenes med gebyrer, tilskudd og husleie.
- Disposisjonsfondet er på 298 millioner kroner.
- Brutto investeringsutgifter kom på 2 406 millioner kroner i 2014. Bruk av lån finansierte 1 420 millioner kroner av dette.

Kommunens netto driftsresultat var på 33,5 millioner kroner i 2014. I følge anbefalingene fra Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) bør netto driftsresultat være på 1,75 prosent av driftsinntektene. Trondheim kommunes resultat var på 0,27 prosent av driftsinntektene. Dette betyr at rommet for å sette av midler til senere bruk- for eksempel til disposisjonsfondet - var lite i 2014.

Korrigert netto driftsresultat ble negativt med 56 millioner kroner. Dette er noe svakere enn prognosene i rådmannens forslag til handlings- og økonomiplan 2015-2018, og har sammenheng med at både merforbruket på tjenesteområdene og skattesvikten ble større enn hva rådmannen trodde i utgangspunktet.

Til tross for et utfordrende år har bystyret klart å styrke kommunens frie disposisjonsfond gjennom 2014. Dette utgjør nå 270 millioner kroner midler. Resten av disposisjonsfondet er knyttet opp mot konkrete politiske vedtak, og utgjør 28 millioner kroner. Bystyrets mål er at de frie midlene i disposisjonsfondet minst skal være på 200 millioner kroner. Selv om bystyrets minimumsnivå er nådd er det rådmannens vurdering at kommunens disposisjonsfond bør være vesentlig høyere enn i dag.

Regnskapsmessig resultat – avvik budsjett og regnskap

I tabell 1 vises avvik mellom budsjett og regnskap, noe som gir et bilde på hvordan årets regnskapsmessige resultat framkommer.

Tabell 1 Avvik budsjett – regnskap 2014. Millioner kroner

Områder	Avvik 2014
Tjenesteområder	-81
Skatter og rammeoverføringer	-50
Andre frie inntekter	40
Trondheim kommunes kraftfond (TKK)	61
Avsetning deler av realavkastning fra TKK til disposisjonsfond	-13
Kapitalutgifter og -inntekter, rentekompensasjonsordninger	-6
Lønnsavsetning/buffer	24
Diverse formål, inkludert sentrale pensjonsføringer	25
Årets regnskapsmessige resultat	0

Tjenesteområdene har et betydelig merforbruk. Samlet sett har tjenesteområdene brukt 81 millioner kroner mer enn budsjettet. Utviklingen for tjenesteområdene har vært negativ i de siste fem årene. Tabell 2 viser at tjenesteområdene har gått fra et mindreforbruk på 119 millioner kroner i forhold til budsjett i 2010 til et merforbruk på 81 millioner kroner i 2014.

Tabell 2 Utvikling tjenesteområdenes resultat. Millioner kroner

	Avvik 2010	Avvik 2011	Avvik 2012	Avvik 2013	Avvik 2014
Resultat for tjenesteområdene	119	103	37	-20	-81

Tjenesteområdenes regnskap er omtalt mer grundig i årsrapporten under hvert enkelt tjenesteområde.

Inntekter fra skatter og rammeoverføring fra staten sviktet med 50 millioner kroner i forhold til revidert budsjett. Budsjettet ble justert i forbindelse med behandlingen av første tertialrapport. I forhold til opprinnelig budsjett var svikten i skatt på inntekt og formue på 147 millioner kroner.

Andre statlige frie inntekter knyttet til ressurskrevende tjenester og flyktninger, viser en merinntekt på 40 millioner kroner. Disse merinntektene har til en viss grad sammenheng med merforbruket på de tjenesteområdene som yter tjenester til ressurskrevende brukere og flyktninger. Merforbruket skyldes til en viss grad flere ressurskrevende brukere, noe som også gir høyere statlige overføringer.

Realavkastningen etter driftskostnader i Trondheim kommunes kraftfond (TKK) ble bedre enn antatt, og gir et positivt bidrag utover budsjettet på 61 millioner kroner. Den nominelle avkastningen ble 296 millioner kroner. Dette tilsvarer en avkastning på omtrent fem prosent av den aktivt forvaltede kapitalen.

I 2014 er 122 millioner kroner av realavkastningen i kraftfondet avsatt til disposisjonsfond for bruk til finansiering av budsjettet for 2015. Dette er i tråd med bystyrets budsjettvedtak. Ved behandlingen av andre tertialrapport vedtok bystyret å sette av ytterligere 46 millioner kroner av kraftfondets resultat til disposisjonsfond, hvis regnskapsresultatet ga rom for det. Årets regnskap ga rom for å sette av 13 millioner kroner på disposisjonsfond. Det står mer utførlig informasjon om kraftfondet i finansrapporten. De samlede kapitalinntekter, kapitalutgifter, rentekompensasjonsordninger, kapitalbidrag fra området vann, avløp, renhold, feiing og slam (VARFS) og husleieområdet ble seks millioner kroner lavere enn budsjettet.

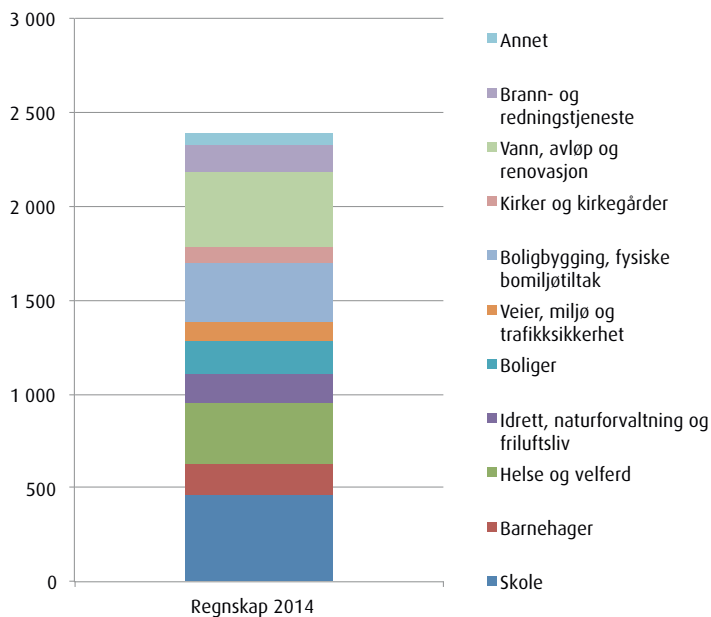
Andre overordnede avsetninger til pensjon, tilleggsbevilgninger og kompensasjon for lønnsoppgjøret viser 49 millioner kroner i mindreforbruk. Dette har sammenheng med lavere lønnsvekst i 2014 enn antatt, blant annet som en følge av streiken. I tillegg ble kostnader til AFP og dekning av reguleringspremie til private barnehager og sykehjem lavere enn budsjettet.

Investeringsaktiviteten og finansiering

De samlede brutto investeringsutgiftene var på 2 406 millioner kroner. Siden 2012 har investeringsutgiftene økt med 35 prosent. Investeringsutgiftene var 210 millioner kroner lavere enn budsjettet. Årsaken til avviket skyldes at investeringene ikke ble gjennomført så raskt som planlagt.

Lån finansierer 59 prosent av investeringer i anleggsmidler. Egenkapital i form av salg av anleggsmidler, overføring av driftsmidler og bruk av avsetninger utgjør 370 millioner kroner, noe som utgjør 15 prosent av finansieringen. Resten av investeringene er finansiert med ulike investeringstilskudd, refusjoner og momskompensasjon.

I figur 1 vises hvordan investeringene fordeles etter ulike formål. De største investeringene i 2014 var knyttet opp mot skoler, vann og avløp, boliger (inklusive boligbygging og fysiske bomiljøtiltak) og helse- og velferdssentra.

Figur 1 Fordeling av investeringer på formål. Millioner kroner

Driftsregnskapet

Tabell 3 Hovedoversikt driftsregnskapet 2011-2014. Tall i millioner kroner

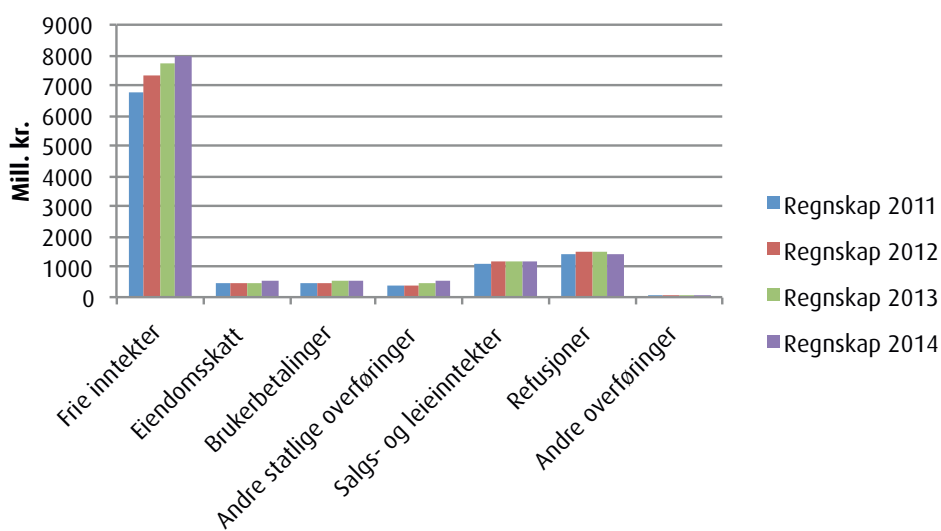
	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014
Sum driftsinntekter	10.585,4	11.353,8	11.919,2	12.210,9
Sum driftsutgifter	10.103,4	10.901,5	11.577,4	12.261,1
Brutto driftsresultat	482,0	452,3	341,8	-50,2
Renteinntekter, utbytte og eieruttak	366,3	438,3	409,9	435,6
Mottatte avdrag på utlån	3,5	3,0	6,1	4,1
Sum eksterne finansinntekter	409,1	575,8	606,7	511,8
Renteutgifter, provisjon og andre finansutgifter	504,5	544,1	516,1	549,0
Avdragsutgifter	364,0	340,7	373,0	392,3
Utlån	3,1	3,0	2,3	3,4
Sum eksterne finansutgifter	1.003,9	913,2	894,2	948,7
Resultat eksterne finanstransaksjoner	594,7	337,4	287,6	436,8
Motpost avskrivninger	452,8	470,2	485,8	520,5
Netto driftsresultat	340,0	585,1	540,0	33,5
Bruk av avsetninger	309,8	291,5	464,6	644,7
Avsetninger	-508,1	-739,8	-719,3	-678,1
Årsresultat	141,7	136,8	285,3	0,0

Tallene viser at kommunens økonomi ved utgangen av 2014 er i balanse, men at situasjonen er noe mer anstrengt enn ved utgangen av de foregående tre årene. Kommunens regnskap har vært avlagt i balanse hvert år siden 2009. For perioden 2009-2013 ble regnskapet hvert år avlagt med et positivt resultat.

Brutto driftsresultat

Resultatbegrepet brutto driftsresultat viser utviklingen av kommunens driftsutgifter og driftsinntekter. Brutto driftsresultat viser hvor mye kommunen har igjen til å dekke netto finanskostnader og avsetninger. I 2014 var driftsutgiftene høyere enn driftsinntektene, slik at brutto driftsresultat ble negativt med 50 millioner kroner.

Driftsinntekter

Figur 2 Driftsinntekter fordelt på inntektsarter 2011-2014

Kommunens samlede driftsinntekter økte nominelt med 2,5 prosent i 2014. Dette tilsvarer en reell reduksjon¹ på 0,5 prosentpoeng, når det korrigeres for lønns- og prisvekst. Det er imidlertid ikke korrigert for oppgaveendringer og demografiske endringer. Fra og med 2014 ble all momskompensasjon for investeringer ført i investeringsregnskapet. Dette forklarer at inntektene gikk ned fra 2013 til 2014. Korrigeres det for dette var det en realvekst i inntektene på om lag 1,5 prosent.

Frie inntekter (skatt- og rammetilskudd) økte nominelt med 3,1 prosent eller reelt med 0,1 prosent. Andre statlige overføringer og brukerbetalinger økte nominelt med henholdsvis 17,2 og fire prosent i 2014. Salgs- og leieinntektene økte nominelt med 2,1 prosent i 2014, hvilket innebar en reell reduksjon på om lag 1,1 prosent.

Inntekt fra eiendomsskatt utgjorde 4,4 prosent av de samlede inntektene i 2014 og økte med 14,4 prosent fra 2013 til 2014. Eiendomsskattens andel av de samlede inntektene er økt med 0,4 prosentpoeng fra 2011 til 2014. Eiendomsskattesatsen ble redusert fra 5,5 til 5,3 promille fra 2013 til 2014, mens skattegrunnlaget ble økt med ti prosent.

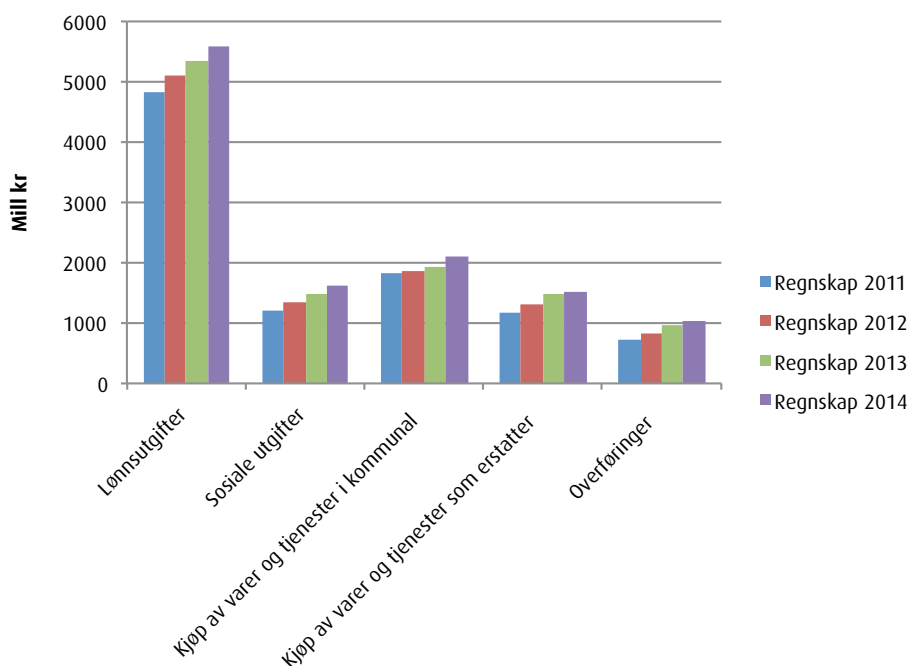
¹ Realveksten er her definert som nominell vekst fratrukket veksten i den kommunale deflatoren (pris- og lønnsvekst). Den kommunale deflatoren i 2014 anslås til tre prosent.

Tabell 4 Driftsinntekter 2014, regnskap og budsjett. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Avvik
Frie inntekter	7.942,0	7.983,0	-40,9
Eiendomsskatt	535,8	533,6	2,2
Brukerbetalinger	560,7	560,1	0,6
Andre statlige overføringer	502,9	311,0	191,9
Salgs- og leieinntekter	1.184,5	1.000,9	183,6
Overføringer med krav til motytelse	1.407,7	969,2	438,5
Andre overføringer	77,1	80,1	-3,1
Andre direkte og indirekte skatter		0,0	0,0
Sum	12.210,7	11.438,0	772,7

I forhold til revidert budsjett ble de samlede driftsinntektene 772,7 millioner kroner høyere i 2014, et avvik på 6,3 prosent. Det er spesielt inntekstpostene "overføringer med krav til motytelse", "andre statlige overføringer" og "salgs- og leieinntekter" som ble betydelig høyere enn budsjettet. I posten "overføringer med krav til motytelse" inngår blant annet sykepengerefusjoner, kompensasjon for merverdiavgift, refusjoner fra andre kommuner og fylkeskommuner og refusjoner fra andre (private).

Driftsutgifter

Figur 3 Driftsutgifter fordelt på utgiftsarter 2011-2014

De totale driftsutgiftene økte med seks prosent fra 2013 til 2014. Korrigert for pris- og lønnsvekst betyr dette at driftsutgiftene økte reelt med om lag tre prosent fra 2013 til 2014.

Lønnsutgiftene økte med 4,3 prosent i 2014. Korrigert for lønnsoppgjøret er den reelle veksten på om lag 1,5 prosent. Dette skyldes en økning i årsverksforbruket fra 2013 til 2014.

De sosiale utgiftene består i hovedsak av pensjonskostnader og arbeidsgiveravgift. Økningen i sosiale utgifter er på ni prosent. En del av dette har sammenheng med økning i lønnsveksten på 4,3 prosent. I tillegg har pensjonskostnadene økt som følge av innstramming av beregningsforutsetningene for pensjonskostnader, gitt fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Økt nedbetaling av tidligere års premieavvik har økt fra 133 millioner kroner til 144 millioner kroner. Det antas at veksten i pensjonskostnadene fremover vil avta noe, samtidig som nedbetaling av premieavvik vil øke. Samlet sett forventes fremdeles en vekst i pensjonskostnadene, men antakelig noe lavere enn i de siste årene.

Samlet sett var lønnsutgiftene og de sosiale utgiftenes andel av de totale driftsutgiftene tilnærmet lik i 2014 og 2013. De utgjorde knapt 61 prosent av de samlede driftsutgiftene i 2014. I løpet av de fire siste årene har lønnsutgiftenes andel av de totale utgiftene blitt redusert med ett prosentpoeng.

Utgifter til kjøp av varer og tjenester til kommunens tjenesteproduksjon økte med syv prosent fra 2013 til 2014. Prisveksten på kjøp av varer og tjenester var i 2014 på to prosent. Volumveksten ble dermed på fem prosent.

Utgifter til kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon økte med 4,5 prosent i 2014. Store poster innenfor denne artsgruppen er tilskudd til private barnehager og tilskudd til private sykehjem.

Tabell 5 Driftsutgifter regnskap 2014 og budsjett 2014. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2014	Justert budsjett	Avvik
Lønnsutgifter	5.571,2	5.392,6	178,6
Sosiale utgifter	1.616,8	1.523,4	93,4
Kjøp av varer og tjenester i kommunal tjenesteproduksjon	2.095,2	1.782,0	313,2
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal tjenesteproduksjon	1.532,2	1.431,6	100,7
Overføringer	1.041,0	915,3	125,7
Sum	11.856,4	11.044,8	811,6

Samlet var de totale regnskapsførte driftsutgiftene 811,6 millioner kroner høyere enn revidert budsjett, et avvik på 7,3 prosent. Det var spesielt utgifter til kjøp av varer og tjenester som ble høyere enn budsjettet.

Resultat eksterne finansieringstransaksjoner

For nærmere omtale av de fleste størrelsene i dette avsnittet viser vi til finansrapporten for 2014.

Kapitalinntekter

Tabell 6 Kapitalinntekter. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Budsjett 2014
Renteinntekter, gevinst finansielle instrumenter og utbytte	405,6	572,8	600,6	507,7	520,3
Mottatte avdrag på utlån	3,5	3,0	6,1	4,1	1,5
Sum finansinntekter	409,1	575,8	606,7	511,8	521,8

Samlet sett ble finansinntektene ti millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette har sammenheng med at de interne renteinntektene fra VARFS-området ble betydelig lavere som følge av lavere kalkulatoriske renter enn forventet. De øvrige interne renteinntektene som består av renteinntekter fra byggelån og boliger ble noe bedre enn budsjettet.

De eksterne finansinntektene ble høyere enn budsjettet. Summen av renteinntekter av likvide midler, renteinntekter fra videreutlån, avkastning og utbytte fra plasseringer i kraftfondet ble høyere enn budsjettet. Dette må sees i sammenheng med at kraftfondet fikk noe høyere avkastning enn forventet, og at inntekter fra likviditeten ble høyere enn det nedjusterte budsjettet bystyret vedtok etter 1 tertial.

Kapitalutgifter

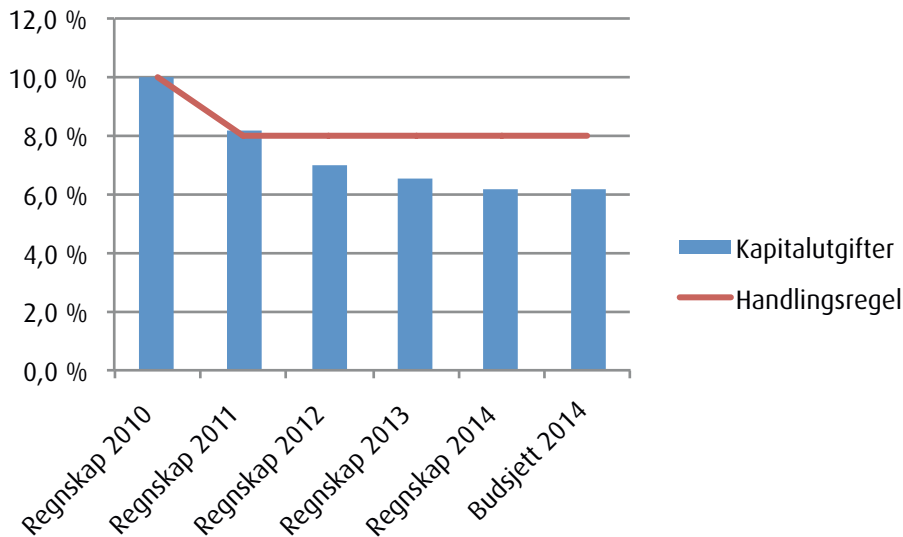
Tabell 7 Kapitalutgifter. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Budsjett 2014
Renteutgifter, tap finansielle instrumenter, provisjoner og andre finansutgifter	636,7	569,4	519,0	552,9	598,3
Avdragsutgifter	364,0	340,7	373,0	392,3	389,0
Utlån	3,1	3,0	2,3	3,4	2,9
Sum eksterne finansutgifter	1 003,8	913,1	894,2	948,7	990,1

Renteutgiftene ble betydelig lavere enn budsjettet. Dette skyldes at den flytende renten er svært lav, at lån med relativt høy fastrente er refinansiert med flytende rente, at nye lån ble tatt opp senere enn forutsatt og at det er tatt opp mindre lån enn forutsatt. Budsjettet var basert på en forventning om en liten renteoppgang i løpet av 2014. Derfor blir det et betydelig avvik når renteoppgangen ikke inntreffer.

Avdrag på lån til investeringer ble 392 millioner kroner, noe som er i tråd med budsjettet. Sammenlignet med kommunelovens bestemmelser om minimumsavdrag, jf § 50 nr.7 bokstav a, var faktisk betalte avdrag tilnærmet 40 millioner kroner høyere enn beregnet minimumsavdrag.

Det økonomiske handlingsrommet til bykassen påvirkes av i hvilken grad kapitalutgiftene binder opp andeler av driftsinntektene. Figuren under viser hvordan denne andelen har utviklet seg siden 2008.

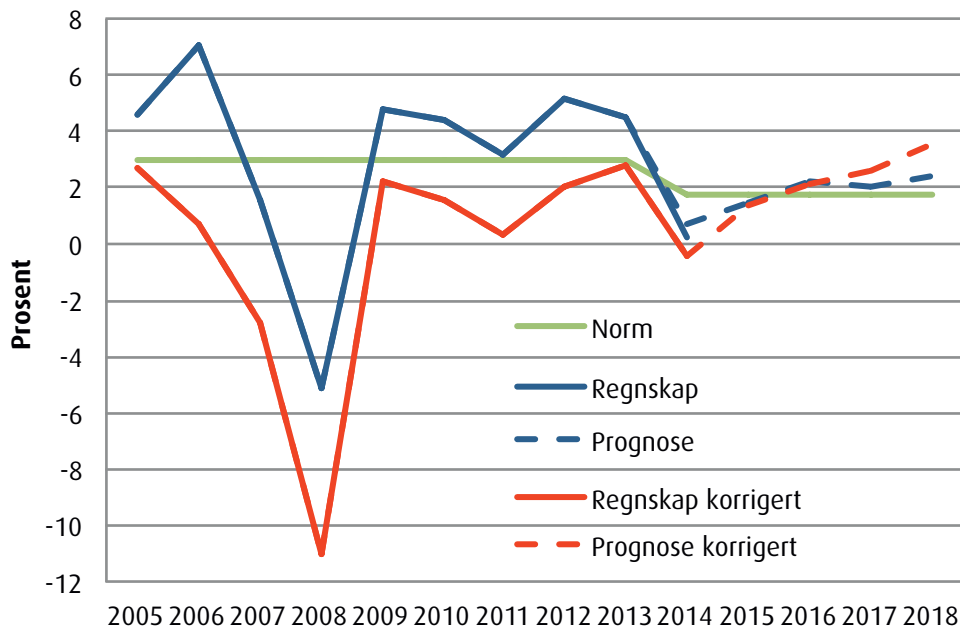

Figur 4 Handlingsregelen- andel kapitalutgifter i forhold til disponible inntekter

Andelen som belaster bykassen lå på ti prosent før 2011. Dette er i tråd med handlingsregelen som bystyret har vedtatt. I 2011 ble andelen nedjustert til åtte prosent. Dette ble gjort fordi de frie inntektene økte når det tidligere øremerkede barnehagetilskuddet ble innlemmet i rammetilskuddet. Regnskapet viser at kapitalutgifter som belaster bykassen er lavere enn den vedtatte handlingsregelen. Regnskap og budsjett for 2014 er så å si identiske størrelser. Til tross for økende gjeld har andel kapitalutgifter gått ned de tre siste årene som følge av synkende rentenivå. Kommunens regnskapsresultat for 2014 viser imidlertid at det handlingsrommet redusert andel kapitalutgifter har gitt, er disponert til økte driftsutgifter. Rådmannen vil foreta en gjennomgang av handlingsregelen i 2015, og legge fram en sak for politisk behandling.

Netto driftsresultat

Trondheim kommunes netto driftsresultatet i 2014 ble 33 millioner kroner, og utgjør 0,27 prosent av driftsinntektene. Dette er det svakeste resultatet siden 2008. En medvirkende årsak er at momskompensasjonen for investeringer fra og med 2014 er flyttet fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet. I 2014 utgjorde disse inntektene 246 millioner kroner, tilsvarende to prosent av driftsinntektene.

Figur 5 Utvikling netto driftsresultat i prosent av driftsinntekter

I figur 5 vises også netto driftsresultat korrigert for føring av moms og pensjon. Med denne korreksjonen er netto driftsresultatet negativt, og ligger på - 56 millioner kroner. I tabell 8 nedenfor vises de forhold som netto driftsresultat korrigeres med for å gi et mer reelt uttrykk for den økonomiske situasjonen.

Tabell 8 Korrigeringer av netto driftsresultat. Tall i millioner kroner

	2010	2011	2012	2013	2014
Momsrefusjon til drift fra investeringer	165	165	210	220	0
Premieavvik og amortisering av premieavvik	120	170	148	-16	86
Sum	285	335	358	204	86

Både momsrefusjon fra investeringer og inntektsføring av premieavvik kan betraktes som lån til finansiering av drift. Midlene som kommer fra momsrefusjon føres fra 2014 i sin helhet i investeringsregnskapet. Overskudd som skyldes innbetalte premier er større enn kostnadsført pensjon, er det såkalte premieavviket. Dette overskuddet burde vært satt på disposisjonsfond. Da ville vi ikke tappet kommunens likviditet som følge av disse fiktive inntektene. Korreksjonen av netto driftsresultat har blitt vesentlig mindre de siste årene, og om kort tid forventer vi at korreksjonene går den andre veien, som følge av at nedbetaling av premieavvik blir større enn det årlige premieavviket.

Netto bruk av avsetninger/ regnskapsresultatet for 2014

Kommunen har foretatt avsetninger på 678 millioner kroner i 2014. Av dette er 330 millioner kroner overført til å finansiere kjøp av anleggsmidler i investeringsregnskapet og for å opprettholde realverdien i kraftfondet. Det er satt av 139 millioner kroner på bundne driftsfond som gjelder ubrukte midler fra eksterne kilder. Avsetninger til disposisjonsfond utgjør 209 millioner kroner, og består i stor grad av midler fra kraftfondet som skal benyttes for å finansiere kommunens budsjett for 2015.

Det er benyttet 645 millioner kroner av tidligere års avsetninger. Regnskapsresultatet fra 2013 utgjør 262 millioner kroner av dette. Det er brukt 170 millioner kroner av bundne driftsfond. I tillegg er det benyttet 213 millioner kroner av disposisjonsfondet i 2014. Av dette utgjør 122 millioner kroner avkastning i kraftfondet i 2013, som ble satt av for bruk i 2014.

I 2014 ble det satt av 678 millioner kroner, mens det er benyttet 645 millioner kroner av tidligere års avsetninger. Denne differansen utgjør 33 millioner kroner, og finansieres med bruk av netto driftsresultat på 33 millioner kroner. Dermed er resultat for 2014 avlagt i balanse.

Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet omfatter utgifter og inntekter til investeringer i bygg og anlegg, kjøp og salg av aksjer/andeler, renter og avdrag videreutlån og utlån av egne midler. I investeringsregnskapet føres i tillegg avsetninger og bruk av fond til investeringsformål og betydelige transaksjoner vedrørende kraftfondet. Investeringsregnskapet er et selvstendig regnskap.

Tabell 9 Hovedoversikt investeringsregnskap 2011-2014. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Avvik
Investeringsinntekter	-273	-702	-758	-823	-926	102
Brutto investeringsutgifter	1.449	1.777	2252	2406	2616	-210
Finanstransaksjoner	1.027	1.298	1962	3526	3411	114
Finansieringsbehov	2.202	2.374	3455	5108	5101	7
Finansieringsbehovet er dekket slik:						
Bruk av lån	-1.287	-1.189	-1786	-1703	-1866	164
Aksjesalg og mottatte avdrag	-272	-318	-650	-2730	-2677	-53
Bruk av fond	-442	-411	-685	-345	-230	-115
Overført fra driftsregnskapet	-225	-389	-308	-330	-328	-2
Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	-66	-27	-1	0	-1
Sum finansiering	-2.226	-2.374	-3455	-5108	-5101	-7
Udekket/udisponert	-24	0	0	0	0	0

Investeringsinntektene består i hovedsak av inntekter fra salg av bebygd og ubebygd eiendom, statlige overføringer, andre salgsinntekter og refusjoner. Både statlige overføringer, refusjoner og inntekter fra salg av eiendom og anleggsmidler ble høyere enn budsjettet.

Brutto investeringsutgifter ble lavere enn budsjettet i 2014. Vi viser til en nærmere gjennomgang av disse under tabell 10.

Finanstransaksjonene omfatter avdrag på videreutlån, kjøp av aksjer og andeler, og avsetninger til fond. En vesentlig årsak til avviket mellom budsjett og regnskap for denne posten er betydelig høyere avsetninger til fond og innbetaling av ekstraordinære avdrag på startlån.

Bruken av lån ble 164 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette har i hovedsak sammenheng med forsinkelser i fremdriften av investeringsprosjekter i forhold til fremdriften som ble lagt til grunn på investeringstidspunktet.

Avviket på 397 millioner kroner på posten aksjesalg og mottatte avdrag, skyldes ekstraordinære innbetalinger av avdrag på startlån og transaksjoner knyttet til kraftfondet.

Posten "bruk av fond" omfatter bruk av tidligere avsatte midler bevilget til investeringer, i tillegg til innbetaling av et ekstraordinært avdrag på formidlingslån til Husbanken.

Investeringer i anleggsmidler

Tabell 10 Brutto investeringsutgifter i bygg og anlegg , regnskap 2012-2014, budsjett 2014
Tall i millioner kroner

	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014	Budsjett 2014	Avvik
Skoler	146,4	307,1	461,4	461,9	0,5
Barnehager	149,6	214,7	164,2	204,0	39,8
Helse og velferd	255,4	328,0	212,3	223,9	11,6
Barne og familietjenesten	0,9	1,5	3,1	7,0	3,9
Kultur	4,2	12,3	9,2	0,0	-9,2
Idrett, naturforvaltning og friluftsliv	53,6	100,5	153,8	166,4	12,6
Boliger	139,3	221,9	174,6	236,2	61,6
Veier, miljø og trafikksikkerhet	118,5	122,0	104,5	29,8	-74,7
Boligbygging, fysiske bomiljøtiltak	254,2	280,0	312,5	469,3	156,8
Kirker og kirkegårder	108,3	97,9	83,4	94,1	10,7
Næring	43,3	41,8	54,5	23,8	-30,7
Administrasjon	76,8	46,4	101,8	111,7	9,9
Vann og avløp	331,2	281,8	364,3	391,5	27,2
Renovasjon	8,1	20,1	35,2	40,9	5,7
Brann og redningstjeneste	93,3	144,6	145,4	150,0	4,6
Andre investeringer	-12,1	9,8	5,4	5,0	-0,4
Sum	1.771,0	2.230,5	2.385,5	2.615,5	230,0

Tabellen viser at det ble regnskapsført utgifter til investeringer i nybygg/nyanlegg på 2 385,5 millioner kroner i 2014. Det er områdene skoler, vann og avløp, boligbygging og fysiske bomiljøtiltak, helse og velferd og boliger som har hatt den største investeringsaktiviteten i 2014. Totalt var brutto utgifter til investeringer i anleggsmidler 230 millioner kroner lavere enn budsjettet i 2014. I regnskapet for 2013 var brutto utgifter til investeringer 445 millioner kroner lavere enn budsjettet.

Nedenfor står en kort beskrivelse av det enkelte investeringsområdet. Vi viser til investeringsrapporten etter tredje tertial 2014 for mer detaljert informasjon om gjennomførte investeringer i 2014.

Skoler

Til sammen ble det brukt 461,1 millioner kroner på skoleprosjekter i 2014. Dette var tilnærmet som budsjettet.

Barnehager

Det ble bygd og rehabilitert barnehager for 164,2 millioner kroner i 2014. Avviket mellom budsjett 2014 og regnskap 2014 på 39,8 millioner kroner skyldes lavere tomteknader enn budsjettet og endret framdrift på enkelte prosjekt.

Helse og velferd

Det er gjennomført investeringer innenfor helse og velferd i 2014 for 212,3 millioner kroner. Dette er knapt 11,6 millioner kroner lavere enn budsjettet. Budsjettavviket skyldes først og fremst at noen prosjekt er forsinket.

Barne- og familietjenesten

I budsjettet for 2014 var det bevilget syv millioner kroner til henholdsvis bosetting av mindreårige asylsøkere og omstillingstiltak i barne- og familietjenesten. Det er kun 3,1 millioner kroner av bevilgningen som er brukt i 2014.

Kultur

Avviket mellom budsjett og regnskap på 9,2 millioner kroner skyldes at en stor andel av budsjettet til dette formålet gjelder kunstnerisk utsmykking, og det er lagt på et annet formål.

Idrett, naturforvaltning og friluftsliv

Totalt er det brukt 153,8 millioner kroner til investeringer innenfor idrett, naturforvaltning og friluftsliv. Dette er 12,6 millioner kroner mindre enn budsjettet i 2014 og skyldes forsinkelser i gjennomføringen av flere prosjekt. Både Lade idrettsanlegg, Leangen kunstisbane og Utleira idrettshall(rekkefølgekrav) er forsinket

Boliger

Investeringene på boligområdet har i hovedsak blitt brukt til kjøp, rehabilitering og bygging av kommunalt disponerte boliger. Området hadde en investering i 2014 som var 61,6 millioner kroner lavere enn budsjettet. Dette skyldes både forskjøvet fremdrift på byggeprosjekter og at det ble kjøpt færre boliger enn budsjettet.

Veier, miljø og trafiksikkerhet

En stor andel av gjennomførte investeringer på dette området er knyttet til Miljøpakken. Avviket mellom regnskap og budsjett er dekt med tilsvarende økte refusjonsinntekter.

Boligbygging, fysiske bomiljøtiltak

Dette omfatter for en stor del utbyggingsprosjekter hvor kommunen har inngått avtaler med private grunneiere og utbyggere. Vi forskutterer utbyggingskostnader for infrastruktur, og refusjon av kostnader blir gjennomført etter hvert som utbyggingen av arealene utføres. Utgiftene på dette området dekkes av eksterne inntekter.

Kirker og kirkegårder

Det ble bevilget 94,1 millioner kroner til formålet i 2014 og brukt 83,4 millioner kroner. Det betyr at gjennomføringen av de planlagte prosjektene i 2014 ligger noe etter skjema.

Næring

Dette investeringsområdet omfatter i hovedsak kjøp/salg og tilrettelegging av grunn til næringsformål. Utgiftene på dette området dekkes av eksterne inntekter.

Administrasjon

Utgifter til anskaffelse av IT-utstyr, fellessystemer og fagsystemer utgjør den største delen av budsjettet og regnskapet til dette investeringsområdet. Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes forsinkelser i framdriften hos noen prosjekter.

Vann og avløp

Avviket mellom budsjett og regnskap skyldes i hovedsak forskyvninger i framdriften når det gjelder større anleggsprosjekter innenfor avløpsområdet.

Renovasjon

Budsjettet for 2013 omfattet bevilgning til nye gjenvinningsstasjoner og avfallssug. Arbeidet med nye gjenvinningsstasjoner har tatt lengre tid enn planlagt.

Brann og redningstjeneste

Merforbruket i forhold til budsjett skyldes tidsforskyvninger i framdriften av byggingen av nye brannstasjoner.

Finansiering

Tabell 11 Finansiering av investeringene 2011-2014. Tall i millioner kroner

	Regnskap 2011	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014
Lån	1077	858	1499	1420
Inntekter	188	600	379	595
Fond og driftsmidler	184	319	373	371
Sum	1449	1777	2251	2386

60 prosent av investeringene i 2014 ble finansiert ved eksterne låneopptak. Tilsvarende tall for de siste tre årene var på henholdsvis 67 prosent (2013), 48 prosent (2012) og 74 prosent (2011).

Balanseregnskapet

Tabell 12 Balanseregnskapet. Alle tall i millioner kroner

	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014
EIENDELER			
Anleggsmidler	27 381	29 242	29 325
Faste eiendommer og anlegg	12 817	13 359	14 665
Utstyr, maskiner og transportmidler	546	546	544
Utlån	1 524	1 933	1 801
Aksjer, andeler og innskuddsleiligheter	3 454	3 638	1 597
Pensjonsmidler	9 040	9 767	10 718
Omløpsmidler	6 726	6 719	9 074
Kortsiktige fordringer	1 163	1 317	1 525
Premieavvik pensjon	1 354	1 337	1 423
Aksjer og andeler	726	818	877
Sertifikater/obligasjoner	1 424	1 417	3 757
Kasse og bankinnskudd	2 059	1 831	1 492
SUM EIENDELER	34 107	35 961	38 399

Alle tall i millioner kroner

	Regnskap 2012	Regnskap 2013	Regnskap 2014
EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital	-7 826	-7 384	-7 798
Disposisjonsfond	-249	-301	-298
Bundne driftsfond	-406	-410	-379
Ubundne investeringsfond	-3 438	-3 503	-5 935
Bundne investeringsfond	-228	-186	-218
Regnskapsmessig mindreforbruk	-137	-285	-23
Regnskapsmessig merforbruk			
Udekket i investeringsregnskap			
Likviditetsreserve			
Endring i regnskapsprinsipp, drift	206	206	206
Kapitalkonto	-3 575	-2 904	-1152

Langsiktig gjeld	-24 280	-26 349	-28 270
Pensjonsforpliktelser	-11 574	-12 844	-13 556
Ihendehaverobligasjonslån	0	0	-1 400
Sertifikatlån	-200	-38	-762
Andre lån	-12 506	-13 466	-12 552
Kortsiktig gjeld	-2 001	-2 229	-2 332
Annen kortsiktig gjeld	-1 995	-2 224	-2 328
Premieavvik	-6	-5	-4
SUM EGENKAPITAL OG GJELD	-34 107	-35 961	-38 399

Anleggsmidler

Verdiendring på faste eiendommer/anlegg og utstyr, maskiner med mer skyldes aktivisering av investeringer og avskrivninger av alle anleggsmidlene. Avskrivningene i 2014 utgjorde 521 millioner kroner.

Endringer av utlån er blant annet knyttet til utlån av startlån fra Husbanken og videre utlån til for eksempel Trondheim Parkering og Stiftelsen Trondheim Pirbad. Innbetalte avdrag og innfrielse av en del av lånene i løpet av 2014, fører til reduksjon av saldoen. I tillegg er utlån fra kraftfondet omklassifisert til omløpsmidler. Dette gjelder i særlig grad posten aksjer og andeler. Samlet reduksjon i anleggsmidlene som følge av omklassifisering utgjør 2,0 milliarder kroner. Denne omklassifiseringen er i tråd med ny kommunal standard (KRS 11) som gir retningslinjer for regnskapsmessig behandling av finansielle eiendeler og forpliktelser, fastsatt av styret for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) i mai 2014.

Beregnete pensjonsmidler økte med 950 millioner kroner i 2013. Endringen skyldes at faktiske innbetalinger og forventet avkastning av pensjonsmidlene er vesentlig større enn faktiske utbetalinger. I tillegg er det foretatt oppreserveringer i henhold til nye levealdersforutsetninger.

Omløpsmidler

Premieavviket øker med 86 millioner kroner som følge av at årets premieavvik er høyere enn nedbetaling av tidligere års premieavvik.

Verdien av aksjer og andeler har økt som følge av økende kurser på aksjer i kraftfondet.

Verdien av obligasjoner øker med 2,34 milliarder kroner som følge av omklassifiseringen i tråd med KRS 11, nevnt ovenfor.

Kommunens samlede kontantbeholdning er redusert, men ligger fremdeles godt over kritisk nivå. Det er et mål at bykassens gjennomsnittlige likviditet skal ligge på 600 millioner kroner.

Egenkapital

Kommunens disposisjonsfond er redusert med tre millioner kroner gjennom 2014. Ved årsskiftet står 298 millioner kroner på disposisjonsfondet. Av dette er 28 millioner kroner avsatt til finansiering av ulike formål, vedtatt av Bystyret. Det gjenstår dermed 270 millioner kroner i disposisjonsfondet som ikke er tenkt benyttet til konkrete formål.

Bundne driftsfond er redusert med 31 millioner og er relatert til øremerkede driftsmidler og avsetninger til selvkostområdene.

Endring i ubundne investeringsfond har sammenheng med endringer i kraftfondets grunnkapital.

Tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk gjelder udisponert resultat fra 2013 som skal anvendes til delfinansiering av kjøp av tomt på Utleira til idrettshall.

Endring i kapitalkonto skyldes i hovedsak omklassifiseringen av midlene i kraftfondet som reduserer kapitalkontoen med 2,34 milliarder kroner. Egenkapitaltilskudd til pensjonskassene og endringer i pensjonsforpliktelsene øker saldoen med 304 millioner kroner. Aktivisering, avskrivning og finansiering av investeringer og endringer til boligformål øker saldoen med 294 millioner kroner. Resten av endringene er stort sett knyttet til innbetalte avdrag fra kommunens utlån til Stiftelsen Trondheim Pirbad, Trondheim kino AS og Trondheim Parkering KF.

Gjeld

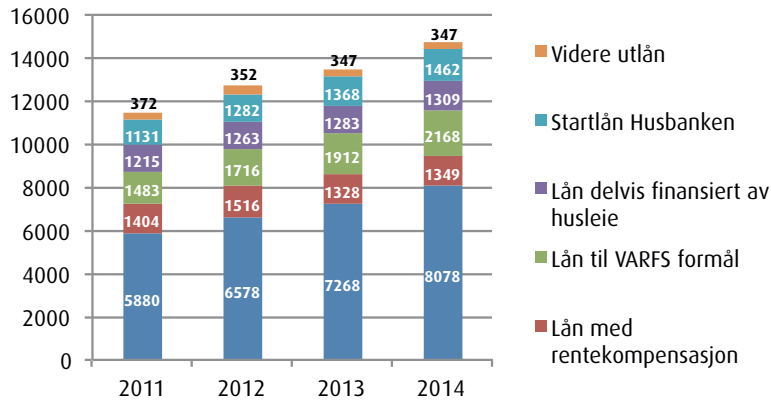
Gjelden øker som følge av økning i pensjonsforpliktelsene og nye låneopptak.

Langsiktig lånegjeld

Kommunens langsiktige lånegjeld økte med 1,2 milliarder i 2013. Den langsiktige lånegjelden er dermed 14,7 milliarder kroner.

Trondheim kommunes lånegjeld kan grovt sett fordeles på tre hovedgrupper:

- Bykassefinansierte lån til investeringsformål
- Selvfinansierte lån – lån med rentekompensasjon, VARFS-lån og lån som dekkes av husleie
- Videreutlåneordninger – "startlån", og andre videreutlån til kommunale foretak, stiftelser og AS

Figur 6 Lån fordelt på formål, beløp i millioner kroner

Kommunens lån til investeringer som dekkes av bykassens frie inntekter øker med litt over 0,8 milliarder kroner. Veksten i gjeld følger i stor grad prisvekst og befolkningsvekst, men i 2014 vokser gjelden noe utover dette, slik at gjelden målt per innbygger økte.

Kortsikt gjeld

Økningen av kortsiktig gjeld er i stor grad relatert til feriepenger, merverdiavgift, leverandørgjeld og periodisering.

Garantiansvar

Tabell 13 Garantiansvar 2011-2014. Tall i millioner kroner

	Garantiansvar per 31.12.2011	Garantiansvar per 31.12.2012	Garantiansvar per 31.12.2013	Garantiansvar per 31.12.2014
Idrett	47,0	60,5	99,7	156,6
Barnehager	2,0	1,6	1,8	1,7
Aksjeselskap/ næringsvirksomhet	35,0	35,6	31,4	49,2
Boliger/institusjoner	577,0	548,3	515,9	517,0
Diverseformål	23,0	17,7	17,7	16,4
Sum	684,0	663,8	666,7	741,1

Tabellen viser at kommunens totale garantiansvar er økt med 75 millioner kroner fra 2013 til 2014. I perioden 2011-2014 er kommunens garantiansvar økt med 57 millioner kroner. Garantiansvaret knyttet til idrettsanlegg er økt betydelig både i fireårsperioden og i løpet av det siste året. Risikoen for realisering av garantiansvar vurderes å være størst på idrettsområdet. I tabellen nedenfor er garantiansvaret for anlegg bygd av idrettslag fordelt per lag og med beløp per 31. desember 2014.

Tabell 14 Garantier til idrettsformål. Tall i millioner kroner

	Garantiansvar per 31.12.2014
Bratsberg Idrettslag	1,3
Bruråk Hestesportsklubb	2,0
Byåsen Idrettslag	3,1
Charlottenlund Sportsklubb	40,3
Havsteinbanen AS	0,3
Heimdal Idrettsforening	72,2
Kolstad fotball	0,1
Leangen Curling	5,9
Nardo Fotball	0,6
Nidelv il	1,5
Ranheim idrettslag	0,9
SiT-Studentsamskipnaden i Trondheim	2,2
SK Trondheims-Ørn	6,1
Skotthyllbanen AS	1,3
Sportsklubben Freidig	1,4
Strindheim kunstgress AS	1,4
Sør-Trøndelag Ishockeykrets	4,1
Tiller Idrettslag	0,9
Trondheim Kunstgress Syd AS	0,6
Utleira il	10,4
Sum	156,6

Ved utgangen av 2014 har Trondheim kommune et garantiansvar for investeringer i idrettsanlegg, inkludert garanti for spillemidler, på 156,6 millioner kroner. Dette er en økning på rundt 60 millioner kroner fra utgangen av 2013. Selv om flere av lagene har hatt anstrengt økonomi i perioder, har vi ikke indikasjoner på at noen er i en så vanskelig økonomisk situasjon at de ikke er i stand til å imøtekomme sine forpliktelser overfor sine kreditorer. Sist vi måtte innfri en garanti for et idrettslag som ikke klarte sine økonomiske forpliktelser var på midten av 1990-tallet.

Boliger og institusjoner er det området hvor kommunen har påtatt seg det største garantiansvaret.

Tabell 15 Garantiansvar boliger og institusjoner. Tall i millioner kroner

	Garantiansvar per 31.12.2014
Boligformål (Husbanken)	114,6
Boligstiftelsen for trygdeboliger	28,2
Stiftelsen Ilen Menighets alders-og sykehjem	28,6
Trondhjems Hospital	65,1
Kong Carl Johan arbeidsstiftelse	6,2
Zion sykehjem	18,7
Bakklandet menighetsråd	18,7
Stiftelsen Laugsand aldershjem	18,8
Borettslag	218,2
Sum	517,0

Garantiansvaret omfatter lån som er tatt opp av boligstiftelsen for trygdeboliger, private institusjoner og borettslag, til rehabilitering av sykehjem og bygging av omsorgsboliger/trygdeboliger.

ARBEIDSGIVERPOLITIKKEN

ARBEIDSGIVERPOLITIKKEN

Trondheim kommunes arbeidsgiverpolitikk 2010-2015 ble vedtatt av bystyret 28. januar 2010. Målet med arbeidsgiverpolitikken er å fremme kommunen som en attraktiv arbeidsgiver. Kommunen står overfor to store utfordringer fram mot 2020:

- Kommunens evne til utvikling og nyskaping
- Kommunens tilgang på og forvaltning av egen arbeidskraft

Arbeidsgiverpolitikken omfatter rapportering på likestilling - kjønn, innvandrere, nedsatt funksjonsevne og alder, rekruttering, kompetanseutvikling, arbeidsmiljø - herunder sykefravær, organisasjonsutvikling, etikk og interne tjenester.

Per 31. desember 2014 var det 13 570 fast ansatte i Trondheim kommune; 10 283 kvinner og 3287 menn. For fordeling av ansatte på tjenesteområder henvises det til vedlegg I.

Mål og tiltak innenfor kommunens arbeidsgiverpolitikk er forankret i *Kommuneplanens samfunnsdel 2009-2020*, *Trondheim kommunes arbeidsgiverpolitikk 2010-2015*, *Rekrutteringsstrategi for Trondheim kommune og Handlings- og økonomiplan 2014-2017*; *Budsjett 2014*.

Likestilling

Resultatene fra kommunens likestillingsarbeid som arbeidsgiver for 2014, omfatter kjønn, innvandrere, redusert funksjonsevne og alder.

Et overordnet mål for likestillingspolitikken i kommunen er at arbeidsstokken skal gjenspeile befolknings sammensetningen. Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016 ble vedtatt av bystyret 6. desember 2012. Planen omfatter rekruttering og likestilling og likeverd på arbeidsplassen. Bystyret har vedtatt flere strategier. Oppfølging av disse vil foregå både på enhets- og rådmannsnivå.

Likestillingsloven, diskrimineringsloven og diskriminerings- og tilgjengelighetsloven pålegger kommunene å arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering; både som offentlig myndighet og som arbeidsgiver. Disse pliktene gjelder kjønn, etnisitet, religion og nedsatt funksjonsevne. I årsrapporten skal det redegjøres for hvordan aktivitetsplikten er oppfylt. Det skal redegjøres for planlagte og gjennomførte tiltak. Handlingsplanen for Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016 anses som kommunens redegjørelse. Denne følger som vedlegg til årsrapporten; jfr. vedlegg II. I tillegg skal den faktiske tilstanden for likestilling mellom kjønnene beskrives.

Kjønn

Ut fra befolknings sammensetningen skulle det ha vært lik fordeling mellom kvinner og menn i arbeidsstokken. Per 31. desember 2014 utgjorde imidlertid kvinnene 75,8 prosent av de fast ansatte. I forhold til 2013 er dette en reduksjon på 0,3 prosentpoeng. 26,2 prosent av lederne er menn. Ut fra den kjønnsmessige sammensetningen av arbeidsstokken, er dette tilsvarende fordeling.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Andelen menn i barnehager er økt fra 7,8 prosent i 2009 til 12 prosent i 2015. Andelen menn i omsorgstjenesten er økt fra 16,7 prosent i 2009 til 20 prosent i 2015

Mål: Andelen menn i barnehagene er økt til 11 prosent

Resultat: Andelen menn i barnehager i 2014 var 10,1 prosent. Dette er en oppgang fra 2012 på 0,2 prosentpoeng. Måltallet på 11 prosent menn ble ikke nådd. Dette viser at det vil være en utfordring å nå periodemålet med 12 prosent menn ved utgangen av 2015.

Prosjektet "Menn i barnehage" startet opp i juni 2013. I 2014 ble det i et samarbeid mellom Trondheim kommune, NAV Sør-Trøndelag og Sør-Trøndelag fylkeskommune, utviklet en utdanningsmodell for voksne menn som fører fram til fagbrev som barne- og ungdomsarbeider.

58 søkere rekruttert fra NAV ble innkalt til intervju. 28 menn fikk tilbud om åtte ukers praksis og utprøving i barnehage. Seks barnehager tok i mot fire til fem menn i disse ukene. I august startet 18 menn på voksenopplæringskurs ved Thora Storm videregående skole og vil fullføre fagarbeiderutdannelsen. Dette er en god måloppnåelse.

Høsten 2014 var 19,5 prosent av de nye førskolestudentene ved Dronning Mauds Minnes Høgskole, menn. Høsten 2010 var andelen menn 20 prosent, 2011 15,2 prosent, 2012 17,8 prosent og 2013 14,3. Andelen mannlige studenter har derfor økt det siste året.

Mål: Andel menn i omsorgstjenesten er økt til 18 prosent

Resultat: Andelen menn i omsorgstjenesten var 17,3 prosent i 2014. Målsettingen for 2014 ble dermed ikke nådd.

I 2014 søkte 85 menn på stilling som helserekrutt. Etter intervju og utvelgelse ble 32 menn tilbudt plass. Etter 12 ukers praksis på sykehjem ble siste utvelgelse gjort og 24 menn gikk videre og til et utdanningsløp. 20 av disse fulgte den oppsatte utdanningsmodellen, de fire siste får fagbrev gjennom kommunens eksisterende utdanningsopplegg via Kompetanseløftet.

Fire nye fylker har i løpet av året besluttet oppstart av "Menn i helse". Konseptet er nå er inne i totalt 25 kommuner fordelt på seks fylker: Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Buskerud, Hedmark, Møre og Romsdal og Vestfold.

Trondheim kommune har besluttet at "Menn i helse" skal implementeres i ordinær drift. Årlig vil derfor deltakere fra "Menn i helse" tegne 20 lærekontrakter innen helsearbeiderfaget.

Lønnsutvikling mellom kvinner og menn

Gjennomsnittslønnen for menn er høyere enn for kvinner. Dette skyldes primært at flere kvinner enn menn arbeider deltid. De største faggruppene er lønnet etter garantirammer og fagstiger der lønn fastsettes på grunnlag av ansiennitet, utdanning, kompetanse og meransvar. Dette sikrer lik lønn for likt arbeid i kommunen. I og med at mye av lønnsveksten skyldes prosentvise tillegg, vil veksten i kroner være forholdsvis størst

for de gruppene som har høyest lønn i utgangspunktet. Det er flere menn enn kvinner som er ansatt i stillinger med høye kompetansekrav og ansvar. Dette er også en medvirkende årsak til lønnsforskjellen.

Gjennomsnittlig lønn for fast ansatte; 2012, 2013 og 2014

	Sum 2014	Kvinner 2014	Menn 2014	Kvinner 2013	Menn 2013	Kvinner 2012	Menn 2012
Gjennomsnitt årsverk per ansatt i prosent	81	80	83	77	80	77	82
Gjennomsnitt lønn per årsverk	425 150	421 690	435 917	404 487	422 693	396 855	421 120

Både kvinner og menn har fått økt gjennomsnittlig stillingsprosent i 2014 sammenlignet med 2013 og 2012. Den gjennomsnittlige lønnsforskjellen mellom menn og kvinner har blitt mindre i løpet av 2014.

Vedlagt følger oversikt og stillingsgrupper og lønn og lønn fordelt på sektor, jfr. vedlegg III og IV.

Fravær på grunn av barns sykdom

Fravær på grunn av barns sykdom var samlet på 0,54 prosent av årsverkene. Fordeling på virksomhetsområder framkommer i vedlegg V. Det varierer fra 0,30 prosent innen organisasjon til 0,93 prosent innen barnehagene. På grunn av overgang til nytt lønns- og personalsystem i 2014, har man ikke fordeling på kjønn eller tall for foreldre- og fødselspermisjon.

Innvandrere

Rådmannen gjennomførte per 1. januar 2015 en liten kartlegging over antall medarbeidere fra Øst-Europa, Afrika, Asia, Mellom- og Sør-Amerika og Oseania (bortsett fra Australia og New Zealand). Tilsvarende kartlegginger ble gjennomført per 1. januar 2014.

	2014	2015
Antall enheter som svarte	199	204
Enheter med ansatte med innvandrerbakgrunn i 100 prosent stilling	103	114
Enheter med ansatte med innvandrerbakgrunn i 50-99 prosent stilling	78	85

Samlet sett ser det ut som om antall ansatte med innvandrerbakgrunn har økt i løpet av 2014; blant annet har antall enheter med ansatte med innvandrerbakgrunn i 100 prosent stilling økt. 46 enheter har flere enn åtte ansatte med innvandrerbakgrunn. Forutsatt at innvandrergruppen utgjør rundt ti prosent av befolkningsgrunnlaget i Trondheim, er det likevel langt igjen til arbeidsstokken i kommunen spiller befolknings sammensetningen.

I løpet av 2014 ble følgende aktiviteter gjennomført for å øke andelen ansatte med innvandrerbakgrunn:

- Åtte ungdommer med innvandrerbakgrunn fikk tilbud om sommerjobb ("Ung i jobb").
- 11 deltakere i Helsefagarbeiderutdanningen for innvandrere (HEFFI) tok fagbrev høsten 2014. Per januar 2015 har sju av disse fått jobb i kommunen.
- For flyktninger mellom 18 og 55 år er det et tilbud om introduksjonsprogram. I 2014 var det 564 personer som avsluttet sitt introduksjonsprogram. Bystyret har vedtatt at 55 prosent skal ha måloppnåelse, det vil si ut i ordinært arbeid eller utdanning fra og med videregående skole. 47 prosent av deltakerne oppnådde sitt mål om arbeid eller utdanning. I 2013 var det 53 prosent. Dette kan skyldes naturlige svingninger. Målet er å stabilisere seg på en høyere prosent og ulike tiltak iverksettes for å oppnå det.
- "Jobbsjansen kvinner": I 2014 var 56 kvinner med i tiltaket. 19 kvinner er overført til 2015, mens 37 kvinner avsluttet i løpet av 2014. Av disse gikk 27 til enten jobb eller utdanning, mens ti avsluttet av andre årsaker (hovedsakelig på grunn av helseproblematikk, etter eget ønske eller flytting). Det betyr at 72,9 prosent er avsluttet til jobb/utdanning i 2014.
- "Jobbsjansen ungdom": I 2014 var 46 ungdommer med i tiltaket. 25 ungdommer er overført til 2015, mens 21 ungdommer er avsluttet i løpet av 2014. Man ønsker å ha god kontroll på overgangen til jobb/utdanning og valgte derfor å overføre såpass mange til 2014. Av de 21 som er avsluttet, er 15 i arbeid eller utdanning. Av de seks som er avsluttet til annet, mottar to arbeidsavklaringspenger og fire økonomisk sosialhjelp/andre tiltak. Det betyr at 71,4 prosent er avsluttet til jobb/utdanning i 2014.

Beholde og rekruttere medarbeidere med nedsatt funksjonsevne

En av målsettingene i IA-avtalen er å hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Antall interne attføringsaker er en indikasjon på om man lykkes med dette.

I tabellen under framkommer status for intern attføring i kommunen. Tabellen viser utvikling og status per 31.12.2014 for alle attføringsaker for årene 2012 – 2014.

Status for bedriftsintern attføring 2014

	2012	2013	2014	Sum
Antall nye saker/ personer	13	5	8	26
Ny stilling pr 1/1 2015	10	3	6	19
Andel tilbake i arbeid	77 prosent	60 prosent	75 prosent	73 prosent
Uavklart/ på tiltak	0	2	2	4
Avsluttet tilsetningsforholdet	2	0	0	2
Uførepensjon	1	0	0	1

I 2014 er det registrert 26 nye saker hvorav 19 personer var tilbake i arbeid ved årsskiftet. Fire personer var under attføringstiltak og uavklart i forhold til arbeid. I 2014 ble det registrert åtte nye attføringssaker. Dette er en økning på tre i forhold til 2013. To personer har avsluttet tilsettingsforholdet, og en er innvilget uførepensjon i perioden.

Tabell som viser sektor og kjønnsfordeling per år for nye attføringssaker, finnes i vedlegg VI. Det samme gjør graf over nye attføringssaker i perioden 2004 – 2014.

Praksisplasser for ungdom med funksjonsnedsettelse:

I 2013 inngikk Trondheim eiendom et samarbeid med NAV om å ta i mot ungdom med funksjonsnedsettelse i arbeidspraksis. I 2014 var det ingen kandidater fra NAV i arbeidspraksis ved Trondheim eiendom.

Ingen unge med funksjonsnedsettelse hadde sommerjobb i "Ung i jobb".

PERIODEMÅL 2014-2017:

Antall uførepensjonister er under 180 nye tilfeller per år

Mål: Antall nye uførepensjonister har ikke oversteget 185

Resultat: Det langsiktige målet fram mot 2015 er at andelen uførepensjonister er redusert. Data for 2014 viser samme nivå som de siste årene. Det ble 194 nye uførepensjonister, 165 kvinner og 29 menn i 2014, det samme som i 2013, men fortsatt under 200. I 2011 var antallet 196 nye uførepensjonister. Tatt i betraktning at antall årsverk i kommunen har økt i samme periode, har en kanskje dekning for å si at andelen uførepensjonister er redusert, om enn marginalt.

Alder

Gjennomsnittsalderen for Trondheim kommunes ansatte var i 2014 44,45 år. Dette er en økning i forhold til 2013.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Minst 67 prosent av ansatte i aldersgruppen 62 til 67 år tar ikke ut AFP

Mål: Andelen ansatte som tar ut AFP i aldersgruppen 62-64 år, skal ikke overstige 18 prosent. Andelen ansatte som tar ut AFP i aldersgruppen 64-66 år, skal ikke overstige 45 prosent

Resultat: Målsettingen ble ikke nådd. 21,5 prosent av ansatte i aldersgruppen 62 til 64 tok ut AFP i 2014. I aldersgruppen 65- 67 år tok 48,2 prosent ut AFP. Utviklingen holder seg stabil i forhold til 2013. 2011 tok 36,5 prosent ut AFP. I 2012 34,6 prosent og i 2013 32,1 prosent.

Periode	P-kasse	Prosent AFP 62+		
		Menn	Kvinner	Totalt
Pr. 31.12				
2014 62-64 år	TKP	19,8	23,6	22,7
	KLP	0,0	5,9	5,7
	SPK	20,9	18,6	19,3
	Sum	20,0	21,4	21,0
2014 65-67 år	TKP	40,8	53,2	49,0
	KLP	0,0	25,1	19,7
	SPK	50,2	46,7	47,8
	Sum	42,3	50,2	48,2
2013Sum		30,4	32,7	32,0

Flere kvinner enn menn tar ut AFP. Årsakene til dette, vet man ikke.

Andelen som tar ut AFP før 65 år, er langt lavere både for kvinner og menn enn de som er 65-67 år. Dette er en ønsket utvikling både fra statlig og kommunalt hold.

Den gjennomsnittlige pensjoneringsgraden er også synkende. Det betyr at det er færre som tar ut hel AFP. Det vises til tabeller og graf i vedlegg VII for gjennomsnittlig pensjoneringsgrad og andel "årsverk" AFP.

Seniorpolitikk inngår som en del av Trondheim kommunes personalpolitikk. Det viktigste arbeidet foregår på enhetsnivå, med ulike tiltak som tilrettelegging av arbeidssituasjonen, milepælsamtaler og kompetanseheving. I tillegg har rådmannen gjennomført følgende tiltak i 2014:

- Seniorsamling tilbys alle ansatte det året de fyller 60/61 år og gjennomføres i tett samarbeid med Trondheim kommunale pensjonskasse, Nav og arbeidstakerorganisasjonene. Målet for samlingen er å øke bevissthet rundt veivalg sent i yrkeskarrieren. Til disse samlingene inviteres seniorer og deres ledere. I 2014 var det en seniorsamling for ansatte født i 1954, sammen med deres ledere. 154 deltok.
- "Prosjekt Senior – junior" ble avsluttet i oktober 2014. Målet var å redusere ufrivillig deltid hos nyutdannede helsefagarbeidere og overføre realkompetanse fra seniorer til nyutdannede helsefagarbeidere.
- Prosjekt "Sluttsamtale". Målsettingen er å skaffe kunnskap om hvorfor medarbeidere i Trondheim kommune velger å gå av med hel eller delvis AFP, og om det er noe arbeidsgiver kan/bør gjøre for å forskyve søknadstidspunktet. Alle som søkte om AFP i 2014, ble invitert til en samtale.

71 søkere; 56 kvinner og 15 menn ble snakket med. Gjennomsnittsalderen var 62,5 år. Det var 11 lærere, sju hjelpepleiere/omsorgsarbeidere. De øvrige fordelte seg over et bredt stillingsspekter. Bakgrunnen for å søke om AFP varierte betydelig fra individ til individ, og det var ofte sammensatte forhold som lå bak valget. De viktigste grunnene til at det ble søkt hel eller delvis AFP, var:

- Ønske om mer fritid
- Ønske om mer tid sammen med familien
- Arbeidsbelastning
- Helseutfordringer

Prosjektet ble avsluttet 31. desember 2014. Rapport fra prosjektet legges fram for formannskapet i løpet av våren 2015.

Rekruttering

Resultater fra rekrutteringsarbeidet i 2014 presenteres for heltid/deltid, rekruttering av ungdom til Helse og velferd, lærlinger, andre rekrutteringstiltak rettet mot ungdom, rekruttering av ledere og rekruttering generelt.

Heltid/deltid

PERIODEMÅL 2014-2017:

Minst 50 prosent av de ansatte innen Helse og velferd har heltidsstilling

Mål: Minst 43 prosent av ansatte innen Helse og velferd har heltidsstilling

Resultat: Andelen heltidsstillinger innen Helse og velferd var per 31. desember 2014 39,1 prosent blant faste ansatte. Dette er en økning på 1,9 prosentpoeng fra 2013. Målet for 2014 ble likevel ikke nådd. Totalt ble det 207 flere hele stillinger i kommunen i 2014.

For å motivere til økt stilling og mer arbeid på helg ble det i 2014 igangsatt en ordning med høyere helgetillegg per helgetime når faste ansatte, med avtalt arbeidstid tredje hver helg, arbeider mer enn 15 helger i året. Mange enheter innen Helse og velferd har satt opp arbeidsplaner over 26/52 uker. Dette medfører at faste deltidsansatte kan settes inn i planen ved kjent fravær og ferieavvikling, og gjennom det få økt sin stilling. Det har vært avholdt bydelsvise samlinger og opplæring i lov og avtaleverk. Dette for å støtte opp om handlingsrommet til enhetsledere.

Rekruttering av ungdom til Helse og velferd

Trondheim kommune har som mål å rekruttere flere ungdommer til Helse og velferd.

“Ung i jobb”

Mål: Tilby ungdom i alderen 16-18 år sommerjobb i den hensikt å stimulere til at de søker seg utdanning innen sektoren

Resultat: I 2014 fikk 20 jenter og 20 gutter sommerjobb. Åtte av disse hadde innvanderbakgrunn. Det var to til fire ungdommer ved 13 helse- og velferdssenter/helsehus. Det var ingen søkere med funksjonsnedsettelse.

Lærlinger

Mål: Bystyret vedtok å øke antall lærlinger i helsearbeiderfaget med inntil 20 lærlinger og antall lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget med inntil 10 lærlinger i 2013

Resultat: Det totale antallet læreplasser i kommunen varierer fra år til år fordi antall lærlinger i andre fag styres av behovet for arbeidskraft, og om det er kvalifiserte søkere. Kommunen kan ha inntil 20 læreplasser i disse fagene. I 2014 ble det tatt inn sju lærlinger.

Det er alltid et visst frafall av lærlinger i løpet av læretida. Antall avbrutte lærekontrakter varierer fra år til år. Kommunen har ikke som praksis å rekruttere flere lærlinger enn måltallet, fordi frafallet er uforutsigbart. Selv om det er et løpende inntak til læreplasser, blir ikke ledige plasser alltid fylt opp. De fleste som ikke får læreplass fra august, starter på andre studier eller kvalifiseringsløp.

Fag	Søkere til lærlingplass 2014			Inntak lærlinger i løpet av 2014		
	kvinner	menn	totalt	kvinner	menn	totalt
Barne- og ungdomsarbeiderfaget	95	21	116	50	11	61*
Helsearbeiderfaget	109	45	154	71***	34	105**
Andre fag	23	10	33	4	3	7
Totalt	227	76	303	125	48	173

* Av disse er tre lærekandidater

** Av disse er en lærekandidat, 20 fra Menn i helse, sju fra Kompetanseløftet 2015

*** Av disse er to lærlinger i aktivitorfaget

	Aktive lærekontrakter pr. 31.12.14 (1. og 2. års lærlinger)		
	kvinner	menn	totalt
Barn- og ungdomsarbeiderfaget	97	23	120
Helsearbeiderfaget	120	52	172
Andre fag	12	8	20
Totalt	229	83	312

Søkningen til læreplasser i barne- og ungdomsarbeiderfaget økte i 2014. Også til helsearbeiderfaget var det en liten økning. Andelen menn som ble tatt opp som lærlinger i barne- og ungdomsarbeiderfaget sank litt, mens den holdt seg stabil i helsearbeiderfaget.

Andre rekrutteringstiltak rettet mot ungdom

Mål: Gjennomføre markedsføringstiltak rettet mot ungdom

- Personaltjenesten besøker videregående skoler for å komme i dialog med ungdom og foreldre om yrkesvalg, som å rekruttere til yrkesfagene. De har også ulike samarbeidsprosjekt/tiltak med de fire videregående skolene i Trondheim som har helse- og oppvekstfag.
- På "Opplæringsdagen 2014" fikk elever fra ungdoms- og videregående skoler informasjon om videregående opplæring og muligheter for fagutdanning i Trondheim kommune. Arrangementet hadde også kveldsåpent for foreldre og andre.
- NM i yrkesfag ble gjennomført i Trondheim Spektrum samtidig med "Opplæringsdagen/Velg et yrke". Trondheim kommune hadde deltakere i helsearbeider- og barne- og ungdomsarbeiderfaget. Ungdom fra hele landet konkurrerte, og anslagsvis 25 000 besøkte arrangementet.
- Facebookside for fagopplæring i Trondheim kommune og "Ung i jobb". Leie av reklameplass på leskur når inntak til læreplass starter.
- Erasmus+ er et utvekslingsprogram hvor lærlinger gis mulighet til å tilbringe deler av læretida i utlandet.
- Spesielle tilbud som Trondheim kommune markedsfører overfor ungdom for å rekruttere til kommunens læreplasser:
 - Vistamar centro de rehabilitacion i Spania og St. Olavs Hospital benyttes som læreplass for å gi mulighet til mer variert opplæring for helsefagarbeiderlærlinger.
 - Allmennfaglig påbygging for lærlinger er en mulighet for lærlinger som har kapasitet til å studere til dobbel kompetanse; fagbrev og studiespesialisering.

Rekruttering av ledere

26 ledere; 20 kvinner og seks menn ble tilsatt i 2014. 16 av disse var interne; ti eksterne.

Lederutvikling

PERIODEMÅL 2014-2017:

Det er igangsatt lederutviklingsprogram for ulike ledernivå innen alle virksomhetsområder

Mål: Det er gjennomført lederutvikling for 80 nye deltakere

Resultat: I 2014 ble det gjennomført lederutvikling gjennom ulike samlinger for ledergrupper på flere av kommunens enheter. Det har også vært samlinger for enhetsledernetverkene for Helse og velferd og samlinger for enhetsledere og merkantile. Alle nye ledere og fagledere har deltatt på Introduksjonsprogram (en dag). I lederprogrammet for alle enhetsledere har styring, ledelse og innovasjon vært tema.

Den årlige Strategikonferansen ble gjennomført i januar 2014. Ca. 180 av kommunens ledere deltok. Hovedtema var innovasjon.

Mentorordning for nytilsatte lærere

Mentorordningen for nyutdannede lærere er inne i sitt fjerde år. Det første året i jobb for nyutdannede lærere er krevende og omtales blant forskere ofte som "praksissjokket". De fleste skolene har satt av ressurser til en mentor ved skolene, slik at de nyutdannede lærerne kan rette store og små spørsmål til én erfaren kollega. Både de nyutdannede lærerne og rektorene setter pris på at det arrangeres egne samlinger for denne gruppen lærere, og oppslutningen om disse dagene er svært høy.

"Ung i byutvikling"

"Ung i byutvikling" er en arena for de som er under 35 år, og har mindre enn fem års fartstid innen byutvikling.

Rekruttering generelt

I 2014 ble det i alt utlyst 1588 stillinger (i tillegg kommer helgestillinger og ferievikariat). Det kom omlag 33 600 søkere. For enkelte stillinger har det vært få søkere. Følgende stillinger ble derfor kartlagt:

Type stilling	Antall stillinger	Antall søkere
Sykepleier	365	1401
Merkantile	27	806
Helsefagarbeider	35	1315
Ingeniører/arkitekter	18	297

Hvor mange som søkte på samme stilling, vet vi ikke. Heller ikke om de som søkte, var kvalifiserte.

Arbeidsmiljø

Ny intensjonsavtale om et mer inkluderende arbeidsliv (IA-avtale) for perioden 2014-2018 er inngått mellom partene i arbeidslivet. Trondheim kommune har egen handlingsplan for arbeidet.

Arbeidsmiljødagen ble avholdt i november 2014. Enhetenes arbeidsmiljøgrupper ble invitert og omlag 800 deltok. Thyra barnehage vant arbeidsmiljøprisen. Serviceprisen ble også delt ut. Vinneren ble Trygghetspatroljen.

Sykefravær

PERIODEMÅL 2014-2017:

Sykefraværet fra og med 2013 ligger på gjennomsnittet av sykefraværet i storbyene

Mål: Sykefraværet ved utgangen av 2014 er under ni prosent

Resultat: Sykefraværet i 2014 var 9,6 prosent; det samme som i 2013.

Tabell 16: Sykefravær (i prosent) for hele kommunen og etter virksomhetsområder i perioden 2010-2014. Differens (prosentpoeng) og relativ endring (prosent) mellom 2013 og 2014.

Virksomhetsområde	2010	2011	2012	2013	2014	Differanse (2014-2013)	Relativ endring (prosent)
Byutvikling	10,5	9,1	9,0	7,9	9,3	+1,4	+17,7
Kultur og næring	8,4	8,9	5,8	6,4	6,2	-0,2	-3,1
Oppvekst og utdanning	8,9	9,3	8,8	9,0	8,7	-0,3	-3,3
Skoler	7,6	8,2	7,4	7,2	7,0	-0,2	-2,8
Barnehager	10,5	10,9	10,8	11,5	11,3	-0,2	-1,7
Barne- og familietjenesten	9,9	9,3	9,2	9,7	9,8	+0,1	+1,0
Helse og velferd	11,6	11,8	11,2	11,4	11,4	0	0
Bo- og aktivitetstilbud	10,9	11,2	10,3	10,9	10,9	0	0
Helse og omsorgstjenester for eldre	12,6	12,8	12,4	12,4	12,3	-0,1	-0,8
Oppfølgingstjenester	7,4	8,3	7,4	8,1	9,6	+1,5	+18,5
Forvaltningstjenester	12,0	10,2	9,6	9,6	9,8	+0,2	+2,1
Organisasjon	5,2	6,7	6,0	6,3	5,9	0	0
Finansforvaltning	5,2	6,7	6,0	6,3	5,9	0	0
Hele kommunen	9,8	9,9	9,5	9,6	9,6	0	0

*Organisasjon og Finansforvaltning var tidligere slått sammen til ett område i sykefraværstatistikken, og står dermed oppført med identiske tall for tidligere år. Det skilles fra og med 2014 mellom disse to områdene.

Tabell 17: Sykefravær i 2014 (i prosent) etter kjønn, for hele kommunen og etter virksomhetsområder.

	Byutvikling	Kultur og næring	Oppvekst og utd.	Helse og velferd	Organisasjon	Finansforvaltning	Hele kommunen
Kvinner	12,2	7,7	9,6	12,4	7,7	6,7	10,7
Menn	6,7	3,8	5,3	7,4	3,1	4,5	6,1
Totalt	9,3	6,2	8,7	11,4	5,9	5,9	9,6

Kvinner har høyere fravær enn for menn i alle tjenestoområdene, i tråd med historikken.

SINTEFs følgeforskning på oppfølging av sykefravær og uførhet i Trondheim kommune, ble levert i en egen rapport i desember 2013. SINTEF ga kommunen åtte ulike anbefalinger for å redusere potensielt unødvendig sykefravær og uførhet. Den ene anbefalingen var å etablere et samtaleprogram for ansatte med psykiske plager. Dette programmet er realisert gjennom "Akkurat no" som startet opp i mars/april 2014.

Bystyret behandlet 30. oktober 2014 sak om sykefravær som var bygget opp over SINTEFs forskningsrapport og supplert med østlandsforsknings fireårige studie av sykefravær i Norge og Sverige (SOFAC). Strategier og vedtak fra bystyresaken blir nå implementert i arbeidet med å redusere potensielt unødvendig sykefravær og uførhet fra 2015.

Organisasjonsutvikling

Resultater fra arbeidet med organisasjonsutvikling i 2014 presenteres for beredskap, nytt lønns- og personalsystem, digitalt førstevalg, håndtering av personopplysninger, etiske retningslinjer, varslingssekretariatet og intern organisasjonsutvikling.

Beredskap

PERIODEMÅL 2014-2017:

Kommunen er i stand til å forebygge og håndtere kritiske hendelser og å redusere skadevirkninger av slike hendelser

Mål: Kommunen har gjennomført en revisjon av ROS-analyser og beredskapsplaner på enhetsnivå for alvorlige hendelser i skole. Kommunen har etablert et aktivt beredskapsråd og gjennomfører jevnlig beredskapsøvelser i samvirke med andre relevante kritiske samfunnsaktører

Resultat: I 2014 ble det påbegynt, men ikke fullført, en revisjon av ROS-analyser for alvorlige hendelser i skolene. Bystyret vedtok 27. februar 2014 etablering av beredskapsråd. Det er ikke avholdt møter i rådet i 2014. For å sikre god forebyggings- og håndteringsevne deltok kommunen i 2014 på beredskapsøvelser i regi av Statens vegvesen, Fylkesmannen i Sør-Trøndelag og Lokal redningssentral øvingsutvalg. I tillegg har rådmannen innført kvartalsvis egentrening for kommunens kriseledelse.

Nytt lønns- og personalsystem

PERIODEMÅL 2014-2017:

Effektivisering og forbedring av lønns- og personalprosesser er gjennomført

Mål: Implementering av basisfunksjoner i lønns- og personalsystem er gjennomført

Resultat: 1. april 2014 innførte Trondheim kommune nytt lønssystem som første fase i innføring av et helhetlig lønns- og personalsystem. Systemet omfatter lønnsbehandling, refusjonsbehandling, fraværshåndtering, lønnsforhandling, tidsregistrering og reise og utlegg. Innen personal er det viktigste rekruttering, sykefraværsoppfølging og kompetanse. Det har vært en omfattende skolering i organisasjonen, blant annet sertifisering på fagområdene lønn og personal for merkantile medarbeidere. Tilbakemeldinger tyder på at deltakerne var fornøyde med opplæringen.

Digitalt førstevalg

PERIODEMÅL 2014-2017:

Digitalt førstevalg initierer og realiserer inntil 15 nye digitale tjenester for innbyggere og næringsliv, der arbeidsprosessen knyttet til tjenesten er digitalisert

Mål: Løsning for booking av kommunale lokaler er standardisert og tatt i bruk. Løsning for behandling av tilskudd til frivillige lag og organisasjoner er standardisert og tatt i bruk.

**Sentralisert mottak av henvendelser til tekniske områder er under utarbeidelse.
Plan for digitalisering av tjenester på oppvekstområdet er utarbeidet.
Ny tjeneste for barnehagesøknad er vurdert.
Det er utarbeidet en plan for utvikling av felles komponenter, der prosjektene Min side for innbyggere og felles innbyggerregister er påbegynt.**

Resultat: Prosjektet for booking av kommunale lokaler ble forsinket, men løsningene er ferdigstilt. De lanseres tidlig i 2015. Også prosjektet for behandling av tilskudd til frivillige lag og organisasjoner er forsinket, men løsningen er akseptert hos leverandør. Forventet lansering i løpet av våren 2015.

Prosjektet med sentralisert mottak av henvendelser til tekniske områder er under utarbeidelse og i rute. Anskaffelse av løsningen er påbegynt med forventet kontraktssignering juni 2015. Plan for digitalisering av tjenester på oppvekstområdet er utarbeidet og første del er gjennomført for barnehagesøknader. Fra 2. januar 2015 kunne alle søke barnehageplass digitalt. I tillegg kan alle søke plass digitalt ved Kulturskolen i 2015.

En plan for utvikling av felles komponenter for prosjektene Min side for innbyggere og felles innbyggerregister er påbegynt.

Håndtering av sensitive personopplysninger

Periodemål 2014-2017:

Tjenesteytingen utføres uten brudd på Helseregisterloven, Personopplysningsloven og Sikkerhetsloven

Mål: Internkontroll for informasjonssikkerhet er innført for all behandling av sensitive Opplysninger. Risiko- og sårbarhetsanalyser og rutinebeskrivelser for behandling av sensitiv informasjon er gjennomført

Resultat: I løpet av 2014 er det rapportert ett alvorlig brudd på Helseregisterloven, Personopplysningsloven og Sikkerhetsloven. Det aktuelle avviket ble avdekket gjennom egenkontroll av logger i Gerika. Egenkontrollen avdekket forekomster av datasnoking. Saken ble fulgt opp av enhetsleder. Utover dette er det rapportert en rekke mindre alvorlige avvik som er fulgt opp ved enhetene. Det er sannsynligvis fortsatt underrapportering av mindre avvik. I desember 2014 gjennomførte Datatilsynet kontroll av kommunens velferdsteknologi. De var i hovedsak godt fornøyd, og det eneste pålegget ble krav om opprettelse av databehandleravtale med to leverandører. Det er en betydelig forbedring fra forrige kontroll.

I løpet av 2014 fortsatte arbeidet med innføring av internkontroll for informasjonssikkerhet. Dette arbeidet har konsentrert seg om systemer som behandler sensitive personopplysninger. Stikkprøvemessig loggkontroll er innført, men det gjenstår fortsatt en del før man har et levende internkontrollsystem. Oppfølging av avvik er fortsatt svakt dokumentert, og det er forskjeller mellom enheter og virksomhetsområdene.

Varslingssekretariatet

Bystyret vedtok i januar 2007 å opprette et varslingssekretariat i Trondheim kommune. Målet med ordningen er å legge til rette for at ansatte varsler om kritikkverdige forhold. Sekretariatet mottar ikke alle varslingssaker. Det er opp til den som varsler om ordinær tjenestevei skal benyttes, om tillitsvalgt eller verneombud kontaktes eller om saken meldes til sekretariatet.

I 2014 mottok sekretariatet åtte saker; ni saker i 2013. Sakene er fordelt på kategoriene (med frekvens i parentes): brudd på etiske retningslinjer (to), økonomiske misligheter (én), arbeidsmiljø (to) og annet (tre). To av varslene er gjort av anonym varsler. Fem saker var ferdig behandlet ved utgangen av 2014. Av de ferdigbehandlede sakene er fire saker avsluttet fra sekretariatets side (har medført videre oppfølging på enhet eller fått andre konsekvenser). En er henlagt (påstand fra varsler er da ikke verifisert).

Etiske retningslinjer

I 2013 reviderte Trondheim kommune de etiske retningslinjene. Arbeidet med implementering av de nye retningslinjene fortsatte i 2014. Det ble bl.a. etablert et ressursteam som skal hjelpe enhetene i arbeidet. Alle nytilsatte enhetsledere og ansatte må erklære skriftlig at de har lest de etiske retningslinjene. Enhetene har rapportert på etikkarbeidet med dilemmatruening, risikovurderinger og andre tiltak for å sikre kjennskapen til retningslinjene. Det er utarbeidet rutiner for å følge opp etikkarbeidet i kommunen med risikovurderinger, tiltak og kontrollrutiner.

Intern organisasjonsutvikling

Rådmannen gjennomførte i 2014 programmet Styringskraft; et kompetanseutviklingsprogram for medarbeidere i rådmannens fagstab og de interne tjenestene. Målet var å styrke kommunens ledelse på strategisk og operativt nivå. Som en konsekvens av styringskraftprogrammet har rådmannen gjort endringer i styringsdialogen med enhetene. Det er etablert et felles årshjul for alle ledere. Årshjulet er strukturert rundt tre årlige "kraftsamlinger" med temaene "styring", "ledelse" og "innovasjon".

Miljøledelse

PERIODEMÅL 2014-2017:

Kommunens miljøledelse (ISO-14401) sikrer at miljøbelastningen fra Trondheim kommunes egen drift blir stadig mindre

Mål: Tiltak for å forbedre kommunens miljøstyringssystem:
Rapportere klimagassutslipp fra tjenestereiser og bruk av kommunale biler.
Innføre nye målemetoder på avfallsområdet.
Bedre rapportering og oppfølging av avvik og forbedring.
Bedre oppfølging av miljøkrav ved inngåtte leverandørkontrakter.

Resultat: Kommunens system for miljøledelse ble høsten 2014 revidert og godkjent av Teknologisk institutt AS. Én anmerkning og ett forbedringspunkt ble fremsatt. Rådmannen vil følge opp disse i det videre forbedringsarbeidet i 2015.

Arbeidet med å rapportere klimagassutslipp fra tjenestereiser og bruk av kommunale biler er igangsatt. Denne type rapportering vil gi rådmannen og den enkelte enhet oversikt over antall

flyreiser, antall kommunalt leasede biler og drivstofforbruk på enhets- og kommunalt nivå. Rapportering vil ferdigstilles i løpet av våren 2015.

Et prøveprosjekt med veiing av avfall ble gjennomført blant fem utvalgte enheter høsten 2014. Konklusjonen etter prøveprosjektet er at selv om kildesorteringen ble bedre hos flere enheter, særlig gjaldt dette plast, er veiing av alt avfall på enhetene et for omfattende og ressurskrevende arbeid. Det er likevel viktig at alle enheter har tilstrekkelig antall avfallsdunker og har god dialog Trondheim eiendom om henting og tilrettelegging.

Bedre oppfølging av miljøkrav ved inngåtte leverandørkontrakter gjelder i denne forbindelse krav om retur av emballasje. Fem rammeavtaler er inngått med møbelleverandører. Temaet følges opp i statusmøter med den enkelte leverandør.

Interne tjenester

Digital kompetanse, arbeidsprosesser og service

I tillegg til den daglige driften har de interne tjenestene i 2014 arbeidet med digitale verktøy, arbeidsprosesser og nytt lønns- og personalsystem.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Interne tjenester gir effektiv og kvalitetsmessig god oppfølging, opplæring og veiledning basert på moderne digitale medier/IKT

Mål: Digitale verktøy som webinar, video, sosiale medier og digital verktøykasse er tatt i bruk til opplæring.

Resultat: Måloppnåelsen er høy på dette området. De interne tjenestene har tatt i bruk video og andre digitale verktøy i brukeropplæring overfor andre enheter. De driver aktiv kursing og opplæring i bruk av slike verktøy av/for andre enheter. Facebook brukes til kommunikasjon både internt og eksternt. Ulike elektroniske verktøy/løsninger er tatt i bruk for å effektivisere og forenkle arbeidet ved enhetene.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Interne tjenester tilrettelegger relevant teknologi og standardiserer sentrale tverrgående arbeidsprosesser

Mål: Felles førstelinge for interne tjenester er opprettet. Ansvar for tverrgående arbeidsprosesser er plassert og arbeidet med standardisering av disse er påbegynt

Resultat: I 2014 har vi konsentrert oss om postgang. Dette har omfattet både intern og eksternt post, hva som er arkiverdig, "sikker" e-post, standardisering av postmottak, digitalisert dokumentflyt.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Interne tjenester bidrar til å skape forståelse og motivasjon for oppgavene som innføring av nytt lønns- og HR-system innebærer for kommunen

Mål: Alle interne tjenester har deltatt på opplæring og tatt i bruk nytt lønns- og HR-system i løpet av 2014. Alt merkantilt personale er sertifisert og har minimumskompetanse innen lønn og personal. Implementering av basisfunksjonaliteten lønns- og personalsystemet er gjennomført. Digital opplæringspakke er utarbeidet.

Resultat: Hoveddelen av merkantilgruppa gjennomførte og besto sertifisering innen lønn, personalforvaltning, refusjon og arbeidstidsplanlegging før det nye systemet ble tatt i bruk. Alle enhetene i kommunen deltok på obligatorisk opplæring. Det er utarbeidet opplæringsmateriale og videoer for ansatte, slik at de kan hente ut lønsslipp og registrere person- og familieopplysninger.

Det ble gjennomført en spørreundersøkelse etter innføring av det nye lønssystemet. Rapporten er under utarbeidelse. Hvor godt man har lyktes med implementeringen, vil denne rapporten gi svar på.

Årsregnskap Interne tjenester og folkevalgte

Årsresultatet for 2014 viser et mindreforbruk på 8,1 millioner kroner for interne tjenester, noe som utgjør om lag 2,1 prosent av budsjetterte utgifter på 383 millioner kroner. Årsresultatet for folkevalgte viser et mindreforbruk på 4,8 millioner kroner, noe som utgjør om lag 8,8 prosent av et budsjett på om lag 55 millioner. Totalt på området er mindreforbruket på om lag 12,9 millioner kroner, noe som tilsvarer tre prosent av et budsjett på 438 millioner kroner.

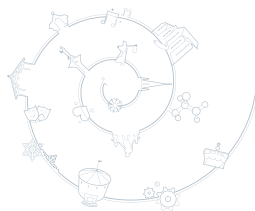
Interne tjenester og folkevalgte totalt, leverer gode regnskapsmessige resultater og driften er preget av god og nøktern økonomistyring og god kvalitet i tjenestene.

Resultatoversikt i tusen kroner

	Regnskap 2014	Rev.budsjett 2014	Avvik 2014
Samlet resultat	424 794	437 746	12 952
Finans	63 898	65 486	1 587
Organisasjon og felles	295 029	300 625	5 595
Det interne arbeidsmarkedet	15 708	16 658	949
Folkevalgte	50 157	54 976	4 818

BARNEHAGER

BARNEHAGER

Barnehagene jobber systematisk og målrettet med utviklingsarbeid og deltar aktivt i prosjekt- og nettverksarbeid. Det legges til rette for gode arbeidsprosesser der refleksjon, vurdering og dokumentasjon av barns læring i barnehagen har høy prioritet. Dette gir gode resultater og viser at barnehagene er i positiv utvikling.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-5,0 mill kr	-0,4 %

Årsresultatet for barnehage, inklusiv Oppvekstkontoret, er et merforbruk på fem millioner kroner. Dette utgjør 0,4 prosent av netto budsjett på cirka 1,4 milliarder kroner. Merforbruket skyldes i hovedsak at det lovpålagte tilskuddet til private barnehager ble høyere enn budsjettet. Spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven og barnehageloven har et merforbruk på åtte millioner kroner. Dette skyldes primært en økning i antall tildelte timer per barn, basert på sakkyndig vurdering fra pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT). Merforbruket på spesialpedagogisk hjelp balanseres av at kommunale barnehager samlet har et mindreforbruk på sju millioner kroner. De fleste barnehagene har et avvik innenfor tre prosent av netto lønn. Dette er i tråd med kommunens økonomireglement.

Mål og resultater

PERIODEMÅL:

Barn har et læringsmiljø som støtter og utfordrer deres interesser, nysgjerrighet og lærelyst

Vurdering: Barns trivsel og kvaliteten i samspillet mellom menneskene i barnehagene er viktige forutsetninger for utvikling og læring. Like viktig er at kvaliteten på rom og materialer støtter og stimulerer barns medvirkning og interesser. Dette er viktige innsatsområder for Trondheim kommune.

Prosjektorganisering, nettverksarbeid og kurs- og kompetanseheving prioriteres. Dette styrker barnehagene i arbeidet med å utvikle gode læringsmiljøer. Kompetansehevingen rettes mot både kommunale og private barnehager, og det rapporteres om en positiv utvikling i arbeidet. Deltakelse i de ulike kompetansetiltakene er frivillig og oppslutningen god, men det er fortsatt noen barnehager som ikke deltar.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Ansatte anvender kunnskap om relasjonens betydning for barns utvikling og læring

Resultat: I 2014 gjennomførte rådmannen en undersøkelse blant 144 fire- og femåringer i seks barnehager. Undersøkelsen kartla barns trivsel og ble gjennomført som pilotprosjekt for å prøve ut en metode utviklet av Høgskolen i Hedmark. Mellom 70 og 80 prosent av barna gav uttrykk for at de trives godt og alle hadde minst en venn. 4-5 prosent gav uttrykk for at de ikke trives. Det arbeides med videre analyser av resultatene.

Et nytt prosjekt ble startet høsten 2014 for å øke ansattes bevissthet og forståelse av egen kompetanse. Prosjektet skal støtte opp om god tilknytning og relasjonsbygging mellom barn. Lederne rapporterer at dette og andre tiltak i "Kvalitetsprogrammet for trondheimsbarnehagene 2011-2014" bidrar til stadig økende kompetanse og større bevissthet hos de ansatte.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Barnehagen jobber systematisk med språkutvikling og matematikk

Resultat: Å støtte barns språk og språkutvikling er en av barnehagens kjerneoppgaver. Kommunen gjennomførte i 2014 en undersøkelse i alle trondheimsbarnehagene med temaet "Barnehagen som språkarena". Undersøkelsen viste at ansatte mener de har god kompetanse på språk og språkutvikling, og at det foregår mye godt og systematisk arbeid. Arbeidet er imidlertid ikke tilstrekkelig forankret i barnehagenes årsplaner. Derfor bør også progresjonen i arbeidet med barns språkutvikling tydeliggjøres.

I pilotprosjektet om trivsel ble det også stilt spørsmål om tall, bokstaver og geometriske figurer. En stor andel av barna gjenkjenner bokstaver og tall, men rundt ti prosent gjør ikke det. Barna kjenner også i stor grad til geometriske figurer, men i mindre grad de matematiske begrepene. For eksempel vet 76 prosent hva en firkant er, mens bare tolv prosent vet hva et kvadrat er.

De to undersøkelsene er et grunnlag for videre satsinger og prioriteringer i arbeidet med språkutvikling og matematikk.

Mål: Barn tilbys et fysisk miljø som fremmer deltakelse og mestring

Resultat: Kunnskapen om det fysiske miljøets betydning for å skape gode læringsmiljø har økt. Deltakelse i prosjektet "BARN og ROM" og i "Reggio Emilia nettverket" trekkes frem som viktige tiltak. Interessen for å delta er økende, og flere nye barnehager deltok i 2014. Det rapporteres også om økt bruk av ReMida-senteret, og at ansattes kunnskap om valg av materialer gjennom dette har økt. Måloppnåelsen er god.

Mål: Barns læringsmiljø videreutvikles gjennom faglig refleksjon, dokumentasjon og systematisk vurdering

Resultat: Barnehagene jobber godt med å utvikle system for vurdering, dokumentasjon og faglig refleksjon som støtter opp barns utvikling og læring. Deltakelse i prosjektarbeid, spesielt prosjektet "Systematisk vurdering av barnehagens arbeid", fremheves som viktig for å øke ansattes kompetanse på området. Måloppnåelsen er god.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barnehagen har systematisk og målrettet innsats for arbeid med barn i risiko

Vurdering: Et av barnehagens samfunnsoppdrag er å avdekke og følge opp barn og familier i risiko, slik at funksjonsnedsettelse og oppvekstvilkår ikke reduserer barns muligheter for læring. God kvalitet i det ordinære tilbudet, godt samarbeid med foreldre og god kjennskap til hvor man kan få støtte og veiledning, har stor betydning for om barna får et likeverdig tilbud og får ivaretatt sine rettigheter. Ansatte har fått økt kunnskap om dette, slik at barn i risiko oppdages tidligere og at tiltak iverksettes tidligere. Samtidig opplever barnehagene dette som utfordrende på grunn av lav grunnbemanning. Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Modeller for tidlig innsats videreutvikles

Resultat: Opplæringsprogrammet "Med flerfaglig blikk på barnet" er et av de mest omfattende tiltakene for å nå målet om at flest mulig barn får riktig hjelp og støtte i barnehagen. 6-8 nye barnehager får årlig denne opplæringen, som gis i samarbeid med Barne- og familietjenesten (BFT). Deltakerne opplever at programmet bidrar til økt kompetanse og bedre praksis. En barnehage beskriver det slik: *Deltakelse i "Flerfaglig blikk" bidrar til tidlig innsats fordi små enkle tiltak gir store resultater.*

For å opprettholde og utvikle barnehagenes kompetanse når det gjelder sjeldne vansker er det etablert knutepunktbarnehager for barn med nedsatt hørsel, små barn med store tilknytningsvansker, synshemming og alvorlig sykdom. Knutepunkt for alvorlig syke barn ved Gartneriet barnehage kom på plass i januar 2014, mens knutepunktsfunksjon for sosialspektervansker tidligere er lagt til BFT Lerkendal, hørsel til A.C. Møller barnehage og syn til Tambartun kompetansesenter. Knutepunktene tilbyr veiledning, både i direkte arbeid med barna og bruk av hjelpemidler.

Veilederen for oppstartssamtaler med foreldre ble evaluert i 2014. Mange fremhever at den har bidratt til å øke kvaliteten og bedre systematikken i kommunikasjonen med foreldrene.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Modeller for systemrettet arbeid i samarbeidet mellom barnehage og BFT videreutvikles

Resultat: Antall barn med enkeltvedtak etter opplæringsloven § 5-7 øker, samtidig som antall timer per vedtak også øker. Det er to grupper som skiller seg ut: Barn med forsinket språkutvikling og barn med adferd som gir dem problemer i samspill med andre barn. Antall barn med utsatt skolestart øker også.

Økningen kan sees som en ønsket utvikling og som et resultat av at ansatte har bedre kompetanse og agerer tidligere enn før. Kommunerevisjonens gjennomgang av det spesialpedagogiske arbeidet i barnehagene slår samtidig fast at det er for store variasjoner mellom barnehagene når det gjelder forebyggende arbeid.

I 2014 startet arbeidet med revidering av Håndbok for spesialpedagogisk arbeid i barnehager og skoler. Et mål er å dreie tildeling av spesialpedagogiske ressurser fra opplæringsloven § 5-7 (ene tiltak) til barnehageloven § 13 (gruppetiltak) ved å bedre kvaliteten på sakkyndighetsarbeidet og å styrke det systemrettede og forebyggende arbeidet i barnehagene. Et utviklingsområde som løftes frem er at fagmiljøene i BFT i større grad skal arbeide systemrettet i veiledningen av barnehagene. Dette vil bidra til større bevissthet om hva som fremmer og hemmer god pedagogisk praksis og forebygging i det ordinære tilbudet.

Arbeidet som er igangsatt er viktig og nødvendig for at målet om et bedre og mer systemrettet samarbeid skal nås, men målet er ikke nådd.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barnehagens arbeid fremmer inkludering og likeverd

Vurdering: Kompetansehevingen for å støtte opp om arbeidet med å fremme inkludering og likeverd, har i perioden 2011-2014 vært spisset mot flerspråklige barn og familier. Prosjektet "Flerkulturell praksis" ble avsluttet som et eget prosjekt i 2013, men videreføres innenfor kvalitetsprogrammet. Arbeidet har særlig vært rettet mot å anerkjenne og synliggjøre barns ulike kulturer der flerspråklighet sees på som en ressurs. Måloppnåelsen er god.

Mål: Kulturelle variasjoner anerkjennes og synliggjøres i barnehagen

Resultat: Språkstimulering er særlig viktig for barn med annet morsmål enn norsk. Det er gjennomført en rekke tiltak for å øke de ansattes kompetanse om språk- og kulturforståelse. Det er også gjennomført tiltak for å styrke språkforståelsen blant de ansatte. I 2014 deltok både norsk- og flerspråklige ansatte på kurs i "barnehageengelsk".

Satsingen på familiearbeid for minoritetsspråklige familier er viktig for å fremme inkludering og likeverd. Den flerårige satsingen på foreldreveiledningsprogrammet "International Child Development Program" (ICDP) er utvidet med eget program for minoritetsfamilier. Det er utdannet veiledere som representerer 13 ulike språk. I 2014 ble det gjennomført foreldreveiledningskurs på blant annet på swahili og tsjetsjensk.

"Småbarnspakken" er en satsing som skal bidra til at kommunens introduksjonsprogram er tilpasset familier med små barn som blir bosatt her. Målet er å sikre en mer smidig overgang til barnehage og introduksjonsprogram for familier med barn i alderen 0-6 år. Prosjektet består av barselgrupper for introduksjonsdeltakere og et familielæringsprogram som tar for seg sentrale temaer fra en småbarnsfamilies hverdag. Småbarnspakken er et viktig tiltak for å nå foreldrene som av forskjellige årsaker opplever terskelen for å delta i ordinære barselgrupper som for høy.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Barn med annet morsmål enn norsk språkkartlegges før skolestart

Resultat: Språkkartlegging av minoritetsspråklige skolestartere før skolestart er ett av flere tiltak for å øke barnas språkferdigheter. I 2014 ble denne kartleggingen gjennomført i alle kommunale barnehager. Private barnehager ble også invitert til å delta. Totalt ble 118 skolestartere kartlagt. Tilsvarende kartlegging skal gjennomføres i en periode over tre år før tiltaket oppsummeres og evalueres. Innsatsen på dette området viderføres.

Mål: Andelen menn og ansatte med flerkulturell bakgrunn øker

Resultat: Andelen menn i barnehager ligger stabilt på litt under 10 prosent, både i Trondheim og på landsbasis. Det er fortsatt langt igjen til den nasjonale målsettingen om 20 prosent menn i barnehagene.

18 av de opprinnelig 28 "barnehagerekutter" i prosjektet "Menn i barnehager", som ble rekruttert gjennom NAV Sør-Trøndelag, er i gang med fagopplæring innen barne- og ungdomsarbeiderfaget. De vil være et viktig bidrag for å øke andelen menn i trondheimsbarnehagene. Prosjektet i den formen det har hatt avsluttes i løpet av 2015 fordi gruppen arbeidssøkere som disse mennene er rekruttert fra ikke er innenfor innsatsgruppene som NAV skal prioritere fremover.

Med den oversikten som finnes i dag har kommunen ikke god nok kunnskap om andelen med innvandrerbakgrunn har endret seg. Søknadene om tilskudd til bedre språkforståelse i førskolealder for ansatte i barnehagene har gått noe ned. Dette kan bety at andelen har gått noe ned.

Målet er ikke nådd.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barn gis mulighet til å oppleve kunst og kultur og til selv å uttrykke seg estetisk

Vurdering: Å være sammen om kulturelle opplevelser og det å skape noe sammen bidrar til samhørighet og læring. Arbeidet med kunst og kultur og barns uttrykk er i stor grad fulgt opp gjennom utviklingen av "Den kulturelle barnehagesekken". Å bygge opp en kulturell barnehagesekk som når ut til alle barnehager er både tid- og ressurskrevende, men arbeidet er i positiv utvikling. Måloppnåelsen er god.

Mål: Barn medvirker på ulike kunst- og kulturarenaer

Resultat: Ordningen med kulturombud i barnehagene er en del av "Barnehagesekken". Kulturombudene har ansvar for å koordinere og gjøre tilbudene kjent på barnehagene. Ordningen er utvidet og alle barnehager, også private, er invitert til å delta. Barnehagene rapporterer om stort engasjement og utstrakt bruk av kulturtilbudene som tilbys via kulturombudene. Måloppnåelsen er god.

Mål: Barn deltar i kreative prosesser og uttrykker seg gjennom de kunstneriske språkene

Resultat: Kulturombudene får hvert år tilbud om å delta på 2-3 fagdager for å fremme bredde og utvikling av barnehagenes arbeid med kultur og estetiske uttrykk. Prosjekt som "BARN og Rom" og "Reggio Emilia-nettverket" er også viktige bidrag i barnehagenes arbeid med å legge til rette for gode prosesser der barn blir aktive og deltakende i å uttrykke seg gjennom sine "100 språk". Måloppnåelsen er god.

PERIODEMÅL 2014-2017:**Barn opplever at digitale verktøy er kilde til lek, skaperglede, kommunikasjon og utforsking**

Vurdering: Smartboard, nettbrett og andre digitale verktøy er, på lik linje med bøker, spill og andre leker, blitt mer og mer vanlig og en naturlig del av barns hverdag. Ansattes kompetanse om bruk av digitale verktøy er viktig. Det er store variasjoner mellom barnehagene på dette området, og det er behov for en kompetanseutvikling av mye større omfang og bredde enn det vi har hatt så langt. Målet er ikke nådd.

Mål: Ansattes kunnskaper og ferdigheter i kreativ og kritisk bruk av digitale verktøy øker

Resultat: Prosjektet BARN og IKT er videreført i 2014. Prosjektet skal utvikle ansattes kompetanse om bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet. 12 enheter deltar, og prosjektet bidrar positivt til å utvikle barnehagen som arena for læring og utvikling. Måloppnåelsen er god.

Investeringer

Rammen for kommunale investeringer til barnehageformål i 2014 var på 230 millioner kroner. Nytt anlegg for Sagmoen barnehage ble senere tatt ut av utbyggingsprogrammet.

Fire kommunale barnehager ble ferdigstilt og åpnet i 2014. Disse er Kristiansten, som erstattet Dalsengen, Aastahagen, som erstattet en mindre, eksisterende barnehage, og Ilsvika og Tiriltoppen, som begge erstattet eksisterende barnehager. Investeringsmidlene ble for øvrig benyttet til å starte prosjektering og utbygging av tre barnehager som ferdigstilles i 2016.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for barnehage. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo

	Trondheim	ASSS
Andel 1-2 åringer med barnehageplass, prosent	88,6	80,1
Andel 3-5 åringer med barnehageplass, prosent	99,7	96,8
Andel 1-5 åringer med barnehageplass, prosent	95,3	90,2
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet i kommunale barnehager	13498	13116
Korrigerte oppholdstimer per årsverk til basisvirksomhet i private barnehager	13420	13421
Andel ansatte med barnehagelærerutdanning og annen pedagogisk utdanning, prosent	46,6	40,7
Korrigerte brutto driftsutgifter til basisvirksomhet i kommunale barnehager per korrigerte oppholdstime, kroner	45	46

GRUNNSKOLEN

GRUNNSKOLEN

Trondheimsskolene melder om god måloppnåelse i 2014. Jevnt over er resultatene gode på læringsmiljø, og læringsutbyttet er godt sammenlignet med landsgjennomsnittet. Alle skoler er godkjent etter Forskrift om miljørettet helsevern. Skolenes resultatrapporteringer viser at skolene er positive til de kunnskapsbaserte satsingene i arbeidet med periodemålene. Det er Rådmannen særlig tilfreds med. Både i arbeidet med læringsmiljø, læringsutbytte og tidlig innsats viser skolene til kollektive tilnærminger. Hele skolen, inkludert SFO, er involvert i kompetanse- og organisasjonsutvikling. I følge internasjonal forskning er dette i overensstemmelse med hva som skal til for å skape gode skoler.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-15,7 mill kr	-1,0 %

Årsresultatet for skoleområdet er et merforbruk på 15,7 millioner kroner, en økning på seks millioner kroner fra 2013. Dette utgjør én prosent av netto budsjett på cirka 1,5 milliarder kroner. Resultatet skyldes i hovedsak at flere skoler har merforbruk og økte kostnader til å betale skoleplasser til fosterhjemsplasserte barn i andre kommuner.

De fleste skolene hadde et avvik i budsjettet innenfor tre prosent av netto lønn. Dette er i tråd med kommunens økonomireglement. To skoler hadde et mindreforbruk utover tre prosent, mens åtte hadde et merforbruk utover tre prosent. Disse skolene følges spesielt opp av rådmannen.

Flere skoler melder om økte utfordringer med elever med psykiske vansker. Skolene melder også at budsjettet til kjøp av undervisningsmateriell og utstyr er utilstrekkelig, dette til tross for at skolene samlet har redusert kjøp av varer og tjenester med omtrent 15 millioner fra 2013 til 2014.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheimsskolen legger vekt på mangfold, demokrati og kulturell kompetanse

Vurdering: Skolene har i 2014 arbeidet godt med mangfold, demokrati og kulturell kompetanse. Alle skoler unntatt to melder om måloppnåelse utover eller i tråd med enhetsavtalen. Skolene jobber kunnskapsbasert og systematisk for å sikre alle elever et trygt læringsmiljø. Felles kunnskapsheving i skole og SFO viser at skolene tenker helhetlig om elevenes læringsmiljø. Relasjoner, mobbing og elevdemokrati går igjen som fokusområder. Rådmannen mener trondheimsskolen har et godt grunnlag for det videre arbeidet med visjonen "læring i fellesskap" og at måloppnåelsen er god.

Mål: Færre elever opplever å bli mobbet

Resultat: Andelen elever som oppgir at de blir mobbet én gang i uka eller mer har økt fra 1,9 til 2,2 prosent på 7. trinn og er redusert fra 3,5 til 2,9 prosent på 10. trinn. Dette utgjør total 2,5 prosent. 84 prosent rapporterer at de ikke blir mobbet "i det hele tatt". Utviklingen er gledelig og viser at trondheimsskolens langsiktige og systematiske innsats for et godt læringsmiljø har effekt. Rådmannen mener likevel at det er for mange som oppgir at de blir utsatt for mobbing.

Mobbing ble ekstra aktualisert ved utgangen av året, og det ble rapportert og håndtert flere alvorlige saker. Rådmannen bistod skolene i dette arbeidet, både gjennom direkte bistand og gjennom kompetanseheving av lederne. Flere skoler melder om at de har foretatt intern skolering av ansatte, tydeliggjøring av ansvarsforhold og innskjerping av arbeidet med opplæringslovas kapittel 9A.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Skoler med ungdomstrinn etablerer gode rutiner for å ivareta elevrådsarbeid

Resultat: På 10.-trinn har elevdemokrati, medvirkning og læringskultur utviklet seg positivt. På 7.trinn har 75 prosent av skolene hatt fremgang, men samlet er tallene de samme som i 2013. Trondheim ligger godt an sammenlignet med landsgjennomsnittet.

Trondheim kommune har en lokal læreplan for elevrådsarbeid fra 2009, men den benyttes i varierende grad etter at faget ble nedlagt. Flere skoler melder om at valgfaget "Demokrati i praksis" har fungert godt.

Kursing av kontaktlærere for elevråd er prioritert. Ungdommens bystyre har gjennomført to elevrådsamlinger som har vektlagt betydningen av elevrådsarbeid og oppfølging av «Ung i Trondheim».

Innsatsen på dette området videreføres.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Læringsutbyttet øker i grunnleggende ferdigheter og realfag

Vurdering: Det er nødvendig å opprettholde innsatsen for å øke elevenes grunnleggende ferdigheter. I perioden 2015-2018 fokuserer Oppvekst og utdanning derfor på fire periodemål, der det første er knyttet til grunnleggende ferdigheter.

Mål: Læringsutbyttet øker i matematikk og norsk på mellomtrinnet

Resultat: De nasjonale prøvene ble endret i 2014, og det er derfor ikke mulig å sammenligne årets resultater direkte med resultatene fra 2013. Resultatene på de nasjonale prøvene i lesing og regning på 8. trinn viser at trondheimselevne presterer som elevene nasjonalt.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Læringsutbyttet øker i matematikk på ungdomstrinnet

Resultat: Sammenlignet med resultatene nasjonalt, fortsetter trondheimselevne å prestere godt i matematikk på ungdomstrinnet. Dette gjelder både resultatene på muntlig og skriftlig eksamen, standpunkt karakterene og resultatene på nasjonale prøver på 9. trinn.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Faglig veiledning og elevmedvirkningen i vurderingsarbeidet styrkes

Resultat: Trondheim kommune har gjennom flere år arbeidet med å heve kompetansen innenfor Vurdering for læring. Sentrale elementer i dette arbeidet er at elevene skal få råd om hvordan de skal forbedre seg og at de skal være involverte i å vurdere eget arbeid og utvikling. Det er ikke grunnlag for å være fornøyd med verken den faglige veiledningen eller elevenes medvirkning i vurderingsarbeidet.

Målet er ikke nådd.

Mål: Elevenes motivasjon for læring øker på 10. trinn

Resultat: Motivasjonen til elevene på 10. trinn er uendret fra 2013 til 2014 og på samme nivå som for landet for øvrig. Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Flere skoler deltar i prosjektet Varierte og praktiske læringsarenaer

Resultat: Fem barneskoler har deltatt i prosjektet "Varierte og praktiske læringsarenaer". I prosjektet utforskes ulike arbeidsmåter, samtidig som det legges vekt på å utvikle grunnleggende ferdigheter. Det siste året har prosjektet vært koblet opp mot samarbeidspartnere som Liantunet, Ungt Entreprenørskap, Grønn barneby med flere. Prosjektet videreføres med mer oppmerksomhet mot forskning og organisasjonsutvikling hos medvirkende enheter.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Elevene melder om økt bruk av PC/data/internett i skolearbeidet

Resultat: Elevene melder ikke om økt bruk av digitalt utstyr i skolen. Det er gjennomført et prosjekt for å kartlegge situasjonen og vurdere tiltak for å utvikle elevenes digitale ferdigheter. Et hovedfunn er at det er stor forskjell mellom skolene, både når det gjelder utstyr og bruk av IKT i undervisningen. Tiltak som iverksettes i 2015-2016 vil gi bedre infrastruktur og økt tilgang på digitalt utstyr ved skolene. Pedagogisk bruk av IKT er et viktig satsingsområde framover.

Målet er ikke nådd.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Skolene styrker tidlig innsats overfor elever og familier med særlige behov

Vurdering: Måloppnåelsen er jevnt over god, men noen skoler melder om at de ikke har klart å redusere antall vedtak om spesialundervisning tilstrekkelig. Dette er et viktig satsingsområde framover. Den spesialpedagogiske håndboka revideres, og rådmannen forventer at dette vil styrke arbeidet med elever med særlige behov.

Flere skoler melder at redusert gruppestørrelse på 1. og 2. trinn og økt kompetanse i SFO og i spesialundervisning har bedret oppfølgingen av elever med særlige behov.

Mål: Flere elever med tidlige hjelpebehov identifiseres tidligere

Resultat: Økt lærertetthet på 1. og 2. trinn gjør at flere elever kan følges opp tettere. Sammen med bedre overgangsrutiner mellom barnehage og skole og lokale skolestartprogrammer, bidrar dette til at utfordringer avdekkes tidligere. Flere barn har også kontakt med Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) før skolestart.

Det er utfordrende for det spesialpedagogiske støttesystemet at saker meldes uten at det er iverksatt tilstrekkelige tiltak innenfor den ordinære opplæringen. Dette vil få oppmerksomhet i det videre arbeidet, blant annet gjennom styrket veiledning fra PPT.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Det spesialpedagogiske tilbudet som gis reduserer behovet for langvarig spesialpedagogisk hjelp og støtte

Resultat: Kvaliteten på den ordinære opplæringen og riktig spesialundervisning til riktig tid er avgjørende for å redusere behovet for langvarig spesialpedagogisk hjelp og støtte. Det er gjennomført kompetanseheving av ledere, lærere og PPT, blant annet av Senter for praksisrettet utdanningsforskning ved Høgskolen i Hedmark. Det er vanskelig å måle virkningene av dette etter kort tid. Flere skoler melder om bedre veiledning fra PPT, noe som tyder på at vi er på riktig vei. Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Styrket tilpasset opplæring reduserer behovet for spesialundervisning

Resultat: Det er iverksatt flere tiltak for å styrke tilpasningen innenfor den ordinære opplæringen. Blant disse er satsing på varierte arbeidsformer, Relasjonsprosjektet, Ungdomstrinn i utvikling og programmer som "Tilgang til livet gjennom lesing og skriving". Skolene melder om stor tilfredshet med disse satsingene.

I 2014 var det en liten nedgang i andelen elever som mottar spesialundervisning. Dette kan ha sammenheng med satsingene som er iverksatt, og rådmannen vil fortsette arbeidet i neste periode med mål om ytterligere nedgang.

Mål: Nyankomne minoritetsspråklige elever med mangelfull skolegang gis et styrket tilbud i mottaksskoler

Resultat: Nyankomne minoritetsspråklige elever går til vanlig i mottaksskoler i inntil ett år. Antall søknader om forlenget opphold ved mottaksskolen har gått ned. Dette indikerer at kvaliteten på tilbudet er styrket. Antall elever i grupper ved de 5 mottaksskolene varierer. Det var 36 flere elever ved mottakene i 2014 enn året før. Ved to mottaksskoler er det opprettet tilbud for analfabeter.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Skolene deltar i oppfølging av Ungdomsundersøkelsen i 2013

Resultat: Skolene har deltatt i oppfølging av Ungdomsundersøkelsen «Ung i Trondheim» (UIT). Arbeidet videreføres med utvikling av verktøy for diskusjon i klasser, elevråd, foreldremøter og FAU. Fokusområder er hovedfunnene fra UIT og nettmobbing. Måloppnåelsen er god.

Mål: Fire nye skoler deltar i Relasjonsprosjekt i skoleåret 2014-15

Resultat: Fire skoler deltar skoleåret 2014-15 i relasjonsprosjektet i samarbeid med RKBU og BFT. Prosjektet videreføres ut skoleåret 2015-16. Deltakerskolene og veiledningsapparatet på Dagskolen og i PPT melder om godt utbytte av arbeidet. Avhengig av prosjektets evaluering vurderer rådmannen videreføring ut over 2016. Måloppnåelsen er god.

Mål: Skolene legger til rette for fysisk aktivitet i løpet av skoledagen

Resultat: Skolene legger til rette for fysisk aktivitet i løpet av skoledagen på flere måter. De fleste barneskoler har avsatt en time til fysisk aktivitet på timeplanen. I tillegg bruker en rekke skoler programmer for aktivitet ute og inne. Mange skoler melder også om at de bruker uteskole og læringsarenaer som innebærer fysisk aktivitet i undervisningen. Måloppnåelsen er god.

Mål: Elevfraværet reduseres

Resultat: Elevfraværet er redusert på alle trinn. Antall elever med stort dags- og/eller timefravær er redusert. Selv om det totale fraværet er redusert, har jentene større fravær enn gutter. Det høye fraværet på ungdomstrinnet er fortsatt en utfordring.

God oppfølging av elevfravær er grunnleggende for å motvirke frafall. Det er igangsatt et prosjekt mot skolevegring i samarbeid med Barne- og ungdomspsykiatrien (BUP). En prosedyre for håndtering av elever som har vært lenge borte fra skolen er implementert og tatt i bruk av skoler og BFT.

Måloppnåelsen er god, men det er viktig å videreføre denne satsingen.

Mål: Modeller for systemrettet arbeid i samarbeidet mellom skole og BFT videreutvikles

Resultat: Samarbeidet mellom skole og BFT om systemrettet arbeid (kompetanse- og organisasjonsutvikling) er forsterket for bedre å tilrettelegge opplæringen for elever med spesielle behov. Gjennom arbeid med læringsmiljøprogrammer og -prosjekter er det systemrettede arbeidet videreutviklet. PPT har hatt felles etterutdanning innen systemrettet arbeid. Skoler melder om bruk av forebyggende programmer som svært nyttige. Det gjenstår fortsatt mye før det jobbes tilstrekkelig systemrettet i samarbeidet mellom BFT og skole.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheim kommune tilbyr tilstrekkelig skolekapasitet i alle bydeler, i lokaler som er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern

Vurdering: Antallet elever i trondheimsskolen øker og mange skoler må ta imot større elevkull enn tidligere. Dette er utfordrende for flere skoler. Rådmannen arbeider med å justere opptaksområdene mellom flere skoler for å sikre tilstrekkelig kapasitet. På noen skoler økes kapasiteten gjennom nybygg/rehabilitering, mens på andre økes kapasiteten ved hjelp av midlertidige paviljonger. Alle skolebygg i Trondheim er godkjent etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Måloppnåelsen er god.

Mål: Rådmannen etablerer et mottak for nyankomne minoritetsspråklige elever øst i byen for å sikre tilstrekkelig kapasitet

Resultat: Formannskapet har vedtatt at det skal etableres en avdeling for minoritetsspråklige elever ved nye Lade skole. Denne dimensjoneres for inntil 40 elever på barnetrinnet. Skolen kan være ferdig til skolestart høsten 2018. Måloppnåelsen er god.

Mål: Konsekvenser og kostnader ved ulike måter å organisere skoletilbudet i Saupstadorrådet utredes

Resultat: Bystyret har vedtatt skolestruktur for Saupstadorrådet. Det bygges en ny Huseby ungdomsskole, mens barneskolene Kolstad og Saupstad erstattes av en ny felles skole. Trondheim kommune har samarbeidet tett med fylkeskommunen som skal bygge ny videregående skole i samme område. Måloppnåelsen er god.

Investeringer

Rammen for kommunale investeringer for grunnskolen var på 356 millioner kroner i 2014. Spondal skole og Byneshallen ble slutført til skolestart. Åsveien skole var ved årets slutt i slutfasen og overtas fra entreprenør i januar 2015. Rehabiliteringen av Bispehaugen skole ble ferdigstilt i 2014.

Arbeider ved Brundalen skole og nytt tilbygg for 1.-4. trinn ble igangsatt i juni, og arbeidene følger oppsatt fremdriftsplan. Planleggingen av Lade og Sjetne skoler går også etter planen, og arbeidene i plangruppene for begge skolene ble avsluttet i desember.

Det er i løpet av året jobbet med og levert mulighetsstudier for ny ungdomsskole på Granås. Det er også sett på mulighetene for å utvide og bygge om Ugla skole, for utbygging av Berg skole og for tomtevalg for ny skole i Ranheimsområdet.

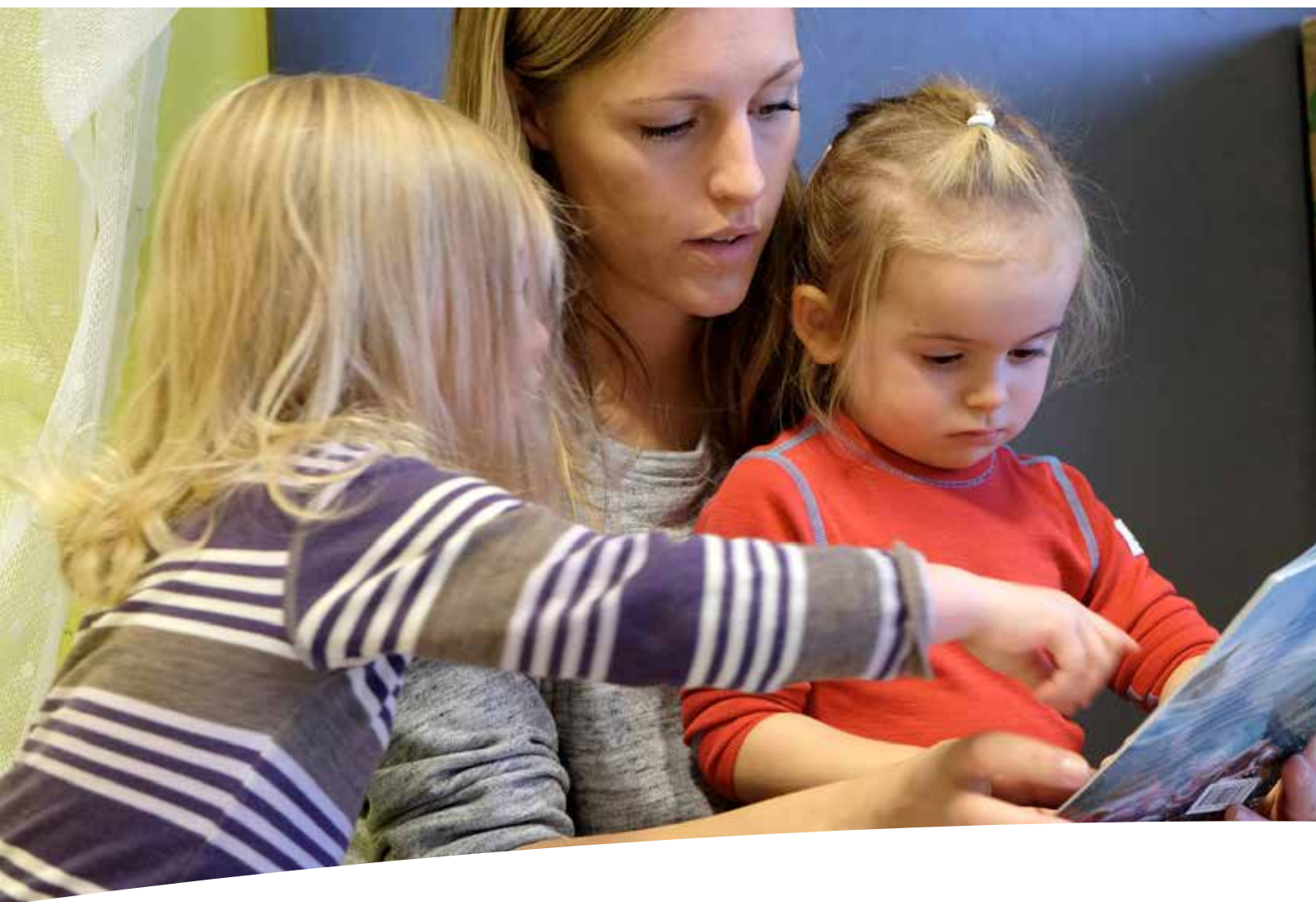
Innenfor investeringsrammen var det i 2014 satt av 20 millioner kroner til mindre investeringer. I tillegg ble 10,3 millioner kroner overført fra 2013. På grunn av at flere prosjekter porteføljestyres over to år, samt tidsavvik i enkelte prosjekter, er et mindreforbruk på 5,3 millioner kroner søkt overført til 2015.

Trondheim kommune har tatt initiativet til en analyse der kostnadene ved nye skoleanlegg i de største byene i Norge blir sammenlignet. Analysen viser at det ikke bygges dyrere i Trondheim enn i andre kommuner. Rådmannen vil bruke analysen og samarbeidet med de andre kommunene til å forbedre skolebyggprosessene.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for skole. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter til grunnskoleundervisning og spesialundervisning per elev	75 581	79 173
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 1.-4.årstrinn	14,5	15,1
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 5.-7.årstrinn	14,7	14,9
Gjennomsnittlig gruppestørrelse, 8.-10.årstrinn	15,4	15,7
Lærertetthet i ordinær undervisning, 1.-10.årstrinn	14,9	15,2
Andel elever i grunnskolen som får spesialundervisning, prosent	7,8	7,4
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt, prosent	16	17
Andel elever i grunnskolen som får særskilt norskopplæring, prosent	5,4	8,2
Andel elever i grunnskolen som får morsmålsopplæring, prosent	4,5	4,9
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal SFO, prosent	76	67,7
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per bruker	19758	19853
Andel elever i kommunens musikk- og kulturskole av antall barn 6-15 år, prosent	16,8	11,9

BARNE- OG FAMILIETJENESTEN

BARNE- OG FAMILIETJENESTEN

Barne- og familietjenesten (BFT) har hatt sitt første driftsår i en ny organisasjon. Ansatte har vist stort engasjement for oppgavene, tatt initiativ og deltatt i faglig utviklingsarbeid og forbedring av arbeidsprosesser i organisasjonen. Avvikling av bestiller-utførermodellen har ført til at barn og unge og deres familier får raskere hjelp enn tidligere fordi hele organisasjonens potensial utnyttes bedre. Det tverrfaglige samarbeidet mellom BFT, barnehagene og skolene er også forbedret. Dette har ført til gode faglige og økonomiske resultater.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-3,4 mill kr	-0,6 %

Barne- og familietjenesten hadde et merforbruk på 3,4 millioner kroner. Avviket skyldes i hovedsak merforbruk innenfor Helse og avlastningsenheten på 4,7 millioner kroner. Det har vært en stor vekst i ressurskrevende brukere i alle aldre, og dette legger press på denne tjenesten. Bydelene hadde samlet et mindreforbruk, men det er betydelige forskjeller mellom enhetene. Omsorgsenheten hadde et mindreforbruk på 1,4 millioner kroner.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barne- og familietjenesten bidrar til reduserte livsstilssykdommer og god psykisk helse i samarbeid med barn og foreldre.

Vurdering: Undersøkelsen Ungdata viser at ungdommene er fornøyd med livssituasjonen, skolen og lokal miljøet sitt. De har tro på fremtiden og ser for seg både utdanning og jobb. Få rapporterer om at familien har svært dårlig råd, og de fleste har god kontakt med foreldrene sine. Resultatene av undersøkelsen er fulgt opp. Måloppnåelsen er god.

Mål: Frisklivstiltak for barn og unge i skolealder iverksettes

Resultat: Etableringen av Frisklivstiltak (FLS) for barn og unge ble forberedt i 2014, og bemanningen var på plass 01.01 2015.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Skolehelsetjenesten øker tilstedeværelsen av helsesøstre ved utvalgte skoler i bydelene

Resultat: Midlene er kriteriefordelt til bydelene som har fordelt stillinger til utvalgte skoler etter dekningsgrad. Dette har gitt elevene bedre tilgang til helsesøster. Skolehelsetjenesten er styrket med stillinger til helsesøster, fysioterapeut og ergoterapeut.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Resultatene fra Ungdata følges opp

Resultat: Arbeidet med å følge opp Ungdata har fokusert på unge gutter som selger seksuelle tjenester, psykisk helse, nettbruk blant ungdom og fysisk aktivitet. Det er igangsatt prosjekter på disse områdene.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Det etableres et psykososialt team i alle bydeler

Resultat: Kommunen har etablert et psykososialt team for barn og unge i grunnskolen i alle bydeler. Hovedmålet er å gi hjelp til barn og unge med psykiske vansker og bistå skolene. Arbeidet er prosjektorganisert og følges opp over tre år.

Måloppnåelsen er god.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barne- og familietjenesten sikrer barn og unge god omsorg og utvikling gjennom tidlig og kunnskapsbasert innsats

Vurdering: Barne- og familietjenesten benytter metoder og tiltak i foreldrearbeid som er bygget på kunnskapsbasert praksis og som er vurdert til å ha effekt. Det er gjennomført flere fagutviklingssamlinger i løpet av året.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Effektevaluerte metoder innen helse, barnevern og PPT iverksettes

Resultat: Det samlede tjenestetilbudet er gjennomgått og vurdert, blant annet for å finne ut om kommunen har metoder og tiltak som fremmer god helse, forebygging og tiltak for de mest utsatte barna og familiene. Dette er familier som av ulike grunner sliter med å sikre barna god nok omsorg og utvikling. Det er utviklet høy kompetanse innen foreldreveiledning, samspillmetodikk mellom barn og foreldre og drift av foreldregrupper. Arbeidet følges opp slik at kompetansen blir aktivt brukt i alle bydeler, og det utvikles et likeverdig tilbud til barn, unge og deres familier uavhengig av hvor i byen de bor.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Behovet for heldøgns avlastningsplasser kartlegges.

Resultat: Kartleggingen er gjennomført, og det er behov for fem nye barneboligplasser. Planlegging av boligen starter opp i 2015.

Måloppnåelsen er god.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barne- og familietjenesten tilbyr allsidig og oppdatert pedagogisk- psykologisk kompetanse og er lett tilgjengelig for barnehager og skoler

Vurdering: Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) rekrutterer godt kvalifiserte ansatte. Ansatte deltar i etter- og videreutdanning innen prosjektet Faglig løft for PPT i Midt-Norge og ved annen videreutdanning ved NTNU. Nasjonal strategi for PPT er iverksatt. Flere ansatte deltar i denne kompetanseutviklingen. Videre heves kompetansen gjennom deltakelse på ulike kurs, konferanser og forskningsprosjekter, for eksempel som "Gode lærer-elevrelasjoner" der klasseledelse vektlegges.

Når PPT er slått sammen til ett team på hver bydel, blir fagmiljøene større. Dette gir større fleksibilitet og mindre sårbarhet, og har ført til en bedre tilgjengelighet for barnehager og skoler.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Modeller for systemrettet arbeid i samarbeidet mellom barnehage, skole og BFT videreutvikles

Resultat: Det er utviklet felles arbeidsprosesserarbeidsløyper der fokus er systemrettet arbeid. Gjennom arbeid med læringsmiljøprogrammer og -prosjekter, har systemrettet arbeid mellom skolene og BFT blitt videreutviklet. PPT har hatt felles etterutdanning innen systemrettet arbeid.

Måloppnåelsen er god.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Barne- og familietjenesten gir målrettet oppfølging til barn og unge som er særlig risikoutsatt i forhold til helse og utvikling

Vurdering: Det er opprettet fagteam ved barnehager og skoler, og BFT deltar med ansatte fra ulike fag områder. Gjennom et godt og strukturert samarbeid forventes det bedre drøftinger og bedre oppfølging av barn og unge. Det gjøres en god jobb i et nært samarbeid mellom mange instanser som barnehage, skole, ungdomstjenestene, næringsliv og frivillig sektor.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Modeller for tidlig innsats videreutvikles

Resultat: Trondheim kommune deltok i den statlige satsingen som modellkommune hvor målet er å komme tidlig inn i familier der foreldrene har problemer med rus og/eller psykisk helse. Gjennom prosjektet etableres et sett samarbeidsrutiner både internt og med spesialisthelse-tjenesten rundt målgruppen. Kommunen erfarer at det er helt sentralt at alle instanser har et øye for barna når den voksne har problemer. Slik kan tidlig intervensjon virkelig bli tidlig gjennom at barn fanges opp i helsestasjon, barnehage og skole, og før de selv utvikler vansker med rus og psykisk helse. Prosjektet har resultert i innføringen av et kartleggingsverktøy, felles fagdager for ulike faggrupper, utarbeiding av brukerforløp og samhandlingsmodeller. Dette har bidratt til at flere gravide og småbarnsfamilier fanges opp og følges opp gjennom kommunens tiltak.

Flerfaglig blick i barnehagen skal bidra til at barn får tidlig og riktig hjelp i barnehagen. BFT, fysioterapi- og ergoterapitjenesten observerer alle barn i barnehagen, samtidig som de ser på barnehagen som system. Modellen er innrettet mot barnehager med stor andel barn med særskilte behov og nyetablerte barnehager. Metoden skal bidra til at barn får tidlig og riktig hjelp. Modellen er ressurskrevende og evalueres i 2015.

To- og fireårs helseundersøkelsene som ble gjennomført i barnehagen er avsluttet. Målet med dette prosjektet var at barn og familier skulle få tidlig og målrettet hjelp og støtte. 91 prosent av pedagoger og helsesøstre er svært enig eller delvis enig i at barn og familier får tidlig og målrettet hjelp når konsultasjonen skjer i barnehagen. 87 prosent er svært enig eller delvis enig i at konsultasjonene har høyere kvalitet når de er gjennomført i samarbeid mellom helsestasjon og barnehage. Foreldre gir gode tilbakemeldinger på å møte helsesøster og pedagog på barnehagens arena. Målene for prosjektet er innfridd, men videreføres ikke på grunn av helsestasjonens omfattende arbeid med å lukke avvik og merknader fra tilsynet.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Oppfølging av risikoutsatt ungdom prioriteres

Resultat: Tjenestetilbudet til ungdom er gjennomgått i den nye organisasjonen. Gjennomgangen har avklart roller og ansvar til ansatte i bydel og i byomfattende tjenester og frivillige sin rolle. Dette har ført til bedre forståelse og samhandling mellom de ulike aktørene. Enhetene samkjører innsatsen, spisser sine tiltak og bistår hverandre for å hjelpe ungdom. Det tverrfaglige og tverretatlige samarbeidet har blitt bedre, og hjelp og støtte settes inn tidligere enn før. Alle bydeler har en ungdomskordinator som sammen med SLT -kordinator samhandler med bydelenes SLT-team.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Ungdom i alderen 12 – 24 år er i skole, arbeid eller under oppfølging (mål offentlige servicekontor)

Resultat BFT sin hovedoppgave i samarbeidet med skole er å redusere frafallet. I samarbeid med barne- og ungdomspsykiatrien (BUP) gjennomføres et prosjekt hvor målet er å utvikle et standardisert, helhetlig brukerforløp. Målgruppen er barn og unge i alderen 6 – 15 år med bekymringsfullt fravær fra skole og alvorlig funksjonsvikt. Prosjektet skal styrke samhandlingen mellom nivåene i helsetjenesten og helsetjenestens samarbeidspartnere. Det er opprettet et psykososialt team i hver bydel som også skal bidra til å redusere frafallet. Et samarbeidsprosjekt mellom Strinda videregående skole og Trondheim kommune har som mål å redusere frafall gjennom tett oppfølging av elever med psykiske vansker. Resultater fra satsningene foreligger i 2015.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Nav, helse og velferd og BFT samhandler om ungdom med bistandsbehov og sikrer at ungdom med behov for langvarige og koordinerte tjenester blir identifisert og får oppfølging(mål offentlige servicekontor)

Resultat: Samarbeid mellom partene på bydel legger grunnlaget for en tett og koordinert samhandling om ungdom. Samarbeidet varierer mellom bydelene og kan bli bedre.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Det er utarbeidet en oversikt over alle aktører som jobber med ungdom i bydel, og det er sikret en felles forståelse for målsetting for arbeidet.(mål offentlige servicekontor)

Resultat: Det er gjennomført en kartlegging av alle aktører som jobber med ungdom.

Måloppnåelsen er god.

Mål: Antallet familier som lever av økonomisk sosialhjelp eller supplerende økonomisk sosialhjelp er redusert (mål offentlig servicekontor)

Resultat: Antall familier som har mottatt sosialhjelp (en eller flere ganger i løpet av året), har økt til 1367 i 2014, fra 1143 i 2013. Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Barne- og familietjenesten har god samhandling med brukere og samarbeidspartnere

Resultat: Trondheim kommune gjennomfører en opplæring i samtaler med barn og unge innen barnevernet. Opplæringen skal gi god kunnskap og forståelse for kunnskapsbaserte modeller og metoder for samtaler.

Det er gjennomført en brukerundersøkelse blant et utvalg av foreldre som har barn med funksjonsnedsettelse og som mottar tjenester fra flere enheter. Målet var å få innspill til å forbedre tilbudet til målgruppen. Det er forbedringspotensial i å legge tilrette for at barn blir hørt i alle saker som angår dem og at de får delta i utarbeiding av tiltaksplaner. Andre forbedringspunkter er å sørge for at medvirkning dokumenteres i fagprogram og finne gode løsninger for barns medvirkning tilpasset ulike aldersgrupper.

Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: Enhetene sikrer brukermedvirkning "barnets stemme skal høres"

Resultat: Det fokuseres på metodeutvikling gjennom videoøvelser og analyse av barnesamtaler. Refleksjon over etiske utfordringer knyttet til barnesamtalen er vektlagt. Programmet går over et år med til sammen 40 deltagere fra barnevernet i Trondheim, tre fra barnehager i Trondheim, en fra Kirkens Bymisjon og 15 deltagere fra andre kommuner i Sør-Trøndelag.

"Livsboka" er anskaffet og brukes i fosterhjemsoppfølgingen. Denne skal sikre fosterbarn informasjon om eget livsløp og styrke barnas identitet og selvfølelse. Måloppnåelsen er god.

Mål: Det utarbeides en elektronisk plattform med elektronisk samhandling mellom alle fagprogrammer.

Resultat: Det er gjennomført vurderinger for det enkelte fagprogram, men ikke en elektronisk plattform. Målet er ikke nådd.

Mål: Systematisk arbeid med pasient-/brukerforløp og arbeidsløype videreutvikles internt og med eksterne samarbeidspartnere

Resultat: Det er gjennomført brukerforløp på noen utvalgte områder som krever tett samhandling mellom BFT, helse og velferd og spesialisthelsetjenesten. Modellen er benyttet på områder som brukerforløp for barn og familie med overvekt og fedme, brukerforløp for barn som vokser opp i familier der foreldre har rus og psykiske problemer og brukerforløp innen BFT. Flere brukerforløp planlegges for å forbedre arbeidsprosesser og samhandling og for å utvikle likeverdige tjenestetilbud til barn og familier. Innsatsen på dette området videreføres.

Mål: BFT videreutvikler styringsindikatorer for å sikre systematisk oppfølging av ressursbruk og måloppnåelse

Resultat: ASSS-kommunene samarbeider for å forbedre styringsindikatorene. Det er videre iverksatt et oppfølgingsprosjekt med styringsindikatorer innen barnevern, både byttet til faglige mål og til ressursbruk.

Innsatsen på dette området videreføres i 2015.

Investeringer

Rammen for kommunale investeringer i barne- og familietjenesten var i 2014 på 9 millioner. Det var satt av fire millioner kroner til boliger til enslige mindreårige flyktninger, og det ble kjøpt én leilighet til en enslig mindreårig flyktning til en kostnad på 2 millioner kroner.

Det var videre satt av fem millioner kroner til å endre og utbedre lokaler som følge av omorganiseringen i barne- og familietjenesten. På grunn av stor befolkningsvekst i Østbyen, ble fire millioner kroner benyttet til å flytte en modul-helsestasjon til bydelen.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for kommunehelse og barnevern. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Kommunehelse:		
Netto driftsutg. til forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjenste, kr per innb 0-5 år	8304	6891
Prosentandel nyfødte med førstegangs hjemmebesøk	85,0	91,7
Prosentandel barn med helseundersøkelse innen utgangen av 1. skoletrinn	97,0	95,6
Barnevern:		
Netto driftsutgifter i kr per innbygger 0-17 år	8291	7964
Prosentandel barn med barneverntiltak 0-17 år	3,3	4,4
Fagstillinger i barnevern per 1000 barn 0-17 år	4,5	4,2

FORVALTNINGSTJENESTER HELSE OG VELFERD

FORVALTNINGSTJENESTER

NAV og Helse- og velferdskontor

Etter en nedgang og stabil utvikling i sosialhjelpsutbetalingene i perioden 2009-2013, økte utbetalingene igjen kraftig i 2014. Veksten er sterkt knyttet til en økning i antall sosialhjelpsmottakere og handler hovedsakelig om dekning av livsopphold og boutgifter, i tillegg til økt press på midlertidig bolig. Vi ser også for første gang på lenge at antall yngre sosialhjelpsmottakere øker. Arbeidet med å skaffe aktive tiltak til sosialhjelpsmottakere har vært prioritert.

Vi er derimot på vei til å nå målet om rask oppfølging til risikoutsatt ungdom. Samhandlingen mellom NAV, helse- og velferd og barne- og familietjenesten er i god utvikling.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-18,2 mill kr	-3,3 prosent

Enhetene innenfor forvaltningstjenesten gikk med et samlet merforbruk på 18,2 millioner kroner. Årsaken til merforbruket er primært økte utgifter til økonomisk sosialhjelp. Utbetalingene i 2014 økte med 32,5 millioner kroner fra 2013. Årsaken til at budsjettavviket ikke ble enda større i 2014, er at tjenesteområdet gikk med betydelig mindreforbruk i 2013. Det ble derfor avsatt en buffer på området til å håndtere en viss økning i økonomisk sosialhjelp i 2014.

Mål og resultater NAV

PERIODEMÅL 2014-2017:

Alle sosialhjelpsmottakere tilbys aktive tiltak

Resultat: De aller fleste sosialhjelpsmottakere som vurderes å være i stand til å være i aktivitet, tilbys aktive tiltak. Unntak fra denne hovedregelen er knyttet til helsemessige utfordringer, at sosialhjelp mottas som et supplement til andre ytelser eller at man mottar sosialhjelp i enkeltsituasjoner eller i en kort overgangsperiode.

Mål: Ingen brukere under 30 år har sosialhjelp uten vurdering av aktive tiltak

Resultat: De aller fleste sosialhjelpsmottakere som vurderes å være i stand til å være i aktivitet, tilbys aktive tiltak. Unntak fra denne hovedregelen er knyttet til helsemessige utfordringer, at sosialhjelp mottas som et supplement til andre ytelser, eller at man mottar sosialhjelp i enkeltsituasjoner eller en kort overgangsperiode.

PERIODEMÅL 2014-2017:

NAV gir målrettet oppfølging til ungdom som er særlig risikoutsatt i forhold til helse og utvikling

Resultat: Vi er på vei til å oppnå at det gis rask oppfølging til risikoutsatt ungdom og at samhandlingen mellom NAV, helse- og velferd og barne- og familietjenesten er i god utvikling.

Mål: Risikoutsatt ungdom i alderen 12-24 år er i skole, arbeid eller under oppfølging

Resultat: Målet er nådd, da alle vurderes for aktive tiltak med unntak av personer som i perioder er for syke til å delta. Personene gis hjelp og oppfølging til å fullføre obligatorisk skolegang eller får oppfølging og arbeidspraksis.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Ti prosent færre langtidsmottakere av sosialhjelp har dette som hovedinntekt .

Resultat: Vi har ikke mulighet til å hente ut pålitelige data for å vurdere resultatet på grunn av skifte av IT-system for NAV i 2014.

Mål: Tre prosent færre langtidsmottakere av sosialhjelp har dette som hovedinntekt

Resultat: Vi har ikke mulighet til å hente ut pålitelige data for å vurdere resultatet på grunn av skifte av IT-system for NAV i 2014.

Mål og resultater helse- og velferdskontor

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bistå kommunale leietakere i deres videre boligkarriere slik at kommunale boliger frigis til nye beboere

Resultat: Det gis tilbud til kommunale leietakere som leier kommunalt eide leiligheter i borettslag eller sameier om å kjøpe leiligheten de leier. 39 kommunale leietakere benyttet tilbudet og kjøpte kommunal leilighet. I tillegg flyttet 39 kommunale leietakere til leid eller eid bolig i det private boligmarkedet.

Mål: 90 leietakere i kommunal bolig har flyttet til egen eid eller leid bolig eller kjøpt den kommunale boligen

Resultat: 39 leietakere kjøpte egen bolig, enten den leiligheten de leier eller en annen leilighet. Gjennom arbeidet med gjennomgang av leietakere med tidsbestemte leiekontrakter er det registrert 39 leietakere som har flyttet ut til egen eid eller leid bolig på det private

boligmarkedet. Samlet er det registrert 78 leietakere som har flyttet ut til leid eller eid bolig gjennom disse to tiltakene. Vi antar i tillegg at det er en del av leietakerne som er gjort kjent med kommunens arbeid med gjennomgang av leiekontrakter, har valgt å flytte uten bistand fra kommunen, og er derfor ikke registrert.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bruk av det private boligmarkedet til bosetting av flyktninger

Resultat: 67 flyktninger ble bosatt i det private boligmarkedet for flyktninger, og vi er på god vei til å nå målsettingen.

Mål: 75 flyktninger er bosatt i det private boligmarkedet .

Resultat: Det private boligmarkedet benyttes til bosetting av flyktninger gjennom to tiltak. Det ene er gjennom prosjektet "Privat leie av bolig" hvor kommunen videreformider private boliger til flyktninger som skal bosettes. Det andre tiltaket er kontrollert selvbosetting hvor kommunen har åpnet for at flyktningene selv kan skaffe seg bolig i det private leiemarkedet. Dette forutsetter at kommunen kontrollerer at leieobjektet er godkjent og at husleienivået er forsvarlig og i tråd med flyktningens inntekt. Samlet sett var det 67 flyktninger som ble bosatt på det private leiemarkedet i 2014 gjennom de to nevnte tiltakene.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for sosialtjenester. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Prosentandel mottakere av sosialhjelp av innbyggere i alderen 20-66 år	4,0	3,8
Prosentandel av alle mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	53,8	42,5
Prosentandel mottakere under 25 år	24,6	22,2
Prosentandel sosialhjelpsmottakere med stønad i seks mnd eller mer	31,0	40,1
Gjennomsnittlig stønadslengde (måneder)	4,4	5,3
Gjennomsnittlig månedlig utbetaling per stønadsmottaker (kroner)	10418	8668
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten per innbygger (kroner)	2403	2294
Kommunalt disponerte boliger per 1000 innbyggere	24,0	18,8

OPPFØLGINGSTJENESTER HELSE OG VELFERD

OPPFØLGINGSTJENESTER

Ni personer med både rus – og psykiske lidelser har fått kartlagt behovene for utredning og behandling. Det er en utfordring å få videre behandling og utredning for mange brukere. Åtte brukere med rus eller psykiske lidelser fikk ny bolig, mens hele 25 bostedsløse fikk kommunal bolig og oppfølging gjennom prosjekt "Housing-First". Egen sykehjemsavdeling for fem personer med rus-/og psykiske lidelser er også etablert. Det er godt samarbeid med spesialisthelsetjenesten. Pasienter som er under rusbehandling får oppfølging både under og etter utskrivning av kommunal kontaktperson. Antall utskrivningsklare pasienter i psykisk helsevern er gradvis redusert til gjennomsnittlig 9,1 pasienter per måned og ventetiden på utskrivning er nå 2,8 måneder.

Resultatkravet for introduksjonsprogrammet ble ikke oppnådd og er noe lavere enn i 2013. Resultatene er likevel på høyde med de andre storbyene i Norge. Vi mangler data i 2014 for å vurdere kvaliteten på norskopplæringen og vi fikk ikke på plass nye lokaler for voksenopplæringen.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-6,9 mill kr	-2,9 prosent

Enhetene innenfor oppfølgingstjenesten hadde et samlet merforbruk på 6,9 millioner kroner. Årsaken til merforbruket er i hovedsak knyttet til enhet for voksenopplæring (EVO) som har et merforbruk på 18,5 millioner kroner. Årsaken til merforbruket er sammensatt, men en hovedårsak er at EVO har lavere gruppestørrelser og dermed høyere lærertetthet enn budsjettet. De øvrige enhetene på tjenesteområdet har god økonomistyring.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Om lag 100 personer med både rus- og psykiske lidelser (ROP) sikres utredning og behandling i kommunen

Resultat: Vi ligger noe etter i å nå målet da det kun var ni brukere (20 i 2013) som ble vurdert og kartlagt for behandling. Kartleggingen førte heller ikke til videre utredning og behandling. Flere ansatte i kommunen har fått ny kompetanse i å kartlegge personer med både rus – og psykiske lidelser.

Mål: 20 personer (ROP) skal gis tilbud om utredning og behandling

Resultat: Målet ble ikke nådd da ni brukere ble kartlagt og vurdert for behandling. Sju brukere i Botiltak rus og to brukere i Botiltak psykisk helse er kartlagt ved bruk av EuropAsi. Det har ikke ført til videre utredning og behandling. Flere brukere har fått annen utredning og tilbud om behandling. I tillegg har flere fått tilbud om kartlegging, men har ikke ønsket denne.

PERIODEMÅL 2014-2017:**Samhandling mellom kommunale og eksterne enheter gir helhetlige tjenestetilbud og kontinuitet for målgruppen**

Resultat: Vi er i en god samhandlingsprosess med spesialisthelsetjenesten for å gi et helhetlig tilbud til målgruppen. Pasienter som har vært til rusbehandling får oppfølging av kommunens kontaktperson både under behandlingsoppholdet og etter utskrivning. Det er godt samarbeid med psykisk helsevern om utkrivningsklare pasienter. Det er en gradvis nedgang i antall utkrivningsklare pasienter de siste årene fra gjennomsnittlig 11,2 pasienter per måned i 2012 til 9,1 i 2014. Ventetiden er redusert fra gjennomsnittlig 3,63 måneder (2012) til 2,8 måneder i 2014.

Mål: Personer som har vært til behandling, skal ved behov tilbys oppfølging de første tre månedene etter utskrivning i egen bolig

Resultat: Botiltak rus hadde en bruker som var innlagt i psykisk helsevern og som ble fulgt opp seks måneder etter utskrivning. Ansatte i Botiltak følger opp brukere som bor i botiltak etter at de har vært innlagt i psykisk helsevern. Botiltak psykisk helse hadde to brukere i rusbehandling som ble fulgt opp etter utskrivning.

PERIODEMÅL 2014-2017:**Etablere 53 nye boliger og tjenestetilbud for personer med rus- og /eller psykiske lidelser**

Resultat: Vi er på god vei til å nå målet for perioden, da åtte nye boliger ble tatt i bruk på Stavne (29 fikk bolig i 2013). 25 bostedsløse fikk kommunal bolig gjennom prosjekt "Housing-First". I tillegg ble det etablert eget sykehjemstilbud for fem personer med rus- / og psykiske lidelser.

Mål: Fem personer med rus- og psykiske lidelser har fått sykehjemstilbud i egen avdeling

Resultat: Målet er nådd, da det ble etablert egen avdeling ved Tiller helse- og velferdssenter.

Mål: 20 personer med rus- og psykiske lidelser har fått tildelt kommunal bolig og tjenester ukentlig (Housing-First)

Resultat: Målet ble nådd, da 25 bostedsløse personer med rus- og psykiske lidelser fikk kommunal bolig og ukentlige tjenester fra prosjekt "Housing-First".

Mål: Eget botilbud i eksisterende botiltak er etablert for brukere med rus- og psykiske lidelser (ROP)

Resultat: Målet ble nådd, da ett av eksisterende botiltak for personer med psykiske lidelser ble endret til målgruppen som har både rus- og psykiske lidelser (ROP).

Mål: Alternative tomter og eiendommer er utredet for etablering av flere småhus for rusavhengige

Resultat: Målet er nådd, da alternative tomter og eiendommer er utredet for etablering av flere småhus. Det gjenstår beslutning om valg av alternativene.

BO- OG AKTIVITETSTILBUD

BO- OG AKTIVITETSTILBUD

41 personer med psykisk utviklingshemming fra ventelisten skal gis boligtilbud og tjenester innen perioden. 22 personer fikk tilbud i 2014. Åtte brukere kjøpte egen bolig i det private boligmarkedet og mottar hel døgns kommunale helse- og omsorgstjenester.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Alle 41 personer med psykisk utviklingshemming som står på venteliste gis tilbud om bolig og tjenester i bofellesskap

Resultat: Vi er på god vei til å nå periodemålet, da 22 (13 personer i 2013) personer fra ventelisten med psykisk utviklingshemming fikk bolig og tjenester i bofellesskap.

Mål: 20 personer fra ventelisten har flyttet til egen bolig

Resultat: 22 personer med diagnosen psykisk utviklingshemming flyttet inn i bolig i bofellesskap.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bistå til kjøp av egen bolig i privat boligmarked

Resultat: Åtte personer har fått bistand til kjøp av egen bolig.

Mål: Ti personer har kjøpt egen bolig i det private boligmarkedet

Resultat: Åtte personer har kjøpt egen bolig i det private boligmarkedet.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap i millioner kroner	Resultat i prosent av nettobudsjett
-29,7 mill kr	-5,7 prosent

Enhetene innenfor Bo- og aktivitetstilbudene hadde et samlet merforbruk på 29,7 millioner kroner. De største utfordringene knyttes til botiltakene, da enhetene ikke har klart å tilpasse aktiviteten til budsjettrammen. Seks av åtte enheter hadde merforbruk. For å komme i balanse må personaltettheten i botiltakene reduseres. Det er en sterk vekst i antall ressurskrevende brukere som rapporteres inn til helsedirektoratet, slik at kommunen får refundert en betydelig andel av utgiftene fra staten. Det ser ut til at utgiftsveksten til brukere som kommer inn under tilskuddsordningen, er større enn veksten for de brukerne som faller utenfor tilskuddsordningen. Det er et viktig prinsipp at det er behovet og ikke finansieringen som skal bestemme tjenesteomfanget til den enkelte bruker.

HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

HELSE- OG OMSORGSTJENESTER

I 2014 var det i snitt 19 pasienter som til enhver tid hadde behov for sykehjemsplass og bodde i i eget hjem, mens cirka 50 hadde tilbud i helsehus eller på et helse- og velferdssenter mens de ventet. De aller fleste fikk tildelt plass i løpet av kort tid, og i snitt var det 2,4 av de hjemmeboende pasientene som hadde ventet mer enn seks uker. Vi har ikke nådd målet om nullvekst innenfor utskrivningsklare pasienter. Samarbeidsavtalene er i ferd med å bli implementert og det er opprettet faglige samarbeidsutvalg som skal følge opp avtalene. Elektroniske meldinger mellom sykehus og kommunale enheter er tatt i bruk. De fleste rutine i helhetlige pasientforløp er revidert. Noen brukere har prøvd ut ny velferdsteknologi. Åtte sykehjem ble sertifisert som Livsgledesykehjem. Det jobbes godt med å utvikle kompetansen og da særskilt knyttet til Tidlig intervensjon og Tidlig rehabilitering. Enhetene utarbeidet kompetanse- og rekrutteringsplaner. Hjemmetjenesten ble styrket med ti heltidsstillinger og Ladesletta helse- og velferdssenter ble tatt i bruk medio 2014 med 76 sykehjemsplasser.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
-43,1 mill kr	-2,4 prosent

Enhetene innenfor helse- og omsorgstjenestene gikk med et samlet merforbruk på 43,1 millioner kroner. Merforbruket er i hovedsak knyttet til helse- og velferdssentre og helsehus, men også noen hjemmetjenesteenheter har til dels stort merforbruk. For enheter som har store merforbruk er det særlig vikarbruken som har økt.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Full sykehjemsdekning

Resultat: Vi er på vei til å få full sykehjemsdekning ved at de fleste pasienter med vedtak om langtids opphold får plass i sykehjem innen seks uker. I 2014 var det i snitt 70 (53 pasienter i 2013) pasienter som til enhver tid har behov for sykehjemsplass. De aller fleste fikk tildelt plass i løpet av kort tid og i snitt var det 2,4 av de hjemmeboende (én pasient i snitt i 2013) pasientene som ventet mer enn seks uker.

Mål: **Alle eldre over 65 år som på grunn av fall eller funksjonsnedsettelse får problemer med å ivareta daglige aktiviteter de nylig har mestret, får vurdering og tilbud etter prinsippene i prosjektet Tidlig intervensjon**

Resultat: Dette målet viser til et delprosjekt i satsingsområdet Hverdagsmestring, et delprosjekt som handler om samarbeid mellom fysioterapitjenesten, ergoterapitjenesten og helse- og velferdskontorene. Arbeidsformen er innarbeidet i alle bydelene, og det ble utarbeidet rutine for å sikre at alle i målgruppen blir vurdert for tidlig intervensjon. Vi er på god vei til å nå målet, da det arbeides kontinuerlig for å sikre implementering av rutine og arbeidsformen for tidlig intervensjon.

Mål: Alle aktuelle brukere i Lerkendal bydel får en vurdering ut fra prinsippet om hverdagsrehabilitering

Resultat: Dette er det andre delprosjektet under satsingsområdet Hverdagsmestring. Hverdagsrehabilitering er implementert i Lerkendal, og Østbyen startet høsten 2014. Vi er på god vei til å nå målet, da det arbeides kontinuerlig for å sikre implementering av rutine og arbeidsformen for tidlig intervensjon.

Mål: Gjennomsnittlig liggetid på døgnrehabilitering er tre uker

Resultat: 527 pasienter har hatt døgnrehabiliteringsopphold mot 684 i 2013. Antall liggedøgn samlet var 18.012 (17.535). Den gjennomsnittlige liggetiden på døgnrehabilitering var på 34 (25,6) døgn, en økning på 8,4 døgn i snitt. Målet ble derfor ikke nådd.

Mål: Alle som trenger heldøgns omsorg i helse- og velferdssenter, skal få dette innen seks uker

Resultat: Det var i snitt 19 pasienter som til en hver tid bodde hjemme og hadde behov for sykehjemsplass. Ca 50 hadde tilbud i helsehus eller på et helse- og velferdssenter mens de ventet på langtids-plass. De aller fleste fikk tildelt plass innen kort tid, og i snitt var det 2,4 pasienter av de hjemmeboende som ventet mer enn seks uker. Målet ble derfor ikke nådd.

Mål: Pasienter med vedtak om langtidsopphold får plass i sykehjem innen seks uker

Resultat: I snitt var det 2,4 pasienter som ventet mer enn seks uker. I flere uker var det ingen som ventet over seks uker.

Mål: Gjennomsnittlig liggetid på korttidsplasser er redusert med fem døgn

Resultat: Den gjennomsnittlige liggetiden ble 21,3 døgn (29,4). Målet ble nådd, da det i snitt ble en reduksjon på 8,1 døgn.

Mål: Alle som får vedtak om langtidsopphold i sykehjem får tilbud om enerom i løpet av 2014

Resultat: Etter åpningen av Ladesletta helse og velferdssenter ble alle dobbeltrom for langtidsopphold i andre sykehjem avviklet. I forbindelse med rehabilitering av badene på Brundalen måtte enkelte der bo på dobbeltrom i kortere perioder. Målet ble nådd.

Mål: 96 prosent eneromsdekning for langtidsopphold

Resultat: Målet ble nådd, da alle pasienter med langtidsopphold tilbys enerom.

**Mål: Brukerrelatert tid i hjemmetjenesten er i dag i snitt på 2,8 timer per uke
Den skal økes med ti prosent i snitt**

Resultat: Målet ble ikke nådd, da den brukerrettede snitt tiden i hjemmetjenesten fortsatt er på 2,8 timer per uke.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Samhandlingsreformen er implementert innen 2016

Resultat: Vi er i ferd med å gjennomføre samhandlingsreformen. Samarbeidsavtaler er inngått og det er opprettet samarbeidsutvalg på de fleste tjenesteområder. Vridning av innsatsen mot tidlig innsats og forebygging skjer gjennom satsingsområdene; hverdagsmestring, helhetlig pasientforløp, frisklivssentral, lærings- og mestringstiltak og velferdsteknologi. Elektroniske meldinger mellom sykehus og kommunale enheter er tatt i bruk. Det er opprettet ti kommunale akutte døgnplasser.

Mål: Nullvekst innen medfinansiering og betaling for utskrivningsklare pasienter ved St. Olavs Hospital

Resultat: Aktiviteten ved St. Olavs Hospital som var omfattet av kommunal medfinansiering økte i 2014. Det var flere utskrivningsklare pasienter i 2014 sammenlignet med 2013. Målet ble ikke nådd. I 2014 betalte vi 27,3 mill kroner for utskrivningsklare somatiske pasienter.

Mål: Som et ledd i etablering av ny helsevakt er ny vaksentral etablert i midlertidige lokaler innen utgangen av 2014

Resultat: Etablering av ny vaksentral ble utsatt til høsten 2015, fordi arbeidet med anskaffelsen av nytt systemverktøy ble forsinket.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Folkehelsesatsing er godt integrert i tjenesteområdene

Resultat: Alle enheter har folkehelsemål i lederavtalen. Innsatsen varierer mellom tjenesteområdene. Vi er på vei mot å integrere folkehelsesatsningen, men det gjenstår mye arbeid før vi er i mål. Folkehelsearbeid er et langsiktig og møysommelig arbeid som handler mye om holdningsendringer og omprioriteringer.

Mål: Helsefremmende tiltak og målrettede arbeidsformer kan dokumenteres i alle enheter

Resultat: Målet er nådd, da alle enheter dokumenterer helsefremmende tiltak og målrettede arbeidsformer.

Mål: Frisklivssentral og lærings- og mestringstilbud gir tilbud til 15 prosent flere brukere

Resultat: Målet er nådd da 286 personer har hatt kontakt med frisklivssentral og lærings- og mestringstilbud (221 personer i 2013). Det tilsvarer en økning på nærmere 30 prosent.

Mål: Alle sykehjem er sertifisert, eller i gang med sertifisering, som livsgledesykehjem

Resultat: Målet er nådd, da ti sykehjem er sertifisert som Livsgledesykehjem og alle de resterende 17 sykehjemmene er godt i gang med forberedelse til sertifisering.

Mål: Prosjekt Livsglede for hjemmeboende eldre som modell er prøvd ut i en bydel

Resultat: Prosjektet Livsglede for eldre har benyttet flere ulike rekrutteringsmetoder for å nå / rekruttere aktuelle eldre for "testing". Flere ulike modeller er utprøvd som eksempel:

- Innledende samarbeid med ansatt i prosjekt "Hverdagsrehabilitering" og Ergoterapitjenesten.
- Videregående skoleelever inn som frivillige i testaktiviteter (del av fag).
- Rekruttering av ressurssterke frivillige i ansvarsroller.
- Involvering av 16 politistudenter som Livsgledehandyman.
- Fire ulike testaktiviteter med eldre og frivillige.
- Næringsliv inn i planlegging av mediestrategi.
- Transportkonsepter for bærekraftig modell (Trønderenergi som medspiller).
- Digital plattform, basert på eksisterende løsninger, og med senior-IKT som samarbeidspartnere.

Hjemmetjenestene Nidelven og Byåsen har egen livsgledegruppe med fokus på å utvikle ideer og systemer for hvordan eldre skal rekrutteres til aktiviteter. I 2014 har i underkant av 30 eldre deltatt i test "Inn-på-tunet".

PERIODEMÅL 2014-2017:

Kvalitets- og kompetanseutviklingsprogrammet er implementert og etablert som arbeidsform i alle enheter

Resultat: Vi er på god vei til å nå målet, da 95 prosent av enhetene har rapportert om at kvalitets- og kompetanseutviklingsprogrammet er implementert og etablert som arbeidsform.

Mål: Andelen medarbeidere med høskoleutdanning i hjemmetjenester og institusjoner er økt

Resultat: Målet ble nådd, da andelen medarbeidere med høskoleutdanning i hjemmetjenester og institusjoner er økt fra 39 til 41 prosent fra siste kvartal 2013 til siste kvartal 2014.

Mål: Andelen medarbeidere uten helsefaglig utdanning er redusert

Resultat: Målet ble nådd, da andelen medarbeidere uten helsefaglig utdanning i hjemmetjenester og institusjoner er redusert fra 10 til 9 prosent fra siste kvartal 2013 til siste kvartal 2014.

Mål: Minimum ti nye heltidsstillinger i hjemmetjenestene

Resultat: Målet ble nådd, da det ble opprettet ti nye heltidsstillinger i hjemmetjenesten.

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for pleie- og omsorgstjenester. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS-kommunene, unntatt Oslo.

	Trondheim	ASSS
Andel årsverk i brukerrettede tjenester m/ fagutdanning, prosent	82,0	74,0
Plasser i sykehjem i andel av befolkning over 80 år, prosent	21,0	19,0
Legetimer pr. uke pr. beboer i sykehjem	0,43	0,65
Andel plasser i enerom i pleie- og omsorgsinstitusjoner, prosent	93,0	94,0
Gjennomsnittlig listelengde hos fastleger - antall innbyggere	1249	1297

FLYKTINGER OG INNVAENDRERE

FLYKTNINGER OG INNVANDRERE

Vi har nådd bystyrets vedtak om å bosette 250 flyktninger da det ble bosatt 340 (269) flyktninger i 2014. Vi er på god vei til å nå målet om bosetting av flere flyktninger i det private boligmarkedet og gjennomføring av kontrollert selvbosetting. Målet for 2014 var 30 prosent selvbosetting, mens resultatet ble 38 prosent.

Mål og resultat

PERIODEMÅ 2014-2017L:

Innen utgangen av planperioden bosettes flyktninger fra asylmottak som hovedregel i det private boligmarkedet. Unntaket er overføringsflyktninger og flyktninger fra mottak med helseproblemer

Resultat: Trondheim kommune har oppnådd bystyrets mål om bosetting av flyktninger i 2014. Kommunen bosatte i alt 340 flyktninger. Av de som kom fra asylmottak, ble 38 prosent bosatt i det private boligmarkedet i Trondheim.

Bosettingen var fordelt slik:

Antall overføringsflyktninger	101
Antall personer bosatt fra mottak	177
Antall familiegjenforente	41
Antall enslige mindreårige	21

Flyktningers nasjonaliteter:

Opprinnelsesland	Antall personer
Syria	103
Eritrea	99
Somalia	41
Afghanistan	31
Iran	18
Sudan	16
Etiopia	9
Libya	8
Andre land	15

Mål: Trondheim kommune bosetter 250 flyktninger hvorav 18 enslige mindreårige

Resultat: Målet ble nådd da det ble bosatt 340 flyktninger, hvorav 21 enslige mindreårige. Bosettingsavtalen med Integrerings- og mangfoldsdirektoratet ble innfridd.

Mål: Minst 30 prosent av all bosetting fra asylmottak skjer i det private boligmarkedet

Resultat: Målet ble nådd da 38 prosent av totalt 177 personer fra asylmottak ble bosatt i det private boligmarkedet. Dette gjelder både de som fikk bistand for å bosette seg i det private boligmarkedet og personer som kom via ordningen kontrollert selvbosetting.

Mål: Kommunale utleieboliger benyttes til bosetting av overføringsflyktninger og personer fra asylmottak med helseproblemer

Resultat: Målet ble nådd. Kommunale utleieboliger ble tildelt overføringsflyktninger og personer med behov for ekstra oppfølging og andre som ikke hadde mulighet til å bosette seg i det private boligmarkedet.

KULTUR

KULTUR

Satsing på kultur, idrett, næring og kunnskap er viktig for byen og regionen. Norsk kulturindeks 2014 fra Telemarksforskning viser at Trondheim, som året før, rangeres som landets sjettede beste kulturkommune. I 2014 ble det nyrestaurerte Steinmeyerorgelet innviet, og Trondheim befestet sin posisjon som orgel- og kirkemusikkby. Det ble bestemt at Kunsthall Trondheim skal lokaliseres i den gamle hovedbrannstasjonen i sentrum, og tilskudd til driften er sikret fra kommunen og fylket. I bydelene har etablering av musikkbin-ger og utvikling av bibliotekene som arena for kulturformidling, styrket kulturtilbudet til befolkningen.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
+ 0,12 mill kr	0,05 %

Årsregnskapet 2014 for kultur- og kirkeområdet viser at det er brukt 0,12 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 0,05 prosent av et budsjett på 268,4 millioner kroner. Det er god økonomistyring på området.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheim skal bli en mer attraktiv kunst- og kulturby

Mål: Kommunedelplan for kunst og kultur er vedtatt

Resultat: Målet er ikke nådd. Planen vil bli ferdigstilt i løpet av første halvår 2015.

Mål: Bruk av ny teknologi har gjort offentlig kunst i Trondheim mer tilgjengelig for befolkningen

Resultat: Målet er nådd. I appen TRD – Trondheim City guide kan man se og få informasjon om kunstverk som er plassert i institusjoner og offentlige rom i Trondheim. Det nyopprettede nettstedet Kunst i Trondheim gjør kunst i offentlig rom mer tilgjengelig for publikum. Nettstedet inneholder informasjon om hvert enkelt kunstverk, og i tillegg er alle kunstverkene markert på et oversiktskart. QR-koding av alle kunstverk er ikke gjennomført i 2014.

Mål: Etablering av kulturkortordning er utredet

Resultat: Målet er ikke nådd, men Intensjonen med kulturkort ivaretas gjennom Trondheimskortet i regi av Visit Trondheim. Dette lanseres sommeren 2015.

Mål: Bibliotekets funksjon som arena for debatt og kulturformidling er styrket

Resultat: Målet er nådd. Hovedbiblioteket og bydelsbibliotekene er opprustet. Kompetanseutviklings-tiltak for bibliotekets ansatte er gjennomført. Biblioteket har igangsatt et prosjekt for å utvikle arenaer for scene-, forfattertreff- og debattfunksjon.

Mål: Nytt datasystem for tilskuddsbehandling har gjort det enklere å søke om tilskudd, og behandlingstiden har gått ned

Resultat: Målet er ikke nådd. Tilskuddsbasen ble levert fra eksternt leverandør i desember 2014, og tas i bruk i løpet av våren 2015.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Arenaer for kunst- og kulturlivet skal videreutvikles i tråd med kommunedelplan for kulturarenaer

Mål: Lokaler for kunsthall er valgt, og finansiering av etablering og drift er avklart

Resultat: Målet er nådd. Kunsthallen etableres i gamle Sentrum brannstasjon, og Kunsthallen er etablert som aksjeselskap med Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trondheim kommune som eiere. Tilskudd til investeringer er vedtatt i Trondheim kommune og i Norsk Kulturråd. Trondheim kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune har gjort vedtak om tilskudd til drift. Det forutsettes at staten bidrar med tilskudd til drift fra og med 2016.

Mål: Nytt datasystem for utlån av kommunale lokaler er etablert

Resultat: Målet er delvis nådd. Første versjon av *Bookingbasen* ble levert i august 2014. Bookingbasen lanseres i mars 2015.

Mål: Fire nye øvingscontainere for band er etablert

Resultat: Målet er nådd. Fire fullt utstyrte øvingscontainere er etablert. Containerne er plassert på Ranheim (Folkets hus), Selsbakk skole, Rosenborg skole og Tonstad skole.

Mål: Framtidig produksjons-/visningsarena for teater er avklart

Resultat: Målet er ikke nådd. Det arbeides videre med budsjettmessig avklaring for planen om å flytte Teaterhuset Avant Garden til Rosendal Teater.

Mål: Kultursenter på Saupstad/Kolstad er utredet

Resultat: Målet er nådd. Rådmannen er bedt om å utrede muligheten for å legge kultursenterfunksjonen på Saupstad/Kolstad til eksisterende offentlige bygg. Ny sak fremmes våren 2015.

Mål: Planlegging av kultursenter på Risvollan er igangsatt

Resultat: Målet er nådd. Rådmannen er bedt om å utrede muligheten for å legge kultursenterfunksjonen på Risvollan til eksisterende offentlige bygg. Ny sak fremmes våren 2015.

Mål: Bydelsbibliotek, kulturskolesenter og fritidsklubb i Østbyen er utredet

Resultat: Målet er delvis nådd. Bydelsbibliotek, kulturskolesenter og fritidsklubb i Østbyen er utredet. Rådmannen arbeider videre med å etablere bydelsbibliotek og fritidsklubb på Ranheim, og et bydelsbibliotek i en fremtidig ungdomsskole på Lilleby. Arbeidet fortsetter i 2015.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bedre tilbud til befolkningen om egenaktivitet og opplevelser

Mål: Nye målgrupper hos barn og ungdom er nådd gjennom prosjektet *Multimedieteknologi*

Resultat: Målet er ikke nådd. Prosjektet ble gjennomført, men flesteparten av de som benyttet seg av tilbudet var allerede brukere av ISAK. Tilbudet reduseres fra og med 2015.

Mål: Ny bruk av uteplassen på ISAK er utredet

Resultat: Målet er nådd. Forslag til ny utforming av uteplassen på ISAK er utredet i samråd med brukerne.

Mål: Tilbudet om helgeaktiviteter for ungdom har økt

Resultat: Målet er delvis nådd. Trondheim Kulturnettverk administrerer tilskuddsordningen for helgeåpne fritidstiltak/åpen hall for ungdom. Totalrammen er på 1 million kroner per år. Rapporten fra Trondheim Kulturnettverk viser en viss økning av helgetilbudet.

Mål: Det interkommunale samarbeidet om seniorkultur er styrket

Resultat: Målet er nådd. Samarbeidet med kommuner i Nord- og Sør-Trøndelag er styrket gjennom gratis turneer og samlinger. Kulturenheten har gjennomført flere samlinger for deltagende kommuner.

Mål: Prosjektet *Dørstokkmila* er utvidet til flere hjemmetjenestesoner

Resultat: *Dørstokkmila* ble avsluttet i 2014 fordi tilsvarende tilbud allerede arrangeres i regi av *Livsglede for eldre*.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheims posisjon som senter for kirke, religionsdialog og økumenikk og som pilegrimsby er befestet

Mål: Restaureringen av Steinmeyerorgelet har styrket Trondheim som kirkemusikkby

Resultat: Målet er nådd.

Restaureringen av Steinmeyerorgelet er fullført, og orgelet ble tatt i bruk 17. mai 2014. Orgelet var sentralt i den nasjonale markeringen av grunnlovsjubileet. Med et av Europas største konsertorgler har Trondheim befestet sin posisjon som orgel- og kirkemusikkby.

Mål: Satsingen på pilegrimsområdet har gitt økning i antall vandrerere og besøkende

Resultat: Målet er nådd. Antall Olavs brev, og registrerte pilgrimer til Nidaros Pilegrimsgård har økt med henholdsvis 77 og 44 prosent.

Utsmykkingsordningen

Det ble bevilget 12,9 millioner til kommunens utsmykkingsordning i 2014. I alt ble det gjennomført 35 utsmykkingsprosjekter fordelt på 12 uteromsprosjekt. Prosjektene ble utført på følgende arenaer: Sju barnehager, sju skoler, fire helse- og velferdssentre og fire bygg/anlegg av annen type.

Stipender og priser

Ramallahstipendet er på 50 000 kroner, og ble i 2014 tildelt musiker Hildegunn Øiseth.

Trondheim kommunens kulturpris deles ut til to aktører som har utmerket seg innen kulturlivet foregående år. Prisen er på 25 000 kroner, og i tillegg får prisvinnerne statuetten Go'dagen av Tone Thiis Schjetne. I 2014 gikk kulturprisene til Rasmus Rohde og Sporveishistorisk forening.

Trondheim kommunes kulturstipend er på 25 000 kroner, og gikk i 2014 til åtte søkere innen musikk, scenekunst, litteratur og visuelle uttrykk. De åtte mottakerne var Lisa Baudouin Lie, Cathrine Ruud, Rune F. Hjemås, Emilie Birkenes Thun, Astrid Findreng, Bergmund Waal Skaslien, Siri Langøigjelten og Kim Ramberghaug

Trondheim kommunes kulturlegat er på 50 000 kroner, og ble tildelt kunsthåndverker Brit Dyrnes.

Kulturfondet

Kulturfondet gikk til delfinansiering av ulike prosjekt og arrangement innen kultur, kulturnæring og idrett, og i alt ble 15 søknader innvilget tilskudd. Sju av disse var engangstilskudd, de øvrige flerårige tilskudd (inntil tre års varighet). Avsetningen fra kulturfondet har variert mellom fire millioner kroner i 2008 til 3,2 millioner kroner i 2014, og er et godt men ustabilt verktøy for å utvikle Trondheim som kultur- og idrettsby.

Tilskudd fra kulturfondet i 2014

Søker	Prosjekt	Tilskudd
Senter for tidligmusikk	Senter for tidligmusikk	200.000
Jødisk museum	Utvikling av samlingsforvaltning	200.000
Wing orientering	NM sprint-orientering	100.000
Teater Avant Garden	Jubileumsbok	160.000
Trondheim Kultur & Næring AS	Forprosjekt, ny barnefestival	200.000
Rådmannen	Markeringer av Trondheim og pilegrimsledene i Rouen	300.000
NMF	Landsfestivalen for musikkorps	300.000
Brynhild Bye-Tiller	Kunstprosjekt Ramallah-Trondheim	150.000
Vitensenteret	Planetarium	300.000
Norway events	Toppidrettsveka	200.000
Rådet for folkemusikk og folkedans	Interaktiv danseformidling	166.000
Granåsen aktivum AS	COC-renn i Granåsen	100.000
Trondheim kunstmuseum	Publikumsutvikling TKM Gråmølna	284.000
Knut Lauritzen storband (KLSB)	Rekrutteringsprosjekt, unge talenter (Storband som regional motor)	200.000
Trondheim Kultur & Næring AS	Jubajuba barnefestival	300.000
SUM		3 160 000

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for kultur og trossamfunn. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene.

	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter for kultursektoren per innbygger	2091	2343
Netto driftsutgifter til folkebibliotek per innbygger	221	257
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge per innbygger 6-18 år	1974	1425
Netto driftsutgifter til muséer per innbygger	54	79
Netto driftsutgifter til kunstformidling per innbygger	310	273
Netto driftsutgifter til Den Norske Kirke per innbygger	370	398
Netto driftsutgifter til kirkegårder, gravlunder og krematorier per innbygger	122	109
Netto driftutgifter til andre tros- og livssynssamfunn per innbygger	54	83
Medlem av Den norske kirke i prosent av antall innbyggere	75	70

Samlet ressursbruk for kultur er lavere enn gjennomsnittet i ASSS-kommunene og tredje lavest av ASSS-kommunene. Samlet ressursbruk for kirke og kirkegårder er like under gjennomsnittet i ASSS-kommunene. Kostratallene for 2014 viser at Trondheim kommunes netto utgifter til aktivitetstilbud for barn og unge ligger over gjennomsnitt for ASSS-kommunene, mens ressursbruken på andre delområder er lavere. Det som ikke kommer fram av Kostra-tallene er at Pirbadet i Trondheim drar fordel av etrente- og avdragsfrie lån til Trondheim kommune. Dette utgjør en støtte til institusjonene som tilsvarer om lag kr.30 per innbygger.

Vi har ikke oversikt over om/hvor mye de andre ASSS-kommunene gir lignende institusjoner i rente- og avdragsfrie lån.

IDRETT OG FRILUFTSLIV

IDRETT OG FRILUFTSLIV

Flere nye idrettsanlegg er etablert i løpet av 2014. Det er bygget fem nye kunstgressbaner, to nye idretts-haller (Heimdalshallen og Byneshallen), ny hurtigløpsbane for skøyter på Leangen, ny rulleskiløype og skiskytterstadion i Granåsen, anlegg for bueskyting på Saupstad og anlegg for bryting i helse- og velferds-bygget på Lade. I tillegg er flere anlegg nær ferdigstilling. I løpet av 2014 er flere turstier, skiløyper og stier i marka oppgradert. Det er utarbeidet plan for oppgradering av badeplassene, og oppgraderingen vil skje i perioden 2015-18.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
+ 9,7 mill kr	9,1 %

Årsregnskapet 2014 for enhet for idrett og friluftsliv viser at det er brukt 9,7 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 9,1 prosent av et netto driftsbudsjett på 106,6 millioner kroner. Mindreforbruket består i sin helhet av prosjekt som ikke er gjennomført og delvis gjennomførte prosjekter. Siste del av disse utgiftene vil komme i 2015.

Enhet for idrett og friluftsliv yter økonomisk tilskudd til idretten, både i form av anleggsdrift, aktivitet og idrettstipend. I 2014 fikk 124 lag og foreninger overført i overkant av 32 millioner kroner i ulike former for støtte, og det ble brukt om lag 57 millioner kroner til drift av kommunens anlegg for idrett og friluftsliv.

Mål og resultater

PERIODEMÅL: 2014-2017

Idrettsaktiviteten både innendørs og utendørs er økt

Mål: Antallet halltimer for idretten er økt med 1400

Resultat: Målet er nådd. I august 2014 ble Heimdalshallen og Byneshallen åpnet, og dette har gitt idretten økt halltid.

Mål: Antallet kunstgressbaner er økt med 8

Resultat: Målet er delvis nådd. Det er bygget fem nye kunstgressbaner i 2014; Nidelv, Eberg, Byneset og to baner på Lade.

Mål: Bassengkapasiteten er økt

Resultat: Målet er ikke nådd. Det jobbes fortsatt med følgende:

- Bedre kapasitet i Husebybadet
- Nytt opplæringsbasseng i Pirbadet
- Nytt bydelsbasseng i Trondheim øst

Mål: Helhetlig plan for Granåsen er ferdigstilt

Resultat: Målet er ikke nådd. Arbeidet samordnes med planer for VM-søknad. I Granåsen er rulleskiløypa (trinn I) og ny skiskytterstadion ferdigstilt i 2014.

Mål: Mulighetsanalyser for Leangen, Dalgård og Lade er ferdigstilt

Resultat: Målet er delvis nådd. Mulighetsanalysene for Dalgård og Lade er gjennomført i 2014. Mulighetsanalysen for Leangen ble ikke ferdigstilt i 2014.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Mulighetene til friluftsliv er forbedret

Mål: Plan for utviklingen av badeplassene ved sjøen og i marka er utarbeidet

Resultat: Målet er nådd. Plan for utvikling av badeplassene i økonomiperioden 2015-2018 ble vedtatt i formannskapet i november 2014.

Mål: Plan for bruk av Leirsjøvassdraget til friluftsmål er utarbeidet

Resultat: Målet er ikke nådd. Planen inngår som del av Plan for idrett og friluftsliv (del II), som skal ferdigstilles i 2016.

Mål: Alle innbyggerne i Trondheim har en turveg eller grøntområde innen 500 m fra egen bolig

Resultat: Målet er ikke nådd. Målet inkluderes i *Plan for idrett og friluftsliv (del I)*, som skal ferdigstilles i 2016.

Mål: Økt kapasitet og kvalitet på stier og løyper

Resultat: Målet er nådd.
Utbedring av løypene og stier i Strindamarka og Bymarka er gjennomført. Det er etablert ny sti fra Smidalen til Nidelvstien.

Mål: Tilgangen til Strindamarka fra boligområdene i østbyen er forbedret

Resultat: Målet er ikke nådd. Reguleringsplan Blakli - lysløypa er ikke fulgt opp med erverv av grunn. Reguleringsplan for Tomset og reguleringsplan for Lia pukkverk er ikke ferdigstilt.

Mål: Plan for kulturminner som del av opplevelsesbasert friluftsliv i Bymarka er utarbeidet

Resultat: Målet er ikke nådd. Plan for kulturminner som del av opplevelsesbasert friluftsliv i Bymarka er ikke utarbeidet. Det jobbes videre med dette i 2015.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Frivillig sektor deltar i drift og skjøtsel av idretts- og friluftsområder

Mål: Frivillighetsmidlene har gitt økt engasjement blant frivillige og økt kvalitet på friområder i nærmiljøene

Resultat: Målet er nådd. Støttemidler for frivillighetstiltak i friområder i 2014 var på 232 500 kroner. I alt fikk seks lag og organisasjoner støtte.

Mål: Plan for frivillighetens medvirkning i idretts- og friluftslivsarbeidet er utarbeidet

Resultat: Målet er ikke nådd. Plan for videreutvikling av frivillighetens medvirkning i arbeidet med idrett og friluftsliv er ikke utarbeidet. Rådmannen tar sikte på å ferdigstille planen i løpet av 2015.

Mål: Aktivitetsstokken har bidratt til økt fysisk aktivitet for eldre

Resultat: Målet er nådd. Tidligere *Aktivitetsstokken*, nåværende *Trimstokken*, ble overført til *Sjetne Frivilligsentral* i 2014. Rapport fra frivilligsentralen viser at det er igangsatt flere nye tilbud, og at aktiviteten for eldre har økt.

Idrettsstipend

Trondheim kommune deler hvert år ut idrettsstipend til to gutter og to jenter i alderen 15–22 år. Stipendet er på kr. 50 000,- kroner pr. utøver, og mottaker skal være medlem i et idrettslag eller en organisasjon i Trondheim. I 2014 ble følgende tildelt idrettsstipend:

- Odin By Farstad, skøyter
- Johannes Høsflot Klæbo, langrenn
- Marte Nygård Pedersen, håndball
- Trude Nonstad Fornes, langrenn

Nøkkeltall

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for idrett. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene.

	Trondheim	ASSS
Netto driftsutgifter til kommunale idrettsbygg per innbygger, konsern	438	688
Netto driftsutgifter til idrett per innbygger, konsern	352	190

NÆRING OG SAMFUNN

NÆRING OG SAMFUNN

Det er i 2014 jobbet intensivt med hele bredden i campusarbeidet med fokus på rask realisering av de ulike prosjektene. Studentsamskipnaden fikk statstilskudd til 174 enheter, og dette bidro til fullfinansiering av Lerkendal Studentby. Organiseringen av studieby samarbeidet i byen er utredet, og det er besluttet å gjennomføre en reorganisering under visjonen Nordens beste studieby. Trondheim kommune har bidratt til at Trondheim Makers er etablert og det er etablert ny flyrute til Barcelona. Det er gjennom året jobbet for å få lagt internasjonale konferanser og større arrangement til byen. Årets døråpner ble gjennomført for første gang, og i 2014 var Trondheim vertskap for i alt fire større internasjonale konferanser. Det ble besluttet at UEFA Super Cup-finalen skal arrangeres i Trondheim i 2016 og at Håndball-EM for både herrer og damer skal spilles i Trondheim i 2020. I tillegg besluttet Norges Skiforbunds ting at Trondheim er Norges neste søkerby for å arrangere ski-VM i nordiske grener.

Økonomi

Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjett
+ 0,7 mill kr	6,3 %

Årsregnskapet 2014 for næring og samfunn viser at det er brukt 0,7 millioner kroner mindre enn budsjettet. Dette utgjør 6,3 prosent av et budsjett på 11,1 millioner kroner. Mindreforbruket skyldes i hovedsak mindre utgifter i arbeidet med campusprosjektet.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Større gjennomslag for byens og regionens interesser hos sentrale myndigheter og beslutningstakere ut fra mål og strategier i overordnede planer

- Mål:** HiSTs nye helse- og sosialbygg har fått oppstartsbevilgning over Statsbudsjettet
Resultat: Målet er ikke nådd. Statsbygg har ervervet tomt men må ha politisk beslutning og bevilgning for å sette i gang med prosjektet. Prosjektet ble imidlertid ikke prioritert i Statsbudsjettet i 2014.
- Mål:** NTNUs utbyggingsprosjekt for European Strategy Forum on Research Infrastructures har fått oppstartsbevilgning over Statsbudsjettet
Resultat: Målet er nådd. 100 millioner ble gitt til NTNU i tilleggsproposisjonen til statsbudsjettet for 2014.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bedre samordning og forankring av det internasjonale arbeidet i kommunen og i bysamfunnet

Mål: Minst én ny internasjonal direkte flyrute fra Værnes er etablert

Resultat: Målet er nådd. I 2014 er det arbeidet for og besluttet ny rute med ukentlige avganger mellom Trondheim og Barcelona med oppstart 2015.

Mål: En ny større internasjonal konferanse er lagt til Trondheim på fast eller ambulerende basis

Resultat: Målet er nådd. Fire ambulerende konferanser er lagt til Trondheim i 2014: 20th Annual International Sustainable Development Research Conference, 3rd Virtual Physiological Human Conference, 14th International Conference on Aluminium Alloys og 20th European Conference on Fracture.

Mål: Servicesenter for internasjonal arbeidskraft er etablert

Resultat: Målet er ikke nådd. Prosjektet er bredt forankret og det er politisk ønske om realisering. Prosjektgruppen består av politiet, Skatteetaten, Arbeidstilsynet, NTNU, Næringsforeningen i Trondheimsregionen og Trondheim kommune, og det er mål om realisering i løpet av 2015.

Mål: Antallet internasjonale etableringer i Trondheim er økt

Resultat: Målet er delvis nådd. Internasjonale etableringer har skjedd gjennom helt eller delvis oppkjøp av bedrifter.

PERIODEMÅL 201-2017:

Realisere vekst i byen og regionen gjennom forsterket samhandling mellom FoU, næringsliv og kommunene i Trondheimsregionen

Mål: Trondheimsregionen er den regionen hvor det er lettest å få hjelp til å starte og utvikle bedrifter.

Resultat: Målet delvis nådd. Kommunens etablererveiledning har ingen reklamasjoner fra brukerne, og tilgjengeligheten og responstiden blir vurdert som svært tilfredsstillende. I alt tilbyr fire organisasjoner arbeidsfelleskap og assistanse, og disse representerer et bredt fagspekter.

Mål: Innovasjonssenteret er videreutviklet fra konsept til konkret prosjekt

Resultat: Målet er ikke nådd. Det er arbeidet aktivt med både program og tomtealternativer i 2014, og prosessen har kommet et godt stykke lenger. Det er SIVA som leder prosessen.

Mål: Det er lagt til rette for at næringslivet i større grad bruker student- og forskerressurser i sitt utviklingsarbeid

Resultat: Målet er delvis nådd. NTNU Bridge har lagt til rette for gode koblinger mellom studenter og næringsliv/offentlige aktører i forhold til studentoppgaver. Trondheimsregionen har dessuten gjennom prosjektet *Forsker ut i bedrift* gitt SINTEF et oppdrag om å koble forsker- og konsulentkompetanse opp mot relevante bedrifter i regionen.

PERIODEMÅL 2014-2017:

En campus- og byutvikling som styrker teknologi- og kunnskapsbyen

Mål: Framtidig campusløsning for NTNU er avklart

Resultat: Målet er delvis nådd. Konseptvalgutredningen fra januar 2014 anbefaler samling, og det samme gjorde NTNUs visjonsrapport. Anbefalingen fikk full tilslutning i NTNUs styre. Det er forventet beslutning fra regjeringens side i løpet av 2015.

Mål: Prosjekt for tiltak i Elgeseter gate er ferdig utarbeidet

Resultat: Målet er delvis nådd. Prosjektet har redusert antall alternativer, og det er gjennomført bred høring og involvering. Det er forventet beslutning i løpet av 2015.

Mål: Finansieringsplan for Studentersamfundets nybygg på Fængselstomta er utarbeidet

Resultat: Målet er ikke nådd. Det er etablert Nybyggkomité på Studentersamfundet, og de har god dialog med Trondheim kommune og NTNU.

Mål: Nytt psykiatribygg på Øya er avklart

Resultat: Målet er ikke nådd. NTNU og St. Olavs Hospital har gjennomført et felles idefaseprosjekt.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheim er styrket som attraktiv by å studere og forske i

Mål: Tomt for nytt studentidrettsbygg er avklart

Resultat: Målet er ikke nådd. Det ble arbeidet med et konsept i samarbeid med Trondheim kino på Prinsen, men styret i Trondheim kino avslo konseptforslaget. Konseptet bearbejdes samtidig som andre alternativer vurderes.

Mål: Tilgangen på studentboliger er økt

Resultat: Målet er nådd. Studentsamskipnaden fikk i 2014 statstilskudd til 174 enheter. Dette fullfinansjerte Lerkendal studentby. Prosjektet på Moholt er utarbejdet i 2014 med byggestart i 2015.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Øke antall lønnsomme bedrifter og sysselsatte innenfor kulturnæringer i Trondheim

Mål: Trondheim kommune har etablert et nyskappingsbarometer for kreative næringer

Resultat: Målet er ikke nådd. Barometeret blir utviklet i takt med mengden nye bedrifter i kreative næringer. Versjon 1 av barometeret vil rapporteres senere i planperioden.

Mål: Det er etablert minst ett nytt bedriftsnettverk og/ eller arbeidsfellesskap for kreative næringer

Resultat: Målet er nådd. Trondheim kommune har bidratt til etablering av bedriftsnettverket Trondheim Makers, som skal gjennomføre aktiviteter i forhold til entreprenørskap blant barn og unge. Trondheim Makers retter seg mot utdanningsinstitusjoner fra grunnskole- til universitetsnivå, og i august 2014 var de vertskap for verdens største oppfinnerfestival, Maker Faire.

PLAN- OG BYGNINGSTJENESTER

PLAN- OG BYGNINGSTJENESTER

Mål og politiske bestillinger for 2014 er i stor grad oppnådd. Kommuneplanens arealdel 2012-2024 (KPA) ble endelig vedtatt i 2014. Kommuneplanmelding om byutvikling har vært gjenstand for en bred prosess med framtidseminar og en rekke møter. Meldinga er endret i tråd med politisk vedtak 14.10.2014 med fokus på langsiktig vern av jordbruksareal og økologiske forbindelser.

Kommunedelplan for Nyhavna er vedtatt lagt ut til offentlig ettersyn, mens kommunedelplan for Lade-Leangen er utsatt på grunn av innsigelser. Masterplan for Urban Campus er ferdigstilt, og kommunedelplan for Dragvoll er under utarbeidelse.

Det er utarbeidet reguleringsplan for ett friområde, og lagt fram sak om tre lokaliseringer av parsellhager. Søknad om forlengelse av sikringsprosjektet for friområder, er utsatt.

Byromsstrategi for Midtbyen er blitt gitt prioritet, og arbeidsprogram for slutførelse ble framlagt. Forum Holzbau-Nordic ble gjennomført i samarbeid med NTNU, SINTEF, STFK og ble en stor suksess. Det ble laget en trefestival i Kjøpmannsgata med blant annet bygging av Tremeningen. Scenen på Torvet ble åpnet i desember, og det ble gjennomført prøveutgravinger. Selve gjennomføringen av nytt byrom på Torvet er utsatt på grunn av utredningsarbeid knyttet til p-kjeller.

Gjennom Miljøpakken har det vært jobbet mye med trafiksikkerhetstiltak. Sykkelstrategien er vedtatt, og sykkelveger er blitt gitt prioritet.

Ut over dette har bybaneutredning blitt påbegynt, Jernbaneverkets utredning av lokalisering av nytt logistikknutepunkt har blitt fulgt opp, og det har vært nært samarbeid med Trondheimsregionen om lokalisering av massedeponier og næringsområder. Reguleringsplan for bryggerekka i Kjøpmannsgata er igangsatt, og områderegulering for Granåsen har blitt gitt prioritet etter at søknadsprosessen for VM 2021 ble igangsatt. Kommunedelplan for Tiller ble slutført, områdeløft og utvikling på Saupstad/Kolstad er fulgt opp, og det har også vært stor aktivitet i utviklingen av Trondheim øst.

Framtidens byer ble avsluttet i 2014. Regjeringen har satt i gang et nytt prosjekt kalt Plansatsingen for store byer, der kommunen har søkt og fått tildelt midler til tre prosjekter – En blå tråd, Sykkelbriller og Kunnskapsaksen.

Innenfor bygningstjenester er resultatmålene for 2014 i all hovedsak oppnådd. Det har blitt arbeidet med å redusere restanselisten for innkomne ulovlighetssaker med 20 prosent. Dette målet er oppnådd da restanselisten i løpet av 2014 har blitt redusert med ca. 70 prosent. Det har vært høy tilsynsaktivitet i 2014, og målet for antall utførte tilsyn på fagområdet energibruk, er oppnådd med 30 avholdte stedlige tilsyn. For fagområdet universell utforming, er målet bare delvis oppnådd ved at det er avholdt 11 stedlige tilsyn som følge av en hensiktsmessighetsvurdering av hvordan tilsyn bør gjennomføres på dette området.

Innenfor kart- og oppmålingstjenestene er resultatmålene for 2014 i stor grad oppnådd. Webbaserte tjenester fra kommunens kart, eiendomsregister, planregister og sak/arkivløsning er tatt i bruk i en rekke løsninger, hvilket fremmer effektiv dataflyt og forenkler tilgangen til slik informasjon for saksbehandlere

og innbyggere. Store deler av kommunen er i 2014 ajourført med basis kartdata, bilder og detaljerte høydedata. Det er i tillegg etablert 3D-modeller slik at saksbehandlere og innbyggere ved selvbetjening kan gjøre enkle sol-, skygge-, flom- og siktanalyser. Tilgang til oppdaterte kart- og eiendomsdata er vesentlig når man skal utføre plan-, utrednings- og byggeoppgaver.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjettet
Plan- og bygningstjenester *	+3,8 millioner kroner	9,2 prosent

*Eksklusive selvkosttjenester

Kart og oppmålingskontoret fikk et resultat som var 1,6 millioner kroner bedre enn budsjettet i 2014. Overskuddet skyldes hovedsakelig merinntekter i forhold til budsjett.

Byplankontoret fikk på den rene bykasserettede aktiviteten et resultat som var 2,2 millioner kroner bedre enn budsjettet. Hovedårsaken til overskuddet var høyere inntekter enn budsjettet. Den kommunale delen av Miljøpakken hadde et mindreforbruk på 0,4 million kroner som også bidro til resultatet.

Selvkostfondet for byggesaksbehandling var ved inngangen av 2014 på 24,8 millioner kroner. For å redusere fondet ble gebyrene relatert til byggesak redusert med i snitt fem prosent i 2014. Området gikk dermed med et tilsiktet merforbruk på 8,9 millioner kroner som i tråd med regnskapsreglene er belastet områdets selvkostfond.

Selvkostområdet 1.del planbehandling fikk et mindreforbruk på 0,4 millioner kroner i 2014. Resultatet er godskrevet selvkostområdet til området.

Selvkostområdet delesaker etter matrikkelen fikk et overskudd på 1,1 millioner kroner. Beløpet er godskrevet områdets selvkostfond.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Fortetningspolitikken skal videreføres. Arbeidsintensiv virksomhet i sentrum og langs viktige kollektivåre skal lokaliseres for å redusere transportbehov. Det skal legges til rette for at Trondheim utvikles som en bærekraftig by

Resultat: Fortetningspolitikken er videreført i kommuneplanens arealdel 2012-2024, og ligger til grunn for all behandling av innsendte planer. Undersøkelser viser at arbeids- og besøksintensiv virksomhet lokaliseres til sentrum langs hovedåre for kollektivtransport i tråd med overordnede målsettinger. Det er høyt tverrfaglig fokus i kommunen for å legge til rette for at Trondheim utvikles som en bærekraftig by. Resultater viser en positiv utvikling der personbiltrafikken stagnerer og bruk av kollektivtransport, sykkel og gange øker.

Den nasjonale reisevaneundersøkelsen for 2013/2014 dokumenterer et trendbrudd i reisemiddelbruken i Trondheim. Dette er endringene siden 2009/2010: Ti prosent reduksjon i biltrafikken, 32 prosent vekst i kollektivbruken, 26 prosent mer sykling og fire prosent økning i gangtrafikken.

Mål: **Kommuneplanmelding om byutvikling er utarbeidet og kommunedelplan for Nyhavna og for Lade -Leangen er vedtatt. Masterplan for Urban Campus og forslag til kommunedelplan for Dragvoll er utarbeidet**

Resultat: Kommuneplanmelding om byutvikling ble endret i bygningsrådet 14. oktober 2014 (sak PS 0135/14). Kommunedelplan for Nyhavna ble vedtatt lagt ut til høring i bygningsrådet 16. desember 2014 (sak PS 0190/14). Kommunedelplan for Lade-Leangen er forsinket, på grunn av varsler om innsigelser som det arbeides med å avklare før sluttbehandling. Masterplan for Urban Campus ble behandlet i formannskapet 11. mars 2014 (sak PS 0049/14). Kommunedelplan for Dragvoll er påbegynt og planprogram ble vedtatt lagt ut på høring 4. mars 2014 (sak PS 0027/14).

PERIODEMÅL 2014-2017:

Sikre rekreasjonsområder og sammenhengende grønnstruktur mellom markaområdene, vassdragene og fjorden

Resultat: Eksisterende og framtidig grønnstruktur er sikret i kommuneplanens arealdel, unntatt for boligområdene som ble lagt inn etter sluttbehandling. Ved behandlingen av den endelige versjonen av kommuneplanens arealdel 2012-2024 24. april 2014 (PS 0059/14) ble det vedtatt at: "Hovedprinsipper for en god og helhetlig utvikling av Østbyen med hensyn til skolestruktur, lokalsenter, kommunikasjon, teknisk infrastruktur og grønnstruktur avklares på felt 35 og 38, Rotvoll og felt 46, Charlottenlund." Det arbeides med å sikre grønnstruktur gjennom områderegulering for de omtalte utbyggingsområdene på Rotvoll og Charlottenlund. Ut over det kontinuerlige arbeidet med å sikre grønnstruktur ved behandling av innsendte planer, erfarer rådmannen at arealer satt av til grønnstruktur og LNF-områder er under press fra ulike utbyggingsinteresser.

Mål: **To nye reguleringsplaner for friområder er utarbeidet, og det er søkt om forlengelse av sikringsprosjektet for friområder**

Resultat: Det har i 2014 vært jobbet med reguleringsplan for Øvre Iladalen som åpner for mer nærkontakt med selve bekken, men saken har ikke blitt lagt fram for politisk behandling. Det har vært lite framdrift i to reguleringsplaner for skiløyper på grunn av utfordringer med grunneiere. Det ses på alternative traseer. Det er ikke søkt om forlengelse av sikringsprosjektet. Det vurderes som hensiktsmessig å avvente dette til etter at grønnstruktur er behandlet ved neste rullering av Kommuneplanens arealdel.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bidra til å styrke Midtbyen som identitetsbærer for hele byens befolkning. Styrke Midtbyen som regionens viktigste handels- og kultursentrum, og legge til rette for gode og stabile bomiljø i sentrum. Opparbeide Torvet som storstue for byens befolkning

Resultat: Midtbyen har høy prioritet. Ny daglig leder for Midtbyen Management tiltrådte 1. januar 2014 og ny midtbykoordinator ble ansatt 1. august 2014. Det er skrevet flere kronikker, holdt mange foredrag og byvandring for en rekke besøkende og har vært jobbet bevisst med formidling. Kommunikasjonen med Næringsforeningen er blitt formalisert. Undersøkelser viser at flere folk bruker byens gågater, sykkelandelen er økende og at bussterminalen i Prinsen-krysset er en suksess.

Ifølge statistikk fra AtB har antall påstigende passasjerer på buss og trikk i Midtbyen i rushtid økt med 50 prosent fra 2010 til 2014. Over døgnet er veksten i Midtbyen 23 prosent siden 2010. De fire holdeplassene i den nye Prinsen-terminalen har ca 8 000 påstigende passasjerer på en vanlig hverdag. Tellingene på bruene viser 40 prosent flere syklistene og 25 prosent flere fotgjengere inn og ut av Midtbyen i perioden fra 2010 til 2014.

Gjennom prosjektet En Blå Tråd som er en del av plansatsingen for store byer i regi av Kommunal- og moderniseringsdepartementet, har kommunen bidratt aktivt med arrangement, workshops, midlertidige tiltak (Tremeningen) og utstillinger. Det har vært arrangert parallelt oppdrag for Ravnkloa og vært undersøkelser av byromsbruk sommeren 2014.

Det har vært jobbet målrettet med å undersøke rammevilkårene for å opprette en parkeringskjeller under Torvet når arkeologiske undersøkelser var påkrevd. Dette har medført at Torvet som byromsprosjekt er blitt forsinket.

Mål: **Byromsstrategi for Midtbyen foreligger, og det er foreslått prosjekt for enkle, rimelige tiltak, som gjør byrommene i Midtbyens nordøstre del mer attraktive. Være vertskap for den internasjonale trebyggkonferansen Forum Holzbau-Nordic i samarbeid med NTNU, SINTEF, Landbruksdepartementet, Riksantikvaren, Sør-Trøndelag fylkeskommune og Trefokus. Byggearbeider på Torvet er igangsatt med utgravninger i kulturlaget i regi Riksantikvaren**

Resultat: Byromsstrategi for Midtbyen ble presisert og ny framdrift vedtatt i i formannskapet 4. november 2014 (sak PS 0211/14)

Trondheim kommune var vertskap for den internasjonale trebyggkonferansen Forum Holzbau-Nordic 24.-28. september 2014 med besøk fra hele Europa. Trondheim kommune brukte anledningen til å sette søkelys på bryggerekka i Kjøpmannsgata, gjennom diverse arrangement og bygging av Tremeningen som blant annet fikk hedrende omtale i forbindelse med utdelingen av Byggeskikkprisen 2014.

Byggearbeidene på Torvet er igangsatt ved åpningen av scenen 12. desember 2014. Planprogram for parkeringskjeller under Torvet ble fastsatt i bygningsrådet 12. august 2014 (sak PS 104/14).

PERIODEMÅL 2014-2017:

Redusere antall ulykker i henhold til hovedmål i Trafikksikkerhetsplan for Trondheim kommune 2012-2016, vedtatt i bystyresak 20/13

Resultat: Utredning av ulykkespunkt viser at det i 2014 var registrert i alt 184 trafikkulykker med personskade i Trondheim. Tallene gikk ned fra 2013, da det var 198 ulykker (en reduksjon på ca 7 prosent). Kommunen har en målsetning om 30 prosent ulykkesreduksjon i planperioden 2012- 2016. Målet er ikke oppnådd, men utviklingen går i riktig retning.

Mål: **Tiltaksutredning for kjente ulykkespunkt og strekninger er utarbeidet. Sykkelvegstrategi er vedtatt. Sykkelvegsinspeksjoner er gjennomført**

Resultat: Trafikksikkerhetsplanen og handlingsprogrammet for Miljøpakken legges til grunn for beslutninger om trafikksikkerhetstiltak som prioriteres.

Sykkelstrategi og retningslinjer for planlegging av sykkelanlegg ble vedtatt i Bystyret 24.april 2014 (sak PS 0051/14)

Miljøpakkens handlingsprogram for planperioden 2014-17 har hovedfokus på deler av hovednettet som skal framstå som sammenhengende og godt å sykle på. I den sammenheng har en jobbet med å avklare rollen for en ruteansvarlig på hver enkelt av de rutene som er prioritert i handlingsprogrammet fram til 2017. Ruteansvarlig skal kartlegge status og utbedringsbehov på sin rute i samarbeid med partene i Miljøpakken. Fagkompetanse på drift og vedlikehold skal involveres i disse vurderingene. Mandatet på ruteansvarlig ble først vedtatt i Miljøpakkens arbeidsutvalg i februar 2015. Dette arbeidet ble påbegynt i 2014 og vil videreføres i 2015 og 2016 på de gjenstående prioriterte hovedrutene på sykkel

PERIODEMÅL 2014-2017:

Fram til 2017 skal byggesakstjenestene være organisert og bemannet på en slik måte at den økte byggeaktiviteten håndteres på en god måte

Resultat: Kommunen er i rute med å nå dette målet gjennom evaluering og justering av måten byggesøknadene håndteres på (fordeling, prioritering og saksbehandling).

Mål: **Hundre prosent stedlige tilsyn innenfor fagområdet universell utforming på nye publikumsbygg og arbeidsbygninger er gjennomført. 25 stedlige tilsyn i utvalgte byggesaker på fagområdet energi er gjennomført. Restanselisten for innkomne ulovlighetssaker er redusert med 20 prosent**

Resultat: Målet på antall utførte tilsyn på fagområdet energibruk er oppnådd med 30 avholdte stedlige tilsyn. For fagområdet universell utforming er målet bare delvis oppnådd ved at det er avholdt 11 stedlige tilsyn som følge av en hensiktsmessighetsvurdering av hvordan tilsyn bør gjennomføres på dette området. Målet om å redusere restanselisten for innkomne ulovlighetssaker er nådd, da restanselisten er redusert med ca. 70 prosent i løpet av 2014.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Trondheim kommune skal være en foregangskommune når det gjelder bruk av moderne teknologi for effektiv dataflyt og pålitelig tilgang til geografisk informasjon i saksbehandlingen og i dialog med innbyggerne

Resultat: Kommunen er i rute med å nå målet. Vi er pådriver for å ta i bruk ny teknologi innenfor fagområdet, og er foretrukket samarbeidspart i flere nasjonale utviklingsprosjekter.

Mål: **Økt gjenbruk av kart og geodata ved at de mest etterspurte temakartene er gjort tilgjengelig for alle i kommunens webkartløsning. Redusert antall befaringer i forbindelse med saksbehandling ved at relevant kart- og eiendomsinformasjon er gjort enkelt tilgjengelig på skjerm. Effektivisert innbyggerdialog i planprosessen ved mulighet for selvbetjening via kommunens digitale planregister, med direkte kobling mot sakssystemet**

Resultat: Målet om mest mulig gjenbruk av data og redusert behov for befaringer i felt er nådd ved at ajourførte flybilder, 3D-modeller og kart er gjort tilgjengelig for alle i webkartet. Målet om direkte kobling mellom kart, planregister og sakssystem er nådd. Det gjenstår noen avklaringer vedrørende informasjonssikkerhet samt noe funksjonalitet i kommunens sakssystem, før selvbetjeningsløsninger kan åpnes for publikum.

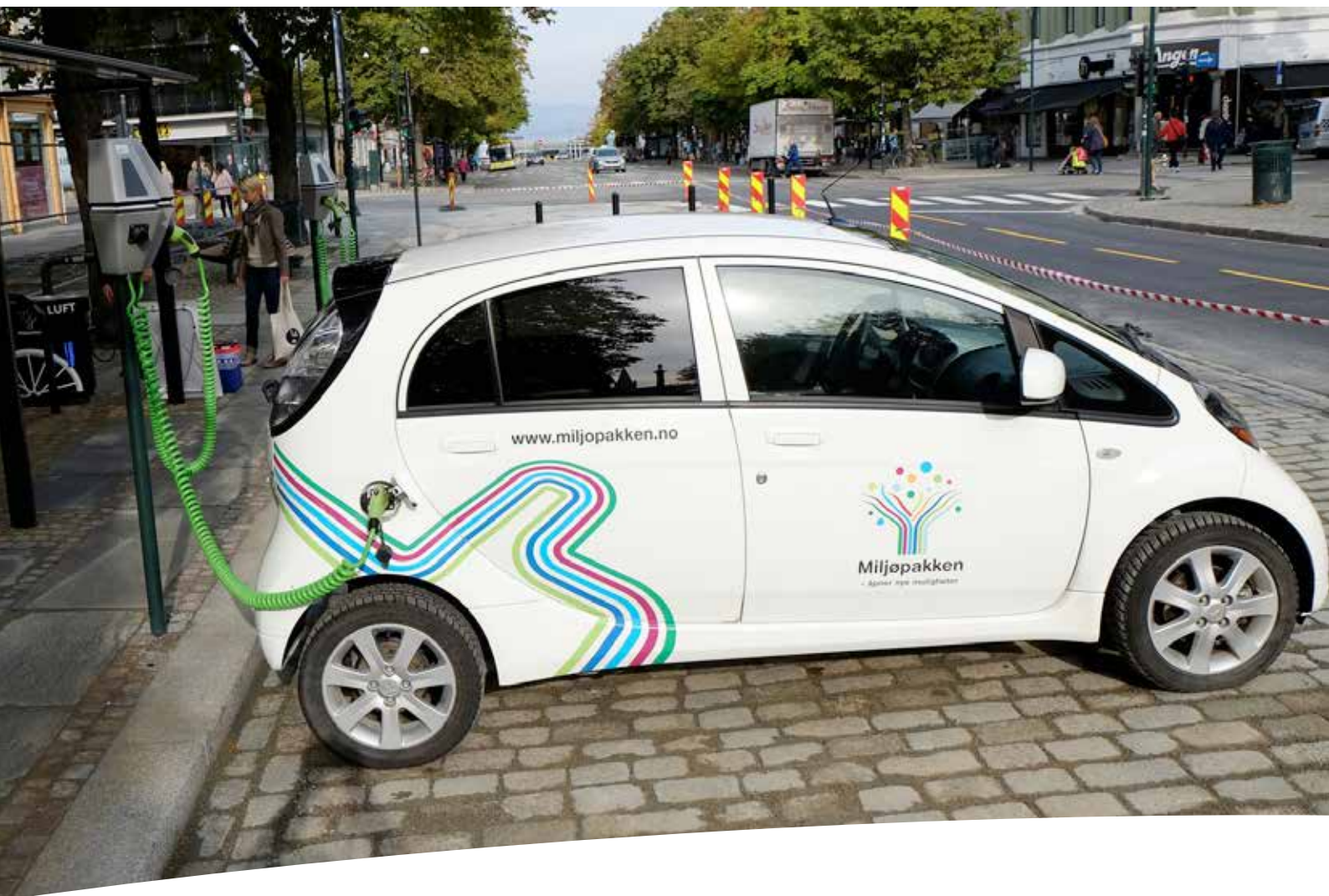
Nøkkeltall

Beskrivelse	2010	2011	2012	2013	2014
Antall reguleringsplaner behandlet	38	47	52	49	41
Herav private reguleringsplaner etter ny PBL-lov.		27	28	30	28
Saksbehandlingstid priv. reg.pl. etter PBL-08		42	43	46	51
Vedtak om fradeling	144	169	194	179	192
Antall trafikksaker	111	110	160	240	240
Saksbehandlingstid byggesaker (gj.snittlig antall dager alle saker under ett)	42	55	45	33	31
Antall meldingssaker byggesak (heter fra 2014 søknad uten ansvarsrett)	612	579	621	666	751
Antall ett- trinns byggesaker (heter fra 2014 ett-trinns-søknader med 12 ukers frist)	528	65	167	61	49
Antall enkle saker (heter fra 2014 ett-trinns-søknader med 3 ukers frist)	525	1447	660	648	700
Antall to trinns byggesaker (heter fra 2014 rammesøknader)	493	521	390	379	328
Sum byggesaker	2158	2612	1838	1754	1828
Saksbehandlingstid oppmålingsforretning (uker)	10	10	11	10	10
Saksrestanse delesaker, etter godkjent fradelingsvedtak	73	60	91	77	68
Antall nyopprettede matrikkelenheter	337	332	295	540	467
Antall oppmålingsforretninger	69	177	168	193	222
Antall seksjoneringssaker	98	105	112	137	162

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for Plan og bygningstjenester. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene. Tall i kroner per innbygger.

Plantjenester	Trondheim	ASSS
Brutto driftsutgifter til plansaksbehandling	358	344
Netto driftsutgifter til plansaksbehandling	179	245
Brutto driftsinntekter til plansaksbehandling	206	118
Byggesakstjenester		
Brutto driftsutgifter til byggesaksbehandling	243	241
Netto driftsutgifter til byggesaksbehandling	52	-4
Brutto driftsinntekter til byggesaksbehandling	200	254
Kart & oppmålingstjenester		
Brutto driftsutgifter til kart og oppmåling	154	159
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling	42	74
Brutto driftsinntekter til kart og oppmåling	123	94

Tallene viser at Trondheim benytter mindre av sine kommunale midler på Plan-og bygningstjenester enn snittet av ASSS kommunene.

MILJØ-, LANDBRUKS- OG LABORATORIETJENESTER

MILJØ-, LANDBRUKS- OG LABORATORIETJENESTER

I 2014 tilfredsstilte Trondheim alle forskriftskrav til luftkvalitet. Resultatene er så gode at nasjonale mål for luftkvalitet er innen rekkevidde med fortsatt intensivt renhold og lav trafikkvekst. Samarbeid med Aalborg og Freiburg om en EU-søknad om Smart Cities and Communities, har forsinket revisjon av energi- og klimahandlingsplanen. Søknadsarbeidet vil styrke klimahandlingsplanen, spesielt når det gjelder samarbeid med næringslivet og kunnskapsmiljøene. Det er etablert klimafotavtrykk for Trondheim kommune som organisasjon, og det er levert en kjøretøystrategi for kommunens egen drift i 2014. Prosjekt Renere havn er i rute og vil gjennomføre opprydding i 2015 og 2016. Det er utarbeidet et undervisningsopplegg om naturmiljø for skolene gjennom Grønn Barneby. I landbruksforvaltningen har arbeidet med Grønn strek vært prioritert. Forprosjekt for vitalisering av bryggene er gjennomført, og prosjektplan for et treårig hovedprosjekt fremmes for formannskapet i vårsemesteret 2015.

Det kommunale aksjeselskapet LabTjenester AS ble etablert 1. juli 2014. Selskapet skal utføre analysetjenester for det private marked og kjøper analysetjenester fra Analysesenteret til selvkostpris.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjettet
Miljø- og analysetjenester	+1,5 millioner kroner	5,0 prosent

Analysesenteret fikk et resultat i samsvar med budsjett. I forbindelse med behandlingen av kommunens regnskapsresultat for 2013, ble området tilført 5,0 millioner kroner for å dekke inn mindreinntekter/merutgifter området har hatt for å tilpasse seg kravene innklagingen til ESA, EØS- avtalens kontrollorgan, har medført.

Miljøenheten fikk et mindreforbruk på 1,5 million kroner i 2014. Årsaken til mindreforbruket er at enheten i forbindelse med behandlingen av kommunens regnskapsresultat for 2013 ble tilført 1,5 million kroner for å vitalisere bryggerekka som ikke ble benyttet på formålet.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Utslippene av klimagasser i 2020 skal være minst 25 prosent lavere enn i 1991

Resultat: Det er ikke etablert klimagassregnskap for hele kommunen siden 2009, da SSB sluttet å rapportere på kommunenivå. Rådmannen jobber med å utvikle klimagassregnskap for de viktigste sektorene i Trondheim, og vil presentere dette i forbindelse med revisjon av energi- og klimahandlingsplanen.

Mål: Klimagassregnskap for Trondheim er etablert. Planprogram for revisjon av energi- og klimahandlingsplanen er vedtatt

Resultat: Klimafotavtrykk for Trondheim kommune som organisasjon er etablert. Klimagassregnskap for hele kommunen fremmes som et ledd i revisjon av energi- og klimahandlingsplanen. Planprogrammet er utsatt og høringsversjonen fremmes i mai 2015.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Tilfredsstille nasjonale mål for lokal luftkvalitet som er strengere enn forskriftskrav

Resultat: Alle forskriftskrav er tilfredsstilt. Nasjonale mål for NO₂ og PM₁₀ er tilfredsstilt for flere av målestasjonene i 2014.

Mål: Tilfredsstilt forskriftskrav for svevestøv og nitrogendioksyd (NO₂). (Maks 35 døgn per år med svevestøv over 50 µg/m³. Årsmiddel NO₂ mindre enn 40 µg/år)

Resultat: 17 døgn med svevestøv over 50 µg/m³ og 9 døgn på Elgeseter. Årsmiddel NO₂ var på 34 µg/år

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bærekraftig og langsiktig forvaltning av naturmiljøet og matproduserende areal

Resultat: I 2014 er det spesielt viltkorridorene som har stått under press. Det er en utfordring å bevare både viltkorridorer og matproduserende areal i en by som vokser.

Mål: Politiske vedtak er fattet og alle myndighetstillatelser er skaffet til veie i forhold til prosjektet Renere Havn. Tiltaksplan for prioriterte fremmede arter er vedtatt. Landbruksplan for Trondheim er vedtatt. Alle skoler har fått tilgang til undervisningspakke om naturmiljø gjennom Grønn barneby

Resultat: Renere havn i rute og undervisningspakke om naturmiljø gjennom Grønn barneby er utarbeidet. Tiltaksplan for prioriterte fremmede arter er utsatt i påvente av koordinering fra Fylkesmannen. Noen tiltak er imidlertid iverksatt. Landbruksplan er nedprioritert til fordel for arbeid med Grønn strek.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Ivareta byens kulturminner og spre kunnskap om dem

Resultat: Kulturminner og kulturmiljøer har fått mye oppmerksomhet, for eksempel vitalisering av bryggerekka i Kjøpmannsgata, Elgeseter gate 30b, sykkelveg over Bakklandet, ombygging av Olavshallen og i diskusjonen om høyder i Midtbyen. Disse sakene illustrerer at det er behov for kreative løsninger med høy kvalitet for både å ivareta kulturminnene og fremme utvikling. Rådmannen samarbeider med Riksantikvaren for å bygge opp og tilgjengeliggjøre en database for antikvarisk register.

Mål: **Forprosjekt for vitalisering av bryggene i Kjøpmannsgata er startet. Forprosjekt for styrking av de historiske verdiene og miljøkvalitetene i veiter og bakgårdsbebyggelse er startet**

Resultat: Forprosjekt for vitalisering av bryggene er gjennomført og prosjektplan for et treårig hovedprosjekt fremmes for formannskapet i mars 2015. Det er satt i gang en kartlegging av historiske hvelvkjellere som vil være et grunnlag for å styrke historiske kvaliteter i veiter og bakgårder.

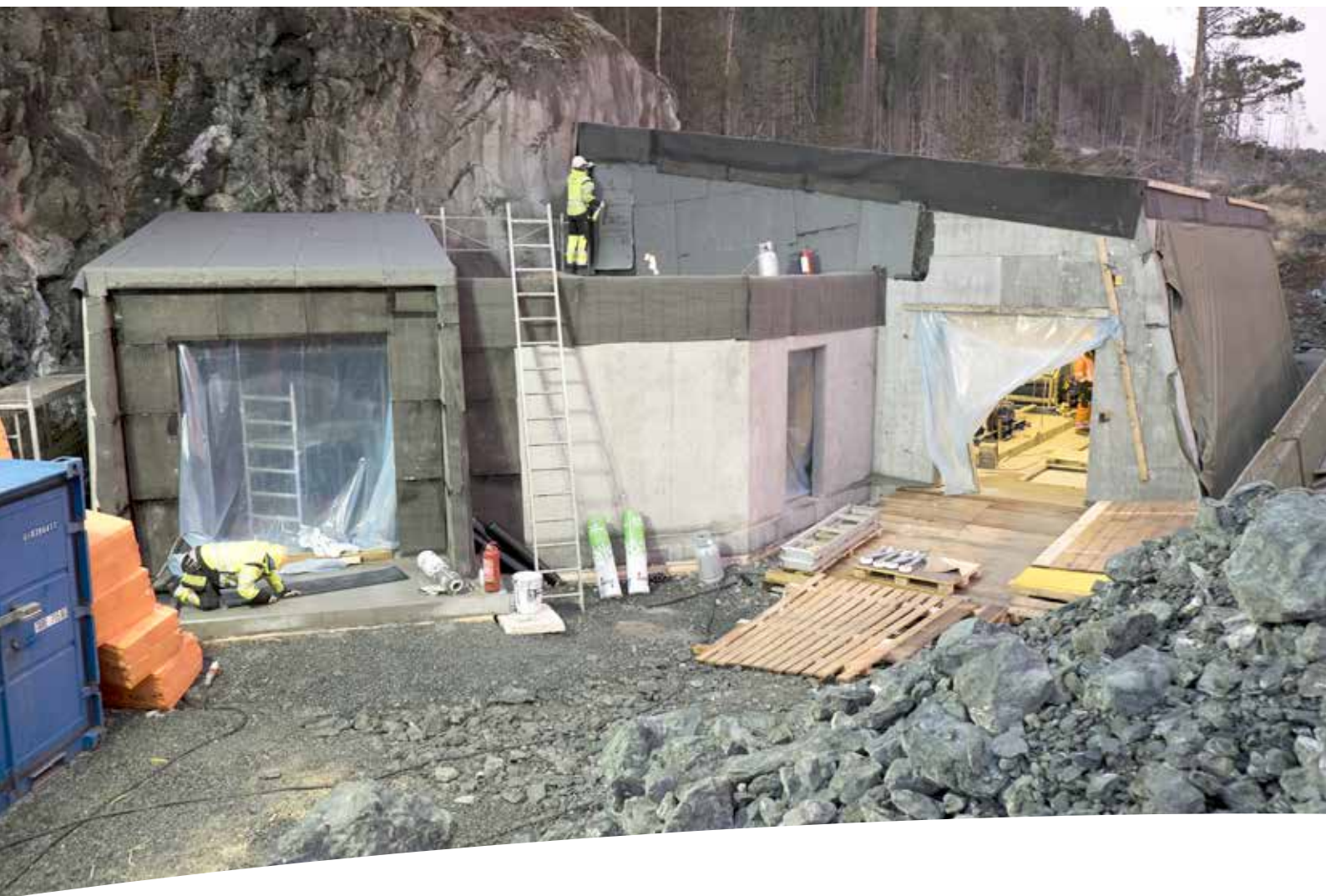
PERIODEMÅL 2014-2017:

Dekke kommunens og andres behov for analyser og beredskap vedrørende drikkevann, legionella og andre relevante analyser knyttet til daglig drift og akutte situasjoner

Resultat: Analysesenteret leverer fremdeles analyser og beredskapsopplegg, enten direkte til kommunale enheter eller til det private markedet gjennom det etablerte kommunale selskapet LabTjenester AS.

Mål: **Avklart og iverksatt ny organisering av Analysesenteret innenfor ESAs krav. Brukerundersøkelsen viser høy verdi**

Resultat: Organiseringen av analysevirksomheten i kommunen ble endret 1. juli for å imøtekomme ESA sine innvendinger til at kommunen var en aktør i det private markedet uten samme rammevilkår som andre markedsaktører.

TEKNISKE TJENESTER

TEKNISKE TJENESTER

Midtbyen er prioritert gjennom kontinuerlig arbeid med planer og fysiske tiltak i 2014 som i 2013. Renhold er intensivert og gategulv i midtbyen er reparert.

Vannkvaliteten er sikret med god oppfølging og tiltak i nedbørfeltet til Jonsvatnet. Metrovannprosjektet er i sluttfasen, og Melhus har nå mulighet til reservevann fra Jonsvatnet. Prosjektet "Ny rentvannstunnel i Vikåsen", som skal forbedre vannforsyningen og frigjøre byggegrunn over eksisterende vann-tunnel, er nå etablert med styringsgruppe og arbeidsgruppe. Framdriften er forsinket i forhold til det som var lagt opp i økonomiplanen for 2014-2017. På avløpsiden er kritiske flaskehalsen på avløpsnett utbedret i henhold til planer, og oppryddingen i spredte avløpsutslipp er oppstartet.

Kommunen er i rute i forhold til periodemålet om at det skal legges til rette for at 50 prosent av avfallet skal samles inn via nedgravde løsninger innen 2030. I juli 2014 ble ny avfallssugterminal satt i drift på Ranheim.

I 2014 vedtok årsmøtet i Sør-Trøndelag 110-sentral og årsmøtet i IUA (Interkommunalt utvalg mot akutt forurensing), at disse skulle organiseres etter kommunelovens § 27, fra og med 1. januar 2015.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjettet
Tekniske tjenester *	-0,8	-0,2 prosent

*Eksklusive selvkosttjenester

Tjenesteområdet tekniske tjenester gikk i tilnærmet balanse i 2014.

Vinterdriften gikk med et mindreforbruk på om lag 11 millioner kroner. Mindreforbruket er benyttet til å dekke inn merutgifter på gatelys på 7,2 millioner kroner og merforbruk på andre vegformål. Vegformål som lapping av asfalt, grusing og renhold av veg vil få merforbruk når vinteren er mild.

I forbindelse med behandlingen av årsoppgjøret for 2013 ble det satt av 2,5 millioner kroner for å rive bygninger relatert til tyskerbrygga på Østmarkneset. Bygningene kan muligens benyttes til andre formål, så midlene er ikke benyttet til formålet. Grunnet tidligere åpning enn budsjettmessig forutsatt, ble driften av brannstasjonene 0,9 million kroner dyrere enn opprinnelig antatt. Regnskapsreglene medfører at investeringsprosjekt som ikke blir realisert skal belastes driftsregnskapet. I 2014 er driften til sammen belastet 2,5 million kroner på grunn av slike prosjekt.

Selvkostområde	Avvik driftsbudsjett regnskap	Resultat i prosent av driftsbudsjett
Vann	7,4 millioner kroner	8,1 prosent
Avløp	21,3 millioner kroner	20,7 prosent
Renovasjon	6,9 millioner kroner	4,6 prosent
Feiing	1,3 millioner kroner	11,5 prosent

Vann fikk et resultat som var 7,4 millioner bedre enn budsjettet. Gebyrinntektene ble 4,4 millioner kroner høyere enn budsjettet. Driftsutgiftene ble 3,0 millioner høyere enn budsjettet.

Avløp fikk et positivt avvik på 21,3 millioner kroner. Avviket skyldes at gebyrinntekter ble 15,8 millioner høyere enn budsjettet og at utgiftene ble 5,5 millioner lavere enn budsjettet. Renovasjon fikk et driftsresultat som var 6,9 millioner kroner bedre enn budsjettet. Hovedårsaken var høyere driftsinntekter enn budsjettet.

Feiing fikk et resultat som var 1,3 millioner kroner bedre enn budsjettet. Avviket skyldes lavere utgifter enn budsjettet.

Mål og resultater

PERIODEMÅL 2014-2017:

Brukerundersøkelsen i 2017 skal vise ti prosent økning i innbygger score på tjenester som Trondheim bydrift utfører, sammenlignet med 2013, med en økning på en tredel på hvert år

Resultat: Periodemålet allerede nådd i 2014, se nedenfor.
(Det blir viktig å opprettholde resultatet for 2014 i kommende år dersom det blir vanskelige værforhold).

Mål: **Brukerundersøkelsen i 2014 har vist tre prosent økning i innbygger score på veg (både for sommer og vinter) i forhold til året 2013, for kommunale gater og gang- og sykkelveger i forhold til året 2013**

Resultat: Resultatet for vinteren 2014 viser en økning fra 54 til 64 prosentpoeng. Resultatet må sees i sammenheng med de spesielle klimatiske forholdene denne vinteren. For sommeraktivitetene 2014 er det også en økning fra 54 til 64 prosentpoeng.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Premissene for hva som skal til for å ha et verdibevarende vedlikehold er etablert

Resultat: Sammenhengen mellom drifts- og vedlikeholdskostnader og standard blir utredet i hovedplan veg.

Mål: **Det er lagt fram formannskapssak om drifts- og vedlikeholdskostnader innen vegområdet. Det foreligger ferdig utkast på hovedplan veg. Det er importert flere datatyper inn i Nasjonal vegdatabank etter at fartsdumper, gangfelt og skiltvedtak er testet positivt ut i 2013**

Resultat: Sak om drifts- og vedlikeholdskostnader er lagt fram. Utkast til hovedplan er forsinket, men vil bli lagt fram i løpet av første halvdel av 2015. Flere datatyper er importert til Nasjonal vegdatabank; skilt, trafikkøyer, støyskjermer, rekkverk og trafikkmengde. Følgende gjenstår: dekker, belysning, fortau, brøyteroder, vegmerking, bruer og underganger, støttemurer og trafikkdelere.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Vinterdriften gir god sikkerhet og fremkommelighet for alle trafikantkategorier

Resultat: Brukerundersøkelsen viser at tallene for brøyting er økt fra 38 til 49 prosentpoeng og for strøing 40-51 prosentpoeng. Tallene for vinteren gjenspeiler nok de spesielle klimatiske forholdene. Renhold gang/sykkelvei er økt fra 61 til 65 prosentpoeng i 2014

Mål: **Brukerundersøkelsen har vist to prosent økning i innbygger score til framkommelighet og sikkerheten for syklistene i 2014 i forhold til 2013**

Resultat: Brukerundersøkelsen i 2014 har vist at målet er oppnådd.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Midtbyen er et tilgjengelig og attraktivt bysentrum

Resultat: Midtbyen har vært et fokusområde for byutvikling, og gater, parker og offentlig areal har blitt prioritert.

Mål: **Universell utforming av belysning i Ilaparken er gjennomført. Brukerundersøkelsen for Midtbyen ligger i perioden 2014-2017 på samme nivå som score i 2013**

Resultat: Pilotprosjektet for universell utformet belysning av Ilaparken er gjennomført. Score for Midtbyen viser en vekst på tre prosentpoeng fra 2013 til 2014, og målet er oppfylt.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Totalt energiforbruk er redusert, og det er innført flere miljøvennlige energikilder

Resultat: Periodemålet er oppfylt, men vil gjelde fortsatt i resten av perioden.

Mål: **Referanseverdier for energibruk til transport av avløpsvann og utslipp av klimagasser knyttet til avløpsrensing, er etablert. 1200 eldre gatebelysningsarmaturer er skiftet ut**

Resultat: Det er ikke etablert grenseverdier for energibruk til transport av avløpsvann og klimagasser knyttet til avløpsrensing. I stedet benyttes kommunens klimaregnskap og kost/nytte-beregninger for å vurdere eventuelle tiltak for å redusere energibruken og utslippet av klimagasser knyttet til denne aktiviteten. I perioden 2011-2014 er 4350 armaturer skiftet ut

PERIODEMÅL 2014-2017:

Tilbudet av attraktive rekreasjonsmuligheter er bedret

Resultat: Tiltak er gjennomført. Det er blant annet etablert flere skateanlegg, balløkker og andre arenaer for utendørs aktivitetstilbud i bydelene.

Mål: Forvaltningsplan for parker og grøntområder er utarbeidet. Brukerundersøkelsen for perioden 2014-2017 ligger på samme høye nivå som score i 2013.

Resultat: Forvaltningsplan for parker og bynær grønnstruktur er under utarbeidelse. Planlagt ferdigstilling desember 2015. Brukerundersøkelsen viser en økning på 2 prosentpoeng fra 2013 til 2014 for parker og grøntområder.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Det er etablert tilbud for fysisk utfoldelse for folk i alle aldersgrupper i friområder i alle bydeler

Resultat: Det er etablert ti nye tilbud for fysisk utfoldelse for folk i alle aldre, geografisk fordelt over store deler av byen. Flere er under opparbeidelse.

Mål: Plan for etablering av skatetilbud i Trondheim er utarbeidet. Minimum ett nytt utendørs skatetilbud etablert

Resultat: Plan for etablering av skatetilbud i Trondheim inngår i forvaltningsplan for parker og bynær grønnstruktur. Ferdigstilling i 2015. Det er etablert sju nye utendørs skatetilbud i bydelene.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Utsorteringen av plast- og matavfall er økt

Resultat: Det er sortert ut noe mer plast, mens utsorteringen av matavfall vil komme i gang når sentralt ettersorteringsanlegg er i drift.

Mål: Plassering av nytt ettersorteringsanlegg er avklart

Resultat: Det arbeides fortsatt med plassering av nytt ettersorteringsanlegg, og det foreligger to alternativer.

PERIODEMÅL 2014-2017:

God og tett dialog med de kommunalt eide selskapene som det foreligger bestiller/utføreravtale med

Resultat: Det har vært god kommunikasjon med selskapene gjennom hele året.

Mål: Gjennomføre minimum to Eiermøter per selskap per år. Det er utarbeidet en oversikt over de rapporter som selskapene skal levere kommunen, og sørget for at de blir levert til rett tid og med riktig innhold

Resultat: Det er gjennomført minimum to Eiermøter med selskapene med god dialog og godt samarbeid.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Attraktiv Midtby

Resultat: Ny scene er etablert på Torvet. Thomas Angells gate og Munkegata er oppgradert.

Mål: Avklarte roller og oppgaver for Midtbyen Management AS. Ryddig og ren midtby.

Resultat: Det er tett samarbeid med Midtbyen Management AS, og det arbeides kontinuerlig med rolleavklaring og fordeling av oppgaver.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Brannordning skal være godkjent av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Resultat: Dokumentasjon om TBRTs organisering, utrustning og bemanning er oversendt til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap jf § 2-4 i Forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen.

Mål: Felles brannordning for alle eierkommuner er implementert

Resultat: Det er implementert en felles brannordning for selskapets eierkommuner, som er behandlet i tre deler. For Trondheim, Malvik og Klæbu samt Rissa og Leksvik, er den politisk vedtatt. For Oppdal og Rennebu er den utarbeidet sammen med selskapets øvrige eierkommuner og Midtre Gauldal og Melhus. Siden Midtre Gauldal og Melhus har valgt å være egne brannvesen, har det blitt satt i gang en prosess med å revidere ROS. Forslag til ny revidert brannordning på bakgrunn av dette vil tidligst være ferdig ved utgangen av 2015

PERIODEMÅL 2014-2017:

Forurensningen i nedbørfeltene til drikkevannskildene er minimal, og sikkerheten i vannforsyningen er bedret

Resultat: Arbeidet har vært prioritert i 2014 og vil være i fokus også i resten av perioden. Arbeidet med å etablere god og sikker reservedrikkevannsforsyning pågår (MeTroVann) og vil ferdigstilles i løpet av 2015.

Mål: Det er innført restriksjoner i Bennis nedbørfelt. MeTroVann-prosjektet gjennomført i samsvar med vedtatt fremdrifts- og økonomiplan. Detaljprosjektering av ny rentvannstunnel er gjennomført

Resultat: Fylkesmannen har gitt samtykke til rådighetsinnskrenkningene, og gitt forhåndstiltrede. MeTroVann gjennomføres i samsvar med vedtatt fremdrifts- og økonomiplan. Detaljprosjektering av ny rentvannstunnel er forsinket, dette vil bli gjennomført i løpet av 2015/2016.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Vannforekomstene har god økologisk tilstand innen 2021

Resultat: Det pågår opprydding i avløpsforholdene i spredt bebyggelse, og det gjennomføres flere store saneringstiltak for å redusere utslipp av avløpsvann til Nidelven og andre bynære resipienter som følge av for liten kapasitet på avløpsnett.

Mål: Oppfølgingen av Vanndirektivet har gått i henhold til fremdriftsplan. Opprydding i spredte avløpsanlegg har fulgt planlagt fremdrift- Trondheim bydrift har etablert tilstrekkelig beredskap for å sikre drift av kritiske anlegg

Resultat: Enkelte prosjekter for å nå målsettingen i Vanndirektivet er forsinket, deriblant F redlybekken. Opprydding i spredt bebyggelse går etter planen.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Beredskapen innen vannforsyning er god, og det er god brannvannsdekning

Resultat: Beredskapen innen vannforsyning er god. Brannvannsdekning er et tema som blir nærmere utredet i hovedplan vann, som er under utarbeidelse.

Mål: Plan for utbedring av kritiske flaskehalsler i vannettet er utarbeidet

Resultat: Gjennomføres som en del av hovedplan vann, som er under utarbeidelse.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Virkninger av forventede klimaendringer og havstigning er kartlagt, både for vann og avløp og grunnforhold, og konsekvensene er redusert

Resultat: Virkningen av klimaendringer og havstigning på avløpsnettet er kartlagt. Kunnskapen benyttes ved utforming av nye anlegg og ved ombygging og rehabilitering av eldre anlegg. Det er usikkert hvordan klimaendringene vil virke inn på vannkvaliteten i drikkevannskildene. Det er ikke gjort en kartlegging av virkningen på grunnforhold.

Mål: Rutiner for ivaretagelse av hensyn til flomveier og havnivåstigning er innarbeidet i kommunens saksbehandling.

Oppstartet helhetlig plan for skredsikring av vassdrag (forutsatt finansiering)

Resultat: Det er utarbeidet rutiner for ivaretagelse av hensyn til flomveier og havstigning i kommunens saksbehandling. Det er ikke startet arbeid med utarbeidelse av helhetlig plan for skredsikring, på grunn av manglende finansiering.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Det er lagt til rette for at 50 prosent av avfallet samles inn via nedgravde løsninger i 2030

Resultat: I rute i forhold til mål om 50 prosent nedgravde løsninger innen 2030.

Mål: Forberedt nye avfallssug i samsvar med framdriftsplan og overordna målsetting

Resultat: Vik avfallssugterminal på Ranheim ble satt i drift i 2014. Flere avfallssug er planlagt satt i drift i perioden 2015 – 2016.

PERIODEMÅL 2014-2017:

God tilgjengelighet til gjenvinningsstasjoner

Resultat: Åpningstiden for publikum ble utvidet med en time per dag.

Mål: Avklaring av plassering av ny gjenvinningsstasjon på østsiden av byen

Resultat: Det arbeides fortsatt med plassering av ny gjenvinningsstasjon på østsiden av byen.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Utsorteringen av plast- og matavfall er økt

Resultat: Det er sortert ut noe mer plast, mens utsorteringen av matavfall vil komme i gang når sentralt ettersorteringsanlegg er i drift.

Mål: Plassering av nytt ettersorteringsanlegg er avklart

Resultat: Det arbeides fortsatt med plassering av nytt ettersorteringsanlegg, men det foreligger 2-3 alternativer.

Nøkkeltall

Beskrivelse	2011	2012	2013	2014
Nybygde hovedveier, lm.	0	1600	0	0
Nybygde bolig-gater, lm.	770	1050	2540	0
Erstatningsaker veg, stk. •	81	47	90	50
Vedlikehold veg/innbyggere (kr/pers)	151	155	149	370
Drift veg/innbyggere (kr/pers)	364	377	427	586
Nye off. vannledninger, lm.	10 100	12 000	21800	9600
Nye off. avløpsledninger, lm.	7 200	10 400	8300	26700
Lekkasjetap vann i %•	28,5	29,0	30	29
Vann- og avløpsgebyr, forbruk 200 m3, inkl. stoppekran. og mva. (inkl.mva mva)	5328	5956	6149	6017
Antall off. vannlekkasjer, stk.	218	152	179	157
Antall fortettinger off. avløpsnett, stk.	41	50	69	57
Erstatningsaker vann/avløp, stk. (fra 2014 innmeldte saker)	20	14	5	31
Mengde avfall i kg pr. innbygger	400	403	394	378
Gebyr pr. husstand (3x140l) (inkl. mva.)	2080	1870	1870	1926

EIENDOMSTJENESTER

EIENDOMSTJENESTER

Innenfor eiendomstjenester er de fleste resultatmål for 2014 innfridd. Energiforbruket ble redusert med 2,3 prosent, mens resultatmålet var 2,0 prosent reduksjon. Solbakken skole ble bygd om til vannbåren varme med energiforsyning basert på bergvarmepumpe. Biobasert forbrenningsanlegg på Vikåsen ble ferdig utredet. Oljekjeler ble fjernet. Resultatmålet om verdibevarende vedlikehold og utskifting på 70 prosent ble nådd. 89 prosent av de totale vedlikeholdsmidlene ble brukt til planlagt verdibevarende vedlikehold og utskiftinger. Vedlikeholdet av formålsbygg ble redusert med kroner 3,80 per kvadratmeter sammenlignet med 2013. Resultatmålet om 80 prosent gjenvinning fra byggeplasser på kommunens egne bygg ble nådd. Resultatet ble 85 prosent. Bedre bygg i et livsløpsperspektiv og oppfølging av reklamasjoner m.m. har vært et prioritert arbeidsområde og pågår fortsatt. Bygningsdriften er ytterligere profesjonalisert.

Ombygging av Stabbursmoen skole til vannbåren varme og tilknytning til fjernvarmenettet, ble utsatt på grunn av ny vurdering av skolestrukturen i området. I forbindelse med vedtak i bystyresak 130/13, skal Eierskapsenheten ha ansvar for erverv av tomter til offentlige formål. Det største ervervet i 2014 gjelder tomt på Lilleby. Det ble i tillegg ervervet tomt for helse- og velferdssenter på Munkvoll/Hallset.

Det arbeides videre med oversikt over eiendomsmassen til kommunen og å få utarbeidet rutiner i forhold til hvordan tomteerverv skal gjennomføres. Dette med tanke på kartlegging av behov, verdsetting, plassering av ansvar i de ulike faser og ikke minst finansiering.

Økonomi

	Avvik budsjett/regnskap	Resultat i prosent av nettobudsjettet
Eiendomstjenester	-1,1million kroner	-0,2 prosent

Eiendomstjenester fikk et resultat som var 1,1 million kroner dårligere enn budsjettet i 2014. Ingen av områdets hovedposter har avvik av betydning.

Mål og resultater

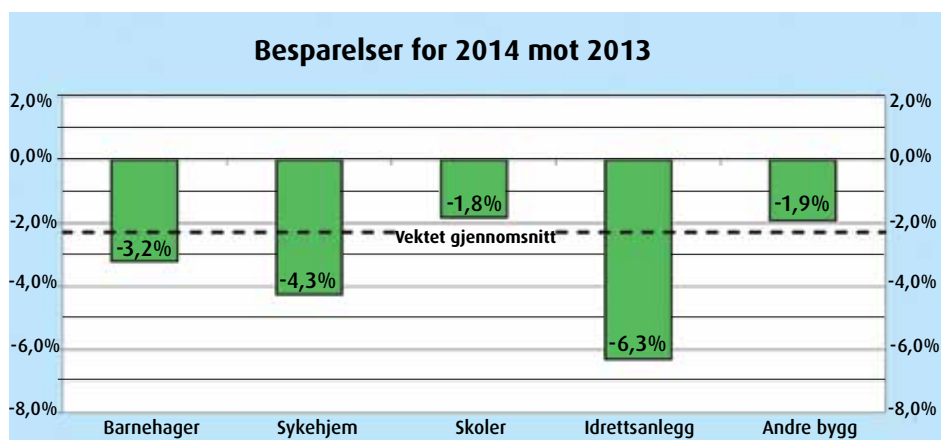
PERIODEMÅL 2014-2017:

Energiforbruket i Trondheim kommunes eide bygg, reduseres med sju prosent i perioden 2013 – 2016

Resultat: Resultatmålene for 2013 og 2014 tyder på at periodemålet for 2013 – 2016 vil bli nådd.

Mål: Energiforbruket i Trondheim kommunes bygninger skal reduseres 2,0 prosent i 2014. Alle byggeprosjekt skal gjennomføres med et energiforbruk minimum tilsvarende lavenergistandard

Resultat: I 2014 ble det gjort en energieffektivisering på 2,3 prosent i Trondheim kommunes energioppfulgte bygningsmasse. Figuren under viser besparelser i forhold til 2013 for bygningene som er delt opp i fem kategorier.

Alle byggeprosjekt er gjennomført med et energiforbruk minimum tilsvarende lavenergistandard.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Forbruket av fossilt brensel reduseres ytterligere og erstattes av fornybar energi. Arbeidet med å konvertere bygg over 1000 m2 med helelektrisk oppvarming til vannbåren varme videreføres

Resultat: Arbeidet er prioritert og pågår.

Mål:
Ombygging av Solbakken skole til vannbåren varme med energiforsyning basert på bergvarmepumpe gjennomføres.
Ombygging av Stabbursmoen skole til vannbåren varme og tilknytning til fjernvarmenettet gjennomføres.
Biobasert forbrenningsanlegg på Vikåsen er ferdig utredet i 2014.
Reduksjon av antall oljekjeler i kommunal bygningsmasse tilpasses midler tilgjengelig ved planlagt hovedvedlikehold av dem

Resultat: Solbakken skole er bygd om til vannbåren varme med energiforsyning basert på bergvarmepumpe. Ombygging av Stabbursmoen skole til vannbåren varme og tilknytning til fjernvarmenettet, var tenkt gjennomført samtidig med planlagt vedlikehold i 2014. Tiltaket ble utsatt av flere årsaker:

1. I Rådmannens arbeid med skolestruktur utredes om ungdomsskoletrinnet skal flyttes fra Stabbursmoen. I så fall er det tenkt å avvike skolepaviljonger og foreta en omfattende ombygging av skolebygningen, blant annet med spesialrom. Dette er ikke avklart.
2. Ombygging til vannbåren varme er avhengig av en samordning med utskifting av ventilasjonsanlegg og aggregater.
3. I vedlikeholdsplanen inngår fasadearbeider med etterisolering, noe som påvirker varmebehovet og dimensjonering av vannbåren varme.
4. Alle disse tiltakene betinger at skolen må flytte virksomheten til midlertidige lokaler. For å få en rasjonell og økonomisk gjennomføring, må alle tiltak gjennomføres samtidig og mens skolen er fraflyttet. Trondheim eiendom avventer Rådmannens beslutning om skolebruksplan og ombyggingsprosjekt.

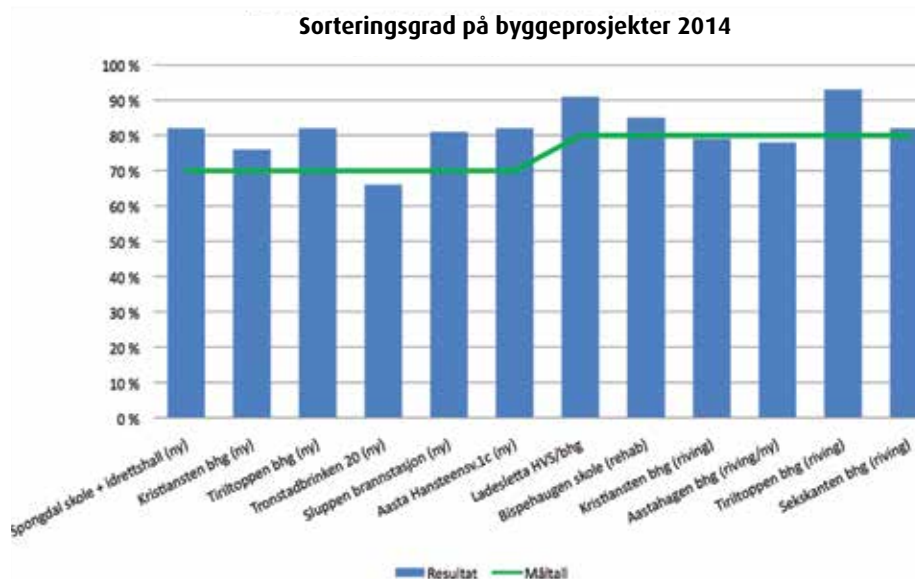
Leverandør av fjernvarme har ført rør fram til bygningen, slik at det er klargjort for tilknytning når varmeanlegget bygges om.

Biobasert forbrenningsanlegg på Vikåsen er ferdig utredet. Rådmannen arbeider med a nbudsdokumenter for nytt anlegg.

Oljekjele i Lillebergveien 6 (utleieboliger) og Bispehaugen skole er fjernet.

Mål: **Gjenvinning fra byggeplasser på kommunens egne bygg skal være mer enn 80 prosent i løpet av 2014. Det skal kontraktfestes for det enkelte byggetiltak en målsetting om 70 prosent gjenvinning i nybygg, 80 prosent i ordinære rivingsprosjekt og 90 prosent i større rivingsprosjekt**

Resultat: Målet om 80 prosent sorteringsgrad fra byggeplasser på kommunens egne bygg ble nådd. Resultatet ble 85 prosent. Av i alt tolv byggeprosjekt er det kun to som ikke nådde resultatmålet. Det vises til figuren under.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Verdien av kommunens eide bygg opprettholdes gjennom et verdibevarende planlagt vedlikehold

Resultat: Arbeidet med verdibevarende planlagt vedlikehold har høy prioritet, men ble i 2014 midlertidig redusert pga. redusert driftsbudsjett.

Mål: **Vedlikeholdet reduseres med to kroner fra 128 kroner per m² i 2013 til 126 kroner per m² i 2014. Alle bygg skal tilfredsstillende gjeldende lov- og forskriftskrav. Minst 70 prosent av vedlikeholdet skal være planlagt verdibevarende vedlikehold og utskifting**

Resultat: Vedlikeholdet i de kommunale bygningene ble redusert med 3,80 kroner per m² fra 128,9 kroner per m² i 2013 til 125,1 kroner per m² i 2014. Reduksjonen skyldes redusert budsjett til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg. Boligbyggene er selvfinansierende og har lukket økonomi, og regnes derfor ikke med her.

Regnes vedlikeholdet av kommunens boliger med i sammenlikningen, har vedlikeholdet av kommunens bygg hatt en betydelig økning fra 182,4 kroner per m² i 2013 til 196,3 kroner per m² i 2014. Den store økningen skyldes blant annet uvanlig mange utflyttinger fra de kommunale boligene i 2014 (532 utflyttinger i 2014 mot 498 i 2013).

Vedlikehold i kr/m ² eide bygg	2014	2013	Endring
Administrasjonsbygg	64,7	94,7	-30,0
Barnehager	159,4	244,7	-85,2
Skoler	150,7	146,4	4,3
Institusjoner	76,6	74,2	2,5
Idrettsbygg	195,0	52,0	143,0
Kulturbygg	137,2	35,4	101,8
Andre bygg	47,3	106,7	-59,4
Snitt vedlikehold uten bolig	125,1	128,9	-3,8

Bolig	439,3	333,6	105,7
-------	-------	-------	-------

Snitt sum vedlikehold alle bygg	196,3	182,4	13,8
---------------------------------	-------	-------	------

Vedlikehold per byggkategori avhenger av hvilke bygg som står på årets vedlikeholdsplan, og vil dermed variere fra år til år.

Avvik i forhold til lov- og forskriftskrav lukkes fortløpende.

89 prosent av det totale vedlikeholdet har vært planlagt verdibevarende vedlikehold og utskiftinger. Det vises til tabellen under.

Oversikt over fordelingen mellom planlagt og akutt vedlikehold

	2013		2014	
Sum vedlikehold alle bygg	173.505.905	100 %	177.739.004	100 %
Planlagte tiltak	148.861.078	86 %	158.248.619	89 %
Akutte tiltak	24.644.827	14 %	19.490.385	11 %

PERIODEMÅL 2014-2017:

Nye bygninger utformes slik at god og effektiv drift og renhold er mulig i hele byggets levetid, og behovet for vedlikehold reduseres

Resultat: Arbeidet pågår.

Mål: Forvaltning, drift og vedlikehold har deltatt i alle oppstartmøter for nybyggprosjekt. Antall reklamasjoner er redusert til et minimum. Alle reklamasjoner er fulgt opp og lukket i løpet av første garantiår

Resultat: Driftsorganisasjonen deltar i oppstartmøter, og det arbeides med nye måter å bidra til periodemålet. Feil og mangler ved overtakelsesforretning følges mye tettere opp, likeså reklamasjoner som oppstår i det første garantiåret.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Bygningsdriften er slik at alle tekniske installasjoner fungerer optimalt. Drift og renhold utføres slik at bygninger gir et godt visuelt inntrykk og er funksjonelle i det daglige

Resultat: Bygningsdriften er ytterligere profesjonalisert, slik at bygningene gir et godt visuelt inntrykk og er funksjonelle i det daglige.

Mål: Service og internkontroll på alle bygg er utført. Feil og mangler rettes uten ugrunnet opphold. Ingen klager på skjøtselen av uteområdene og stellet av inngangspartiene ved de kommunale bygningene

Resultat: Service og internkontroll på alle bygg er utført. Feil og mangler rettes uten ugrunnet opphold. Rådmannen er ikke kjent med klager på skjøtselen av uteområdene, selv om flere uteområder er svært slitt og har behov for oppgradering. Det har vært og er fokus på inngangspartiene ved de kommunale bygningene.

PERIODEMÅL 2014-2017:

Utvikle en framtidrettet og attraktiv bydel på Brøset som nasjonalt forbildeprosjekt

Resultat: Områderegulering for en klimavennlig bydel på Brøset ble vedtatt i Bystyret 13.06.2013. Realisering av byutviklingsprosjektet betinger enighet mellom grunneierne. Det har pågått forhandlinger over noe tid, uten at en har lyktes å komme frem til en omforent avtale. Forhandlingene videreføres våren 2015.

Mål: Avklare eierforhold og økonomiske konsekvenser vedrørende kjøp av areal

Resultat: Det er tatt initiativ til å klargjøre de finansielle forutsetninger for denne ambisjonen.

PERIODEMÅL 2014-2017:**Anskaffelse av nok areal til fremtidige offentlige formål**

Resultat: Det arbeides videre med oversikt over eiendomsmassen til kommunen og å få utarbeidet rutiner i forhold til hvordan tomteervert skal gjennomføres. Dette med tanke på kartlegging av behov, verdsetting, plassering av ansvar i de ulike faser og ikke minst finansiering.

Mål: **Med bakgrunn i "Trondheim 2030" skal det utarbeides oversikt over kortsiktige og langsiktige behov for eiendommer til offentlige formål**

Resultat: Arbeidet med å skaffe oversikt over eiendomsmassen til kommunen med en verdivurdering er i gang.

Nøkkeltall

Arealoversikt per 31. desember 2014. Areal i brutto m²

Foreløpige KOSTRA-tall 2014 for Eiendomstjenester. Trondheim kommune sammenlignet med et veid gjennomsnitt av de øvrige ASSS kommunene.

	Trondheim	ASSS
Utgifter til drift per kvm	601	558
Utgifter til vedlikehold per kvm	140	111
Energikostnader per kvm	88	89
Brutto investeringsutgifter eiendom per innbygger	5048	3475

De foreløpige KOSTRA-tallene for eiendomstjenester indikerer at Trondheim har høyere utgifter til eiendomsforvaltning enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene i 2014.

Avviket mellom Trondheim og ASSS-gjennomsnittet er størst for investeringsutgiftene. Dette kan forklares med at Trondheim har hatt spesielt høye investeringsutgifter i 2014. Det har blant annet vært tre omfattende investeringsprosjekt på skolebygg, Åsveien skole, Brundalen skole og Spongdal skole. Det er også i 2014 oppført to nye brannstasjoner, Nyhavna brannstasjon og Sluppen brannstasjon.

Drifts- og vedlikeholdsutgiftene i Trondheim er høyere enn gjennomsnittet i øvrige ASSS-kommuner. Denne differansen er noe redusert siden 2013. Energiutgiftene til Trondheim ligger tett opp under ASSS-gjennomsnittet.

VEDLEGG

VEDLEGG I

Antall ansatte/årsverk i Trondheim kommune; fordelt på virksomhetsområde og kjønn, 2013*

Virksomhetsområder	Antall kvinner	Årsverk kvinner	Antall menn	Årsverk menn	Antall totalt	Årsverk totalt
Helse og velferd	4385	3090	1081	741	5466	3831
Finansforvaltning	70	67	35	35	105	102
Oppvekst og utdanning	4693	4084	1223	1082	5916	5166
Ordføreren	36	24	40	25	76	49
Organisasjon	457	316	215	170	672	487
Kultur og næring	106	86	67	49	173	135
Byutvikling	581	540	646	628	1227	1168
Sum	10283	8207	3287	2731	13570	10938

*Tabellen viser totalt antall personer med en stillingsprosent i Trondheim kommune. Ansatte som kun arbeider på timebasis, er ikke inkludert i materialet.

VEDLEGG II

Handlingsplan for "Temaplan for et mangfoldig arbeidsliv i Trondheim kommune 2013-2016"

Rekruttering

Kjønn:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Når søkerne står tilnærmet kvalifikasjonsmessig likt, tilsettes menn i kvinnedominerte yrker og kvinner i mannsdominerte yrker	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/Personalhåndbok	Personal-tjenesten	Fortløpende arbeid	Fortløpende arbeid
Menn kvoterer til stillinger i barnehager, SFO og skole	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/Personalhåndbok	Personal-tjenesten	Fortløpende arbeid	Fortløpende arbeid
Arbeidet med å opprette flere heltidsstillinger og å redusere uønsket deltid innen Helse og velferd videreføres	Ulike prosjekter	Prosjektene videreføres Uønsket deltid kartlegges	Rådmannen Enhetsledere Helse og velferd	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Etnisitet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Kvalifiserte søkere med innvandrerbakgrunn skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ Personalhåndbok	Personal-tjenesten Rådmannen	Drøfte med Mangfoldsrådet hvordan man kan få flere kvalifiserte søkere til ledende stillinger Kurs for enhetsledere gjennomføres i samarbeid med Mangfoldsrådet	Kurs ble gjennomført i 2014 Dette er et fortløpende arbeid
Når søkerne står kvalifikasjonsmessig likt, tilsettes medarbeidere med innvandrerbakgrunn	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten	Fortløpende arbeid	Fortløpende arbeid
Trondheim kommune skal tilby praksisplasser for innvandrere	En prosjektgruppe begynte i 2012 arbeidet med å få bedre struktur på arbeidet med praksisplasser	Prosjektgruppa leverer forslag 1. mars. System for registrering videreutvikles	Rådmannen Personal-tjenesten	Nytt registreringssystem for praksisplasser skal innføres i løpet av året	Praksisbanken blir operativ i løpet av året. (Arbeidet ble litt forsinket i 2014)

Funksjonsevne:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Kvalifiserte søkere med redusert funksjonsevne skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten	Fortløpende arbeid	Fortløpende arbeid
Mulighetene for tilrettelegging som NAV kan bistå med, skal være kjent blant kommunens enhetsledere	Orientere lederne om muligheten (uten at de skal kjenne regelverket i detalj)	Dette må gjøres fortløpende	Rådmannen Arbeidsmiljø-enheten Personal-tjenesten	Fortløpende arbeid	Fortløpende arbeid
Det skal legges til rette for praksisplasser for personer med redusert funksjonsevne	Gjennomføre et lite prøveprosjekt mellom NAV og Trondheim eiendom	Prosjektet igangsettes	Trondheim eiendom NAV Personal-tjenesten	Prosjektet evalueres/ videreføres	Ingen kandidater i 2014. Tilbudet fra Trondheim eiendom opprettholdes
Unge funksjonshemmede skal tilbys sommerjobb i "Ung i jobb"	40 unge i alderen 16-18 år, 20 jenter og 20 gutter, tilbys hvert år sommerjobb ved byens sykehjem. (Minst tre skal ha innvandrerbakgrunn og funksjonshemmede skal prioriteres)	Tiltaket gjennomføres fortløpende	Personal-tjenesten	Tiltaket gjennomføres fortløpende	Tiltaket gjennomføres fortløpende
Trondheim kommune skal samarbeide med de ulike organisasjonene om holdningsendringer til funksjonshemmede i arbeidslivet	Drøfte med organisasjonene hvordan dette kan gjøres på den best mulige måten	Kommunalt råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne forespørres om deltakelse/forslag	Rådmannen		

Alder:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Kvalifiserte søkere over 50 år skal innkalles til intervju	Informere ledere	Oppdatere personalreglement/ personalhåndbok	Personal-tjenesten	Følge opp at dette etterkommes	Fortløpende arbeid
Rekrutteringsprosjekt for å sikre kompetanseoverføring fra seniorer til nyutdannede helsefagarbeidere utprøves	Kommunen har fått midler til et prosjekt	Prosjektet gjennomføres	Personal-tjenesten Helse og velferd	Arbeidet videreføres	Prosjektet er avsluttet

Generelt:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Trainee-program for personer med redusert funksjonsevne og innvandrerbakgrunn skal utredes	Gjennomføre et lite prøveprosjekt			Utrede et mulig prosjekt	Sak legges fram for formannskapet vår 2015

Likestilling og likeverd på arbeidsplassen

Generelt:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Ved den enkelte enhet skal det kontinuerlig arbeides for mangfold, likestilling og likeverd i arbeidsmiljøet	Arbeidsmiljøgruppene (AMG) på enhetene er iverksetterorgan	Lederutvikling Lederopplæring AMG-opplæring HMS-kurs	Rådmannen Arbeidsmiljø-enheten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
I rapportene fra enhetens arbeidsmiljøgrupper skal tiltak mot diskriminering etterspørres med jevne mellomrom	Med ujevne mellomrom vil rådmannen etterspørre om og hvilke tiltak som enhetene har iverksatt	Rapporter fra arbeidsmiljøgruppene	Rådmannen	Dette gjøres for 2014	Dette vil først bli gjort for 2015
Ansatte som opplever seg diskriminert, mobbet eller trakassert kan melde saken til Varslingssekretariatet	Gjøres kjent i organisasjonen gjennom ordnært opplysningsarbeid	Info på nett Arbeidsmiljødagen Informasjon til tillitsvalgte	Rådmannen	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Kjønn:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Arbeidet med å opprette flere heltidsstillinger og å redusere uønsket deltid videreføres	Ulike prosjekter	Prosjektene videreføres Uønsket deltid kartlegges	Rådmannen Enhetsledere Helse og velferd	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Arbeidet med å rekruttere menn til omsorgstjenesten videreføres og videreutvikles	Prosjektet "Menn i helse" videreføres	20 helserekru- ter får tilbud om åtte ukers praksisperiode	Helse og velferd Personaltje- nesten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Arbeidet med å rekruttere menn til barnehager videreføres og forsterkes	Kommunen har fått midler til prosjekt	Prosjektet gjennomføres	Oppvekst og utdanning	Prosjektet videreføres	Prosjektet videreføres

Alder:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Andelen som tar ut AFP skal være synkende ved lavere aldere	Prosjektet "Sluttsamtale" gjennomføres	Prosjektet igangsettes	Rådmannen Arbeidsmiljø-enheten Personal-tjenesten	Prosjektet pågår ut året	Rapport fra Prosjekt "Sluttsamtale" legges fram for formannskapet
Iverksette seniortiltak og tiltak for unge og nyutdannede arbeidstakere videreføres	Rekrutteringsprosjekt for å sikre kompetanseoverføring fra seniorer til nyutdannede helsefagarbeidere utprøves	Prosjektet gjennomføres	Personal-tjenesten Helse og velferd	Prosjektet avsluttes i løpet av året	Prosjektet er avsluttet
Nye seniortiltak skal være tilrettelagt for enkelt individer eller grupper av arbeidstakere	Dagens ulike seniortiltak videreføres	Vurdere informasjon på intranettet	Personaltjenesten	Tiltakene vurderes i løpet av året	Vedtak i bystyret høst 2014 som følges opp i løpet av 2015
Enheter med mange ansatte med høy alder, må planlegge erstatning av framtidig kompetansetap	Gjøre dette kjent i organisasjonen	Tas inn i personalreglement/personalhåndbok	Personal-tjenesten Helse og velferd	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Seniortiltak for enhetsledere utredes	Utrede mulige særordninger for enhetsledere	Utredningsarbeidet påbegynnes	Rådmannen	Utredningen er gjort. Resultatene innarbeides i en større sak om seniorpolitikk og uføre som skal til bystyret høsten 2014	Arbeidet videreføres

Etnisitet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Arbeidet med å forbedre norskkunnskaper til medarbeidere med innvandrerbakgrunn videreføres og videreutvikles	Gjennomføre norskkurs for barnehage- og skoleansatte som har behov for det	Kurset for ansatte i barnehagene er lagt ut i den eksterne kurskatalogen	Prosjektet "Flerkulturell praksis og språkstimulering"	Arbeidet er avsluttet	
Prosjekt med norskopplæring på arbeidsplassen etter modell fra Trondheim eiendom igangsettes på andre tjenestoområder	Alle kommunale enheter forplikter seg til å ta imot kandidater på språkpraksis	Nytt strukturert system prøves ut	Rådmannen Personal-tjenesten Alle kommunale enheter	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Religiøs tilhørighet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Religiøs tilhørighet tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Likestillings- og diskrimineringsombudets håndbok "Religion på arbeidsplassen" gjøres kjent for kommunens enhetsledere	Gjøre dette kjent i organisasjonen	Presenteres i ulike fora	Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten Rådmannen	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer oppstår	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personal-tjenesten har den nødvendige kompetansen	Kompetanseheving	Arbeidsmiljøenheten Personal-tjenesten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Seksuell legning:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Seksuell legning tematiseres i lederutvikling, tillitsvalgtskolering og hms-opplæring. Informasjonsmateriell fra LO og Likestillings- og diskrimineringsombudet kan være gode hjelpemidler	Aktuelle utviklings- og opplæringsprogram tilpasses	Programmene er endret	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten Arbeidstakerorganisasjonene	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Arbeidsmiljøenheten og Personaltjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer oppstår	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personaltjenesten har den nødvendige kompetansen	Kompetanseheving	Arbeidsmiljøenheten Personaltjenesten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Seksuell trakassering:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Seksuell trakassering tematiseres i lederutvikling, tillitsvalgtskolering og hms-opplæring	Aktuelle utviklings- og opplæringsprogram tilpasses	Programmene er endret	Rådmannen Arbeidsmiljøenheten Arbeidstakerorganisasjonene	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Arbeidsmiljøenheten og Personaltjenesten har god kunnskap om temaet og yter bistand der slike utfordringer	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personaltjenesten har den nødvendige kompetansen	Aktuelle medarbeidere ved Arbeidsmiljøenheten og Personaltjenesten har den nødvendige kompetansen	Arbeidsmiljøenheten Personaltjenesten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Funksjonsevne:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Arbeidet med bedriftsintern attføring revideres som følge av lovendringer	Samarbeide med KS og andre kommuner om endringene	Endringene gjennomføres	Personal-tjenesten	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres
Tiltak og prosjekt som er igangsatt i regi av Helsefremmende Trondheim, videreføres	Ulike tiltak og prosjekter	Prosjektene og tiltakene gjennomføres	Arbeidsmiljøenheten Rådmannen	Tiltakene vurderes fortløpende	Tiltakene vurderes fortløpende. Tiltak iverksett i 2014 videreføres
Funksjonshemmedes deltakelse i arbeidslivet og universell utforming/tilrettelegging tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

Politisk tilhørighet:

Strategi	Tiltak	2013	Ansvarlig	2014	2015
Politisk tilhørighet tematiseres i lederutviklingen	Lederutviklingsprogrammet tilpasses	Programmet er endret	Rådmannen	Arbeidet videreføres	Arbeidet videreføres

VEDLEGG III

Gjennomsnittlig årslønn kapittel 3

År	Stillingskode	Stillingsstekst	Kvinner		Menn		TOTALT
			Ant personer	Snitt årslønn	Ant personer	Snitt årslønn	Ant personer
	945001,02,03,09	ØVERSTE ADMINISTR. LEDER	2	1053500	5	1089376	7
	945100,01,02,03,04,05,07,08,09,10,11,26	LEDER (ADM)	15	760364	11	761809	26
	945127,28,29,30,31,	REKTOR ÅRSVERKSMOD	33	722674	22	739070	55
	945117,18,19,20,	LEDER BF/HV	6	744000	1	745 000	7
	945122,23,24,25,32	LEDER ÅRSVERKSMOD	93	662740	23	745700	116
		Totalt	150	696237	62	784313	212

Gjennomsnittlig årslønn kapittel 4

Stillinger kategori	Stillings Koder i kategori	Ant kvinner	Gj. snitt årslønn kvinner	Ant menn	Gj.snitt års- lønn menn	Total antall
KONSULENT	655919,04,22,18,12,11,07	233	468.128	59	452.807	292
FØRSTEKONSULENT	655901	48	460.753	19	516.600	67
SPEKIALKONSULENT	655917,03	66	552.196	34	544.761	100
MILJØTERAPEUT	667500,01,	152	497.505	84	487.247	236
MILJØTERAPEUT	771041,42,43,	57	463.552	32	535.625	89
MILJØTERAPEUT	771210	3	602.200	1	491.500	4
TOLK MED 3-ÅRIG HØGSKOLE	667550,51	3	416.476	1	439.500	4
TOLK MED 3-ÅRIG HØGSKOLE	771052,53,54	1	383.100	4	450.275	5
BARNEHAGELÆRER/PEDAGOGISK LEDER	670900,01,	69	481.578	13	467.538	82
BARNEHAGELÆRER/PEDAGOGISK LEDER	771010,11,12	14	551.886	2	467.600	16
BARNEHAGELÆRER/PEDAGOGISK LEDER	763700,01	490	424.992	53	404.440	543
BARNEHAGELÆRER/PEDAGOGISK LEDER	771038,39,40	95	478.706	7	420.809	102
MUSIKK/KULTURSKOLELÆRER	681401,02,03,04,	31	522.206	28	485.992	59
FAGARBEIDER	751701,21,22,23,33,42,43,44,45,46,47 ,48,49,50,51,04,36,37,38,39,	589	448.278	236	423.645	825
FAGARBEIDER	700304,81,82	4	443.229	33	440.978	37
FAGARBEIDER	751703,05,14,19,20,80,81,82,83,84,02 ,10,11,12,13,	392	399.019	67	407.154	459
FAGARBEIDER	702400,01,02,03,04,	52	392.410	2	577.650	54
FAGARBEIDER	707600,02,03,04,13,09,10,11,12,14,01 ,15,16,17,18,	1049	404.671	161	413.739	1210
BIBLIOTEKAR	702600,02,	5	453.912	1	439.500	6
BIBLIOTEKAR	771004,05,06	12	460.558	1	467.600	13
FYSIOTERAPEUT	706600,01	32	410.520	11	397.861	43
FYSIOTERAPEUT	761702,03	45	471.757	7	460.357	52
SYKEPLEIER	717400,01,09	608	417.385	69	429.989	677
SYKEPLEIER	771025,26,27	112	472.439	19	470.619	131
SYKEPLEIER	752306,07,03	20	465.686	3	623.467	23
FØRSTESEKRETÆR	752001,07	204	445.350	11	404.169	215
RENHOLDER	698604,05,06,07,08	145	385.488	10	379.450	155
FAGLEDER	745300,10,11,15,17	211	562.263	40	558.154	251
FAGLEDER	795401,02,03	72	610.418	56	609.117	128
SAKSBEHANDLER	753101,28,32	61	406.439	14	469.446	75
SOSIONOM	753400,01,	64	456.681	19	448.821	83
SOSIONOM	771022,23,24	86	469.725	23	460.813	109
SOSIONOM	761900	5	467.600	1	467.600	6
BARNEVERNSPEDAGOG	650800,01	71	531.233	14	589.136	85
BARNEVERNSPEDAGOG	771001,02,03	35	532.457	4	467.600	39
ERGOTERAPEUT	651700,01	91	446.757	16	405.263	107
ERGOTERAPEUT	771007,08,09	44	477.480	8	458.949	52
VERNEPLEIER	645500,01	281	449.798	73	510.134	354
VERNEPLEIER	771028,29,30	94	502.907	25	502.079	119
AVD.LEDER	700309	1	468.000	4	446.867	5
LÆRER	796100,02	67	437.573	32	444.391	99
LÆRER U/godkjent utdannelse	796000,61,62,65	17	332.800	19	351.247	36
ADJUNKT	796200,02	536	478.150	217	461.323	753
ADJUNKT M/TILLEGGSUTD.	796300,01,02,03,04	651	512.259	251	500.617	902
LEKTOR	796500,01	51	504.021	10	485.901	61
LEKTOR M/TILLEGGSUTD.	796600,01,02	143	560.943	49	575.988	192

Gjennomsnittlig årslønn kapittel 5

År	Stillingskode	Kvinner		Menn		TOTALT
		Ant personer	Snitt årslønn	Ant personer	Snitt årslønn	Ant personer
		2014		2014		2014
808420,21,22,23	INGENIØR	29	541896	57	555176	86
847000,01	PSYKOLOG	20	606318	3	643000	23
852700,01,02,04,05,14,15	LEGE	70	706978	57	664625	127
853000,05,22,23,27,40,59,	RÅDGIVER	100	614390	82	643031	182
853001,02,06,09	JURIST	26	640163	9	625856	35
853007,10,11,44	PED/PSYK RÅDGIVER	31	565945	2	569000	33
853019	SAKSBEH. U/ KRAV OM AK. UTD	8	514829	9	528549	17
853013,14,21,29	SIVILØKONOM	16	544534	11	543969	27
853003,17,32,33	NATURFORVALTER	9	539500	7	579671	16
853035,36,37,38	SAMFUNNSVITER	33	556106	19	587953	52
853039	SAKSBEH. M/ KRAV OM AK. UTD	4	563352	1	520000	5
853045	SENIORRÅDGIVER	8	731083	11	719626	19
853501,02,03,04	ARKITEKT	48	613016	16	602710	64
	Totalt	424	612415	284	616217	708

VEDLEGG IV

Gjennomsnittslønn fordelt på tjenesteområder

Gjennomsnitt av Basislønn	Kvinner	Menn	Totalt
Byutvikling	423216	446640	435549
Finansforvaltning	451071	529748	477297
Helse og velferd	294275	286995	292835
Kultur og næring	366693	343175	357585
Oppvekst og utdanning	384451	398083	387269
Ordføreren	440412	435261	437701
Organisasjon	314643	398401	341440
Totalt	347234	374270	353783

Sum av Basislønn			
	Kvinner	Menn	Totalt
Byutvikling	245888736	288529498	534418235
Finansforvaltning	31574973	18541167	50116140
Helse og velferd	1290395983	310241523	1600637506
Kultur og næring	38869449	22992752	61862201
Oppvekst og utdanning	1804228395	486855330	2291083725
Ordføreren	15854821	17410439	33265260
Organisasjon	143791681	85656139	229447820
Totalt	3570604037	1230226849	4800830886

VEDLEGG V

Registrert fravær ved barns sykdom 2014

Område	Barns sykdom Prosentvis andel
Byutvikling	0,49
Helse og velferd	0,41
Kultur	0,44
Oppvekst og utdanning	0,67
- Skole	0,55
-Barnehage	0,93
Organisasjon	0,30
Finans	0,58

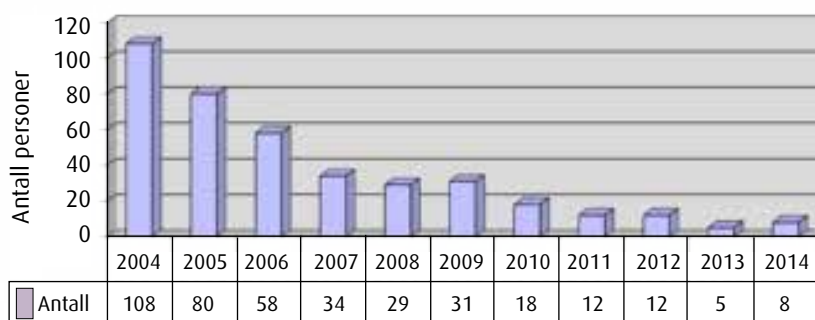
VEDLEGG VI

Nye attføringstilfeller 2012 – 2014 fordelt på sektorer

Sektor/ kjønn	2012	2013	2014	Til sammen	Prosent
Helse og velferd	10	2	1	13	50
Oppvekst	2	3	5	10	38
Andre	1	0	2	3	12
Sum	13	5	8	26	100
Antall kvinner/ prosent	13/100	5/100	6/75	24 kvinner	92
Antall menn/ prosent	0	0	2/25	2 menn	8

Grafen over antall nye attføringsaker i perioden 2004 - 2014

Nye attføringsaker pr år

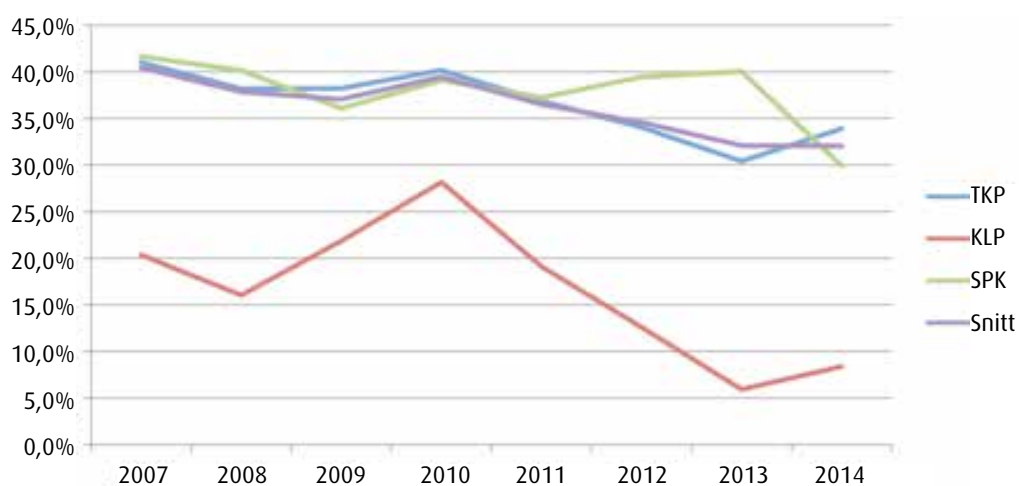
VEDLEGG VII

Gjennomsnittlig pensjoneringsgrad

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2013
TKP	88,1 %	83,8 %	83,2 %	79,2 %	79,4 %	79,4 %	73,1 %	74,0 %
KLP	65,7 %	70,0 %	82,5 %	78,0 %	48,8 %	48,6 %	44,3 %	57,0 %
SPK	84,4 %	91,4 %	87,4 %	85,7 %	97,2 %	83,2 %	84,8 %	76,8 %
Snitt	86,6 %	85,5 %	84,2 %	80,7 %	82,3 %	79,8 %	76,2 %	74,4 %

Andel "årsverk" AFP

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
TKP	41,0 %	38,2 %	38,2 %	40,2 %	36,9 %	34,0 %	30,4 %	33,9 %
KLP	20,4 %	16,0 %	21,9 %	28,2 %	19,1 %	12,6 %	5,9 %	8,4 %
SPK	41,7 %	40,1 %	36,1 %	39,1 %	37,2 %	39,5 %	40,0 %	29,9 %
Snitt	40,4 %	37,9 %	37,1 %	39,5 %	36,5 %	34,6 %	32,1 %	32,0 %

Trondheim kommune
7004 Trondheim

